

در نشست مسئولان درباره زمان برگزاری تصمیم گرفته شد

هفته کتاب؛ ۲۴ آبان - ۲ آذر

■ معاون فرهنگی وزارت ارشاد: معرفی صاحبان کتاب ایرانی در خارج از کشور از طرح های مبنی است که هفته کتاب، نقطه آغازی برای آن به شمار می رود

کتاب هفته، نخستین نشست هماهنگی برای برگزاری چهاردهمین دوره هفته کتاب، سه شنبه گذشته در محل خانه کتاب ایران برگزار شد. به گزارش خبرنگار کتاب هفته در این نشست که با حضور دکتر محسن پرویز، معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سید مهدی چهرمی، مدیر عامل خانه کتاب و نمایندگان نهادهای دولتی و غیر دولتی تشکیل شد، درباره زمان برگزاری هفته کتاب و اساسی روزهای آن تصمیم گیری شد. بر این اساس مقرر شد هفته کتاب از چهارشنبه، ۲۴ آبان ماه آغاز و تا پایان روز پنجشنبه دوم آذرماه ادامه یابد.

۲

نمایشگاه بین المللی قرآن کریم دومین هفته خودراپشت سرمی گذارد

چراغانی با آیه های خدا

کمیته جهانی قرآن از کمیته های فعال در نمایشگاه بین المللی قرآن است که تاکنون ۱۲ دوره از کارش می گذارد. امسال برای اولین بار این کمیته فرهنگی در نمایشگاه واز در کمیته جهانی در سال های گذشته فقط در روز تولد امام حسن مجتبی (ع) برنامه های ارائه می کرد. در سال ۸۵ این کمیته با چهره های نوین انتخاب خادمان برای هر نشست گروه خاصی را مشخص کرده است و از طریق آیین نامه های جدید کار انتخاب با دقت و بررسی بیشتری انجام می شود.

۶

با حضور فعال در نمایشگاه بین المللی کتاب

ایران در فرانکفورت گل کرد

۸

کودکان در جشن تولد کتاب
 انجمنه چهارشنبه رزیا و کودکتان است. سرشار از رنگه نور، شعر و شور دانش آموزان بسیاری همراه با آموزگاران خود به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، سالن حجاب آمده اند تا با حضور در جشنواره روز جهانی کودک فرق شادی و لذت شوند و در فضای شیرین کودکی غوطه بخورند. نقاشی کنند، سرود بخوانند و دوست داشتنی و مهر روزیشان را در ماه مهر بیاورند و در ماه مهمانی خدادید بهترین میزبان را بشناسند و به آن نزدیکتر شوند.

۱۲

نشر الکترونیک

رایانه برایتان کتاب می خواند

شهرهای الکترونیکی یکی پس از دیگری در حال شکل گیری هستند که بیشتر کشورهای توسعه یافته و بعضی کشورهای در حال توسعه در این باره اقدامات وسیعی را شروع کرده اند. به عنوان مثال سنگاپور یک شهر کاملاً الکترونیکی است که بیش از ۸۵ درصد امور آن به صورت دیجیتالی اداره می شود.

۲۳

کتاب هفته گزارش می دهد

این کتاب چرا بیشتر فروخت؟

شمارگان بیشترین کتاب هایی که در چاپ های بعد پرفروش بوده اند، در چاپ نخست پیش از دو هزار نسخه نبوده است

۹

توت و گو

آخرین گفت و گوی کتاب هفته با عمران صلاحی

۱۰

اندیشه

روایت شفاهی از فلسفه مکتوب

۱۶

ادبیات

کتاب هایی که از سنگر می رویند

۲۱

گزارش

جراغ‌راه

رسم کتابخوانی را در بین مردم باب کتبم کاری که شنبدم اروپایی‌ها در خانه انجام می‌دهند. وقت خواب، مادر برای بچه‌اش کتاب می‌خواند. ما این رسم را اصلاً نداریم. البته در قدیم در بعضی از خانواده‌ها بود. ما در منزل پدری‌مان دیده بودیم که کسی می‌نخستت و برای دیگری کتاب می‌خواند. سال‌ها چنین کاری می‌شده‌مم برای کوچک‌ها هم برای بزرگ‌ها اما این کار اکنون در بین مردم رایج نیست…

باید پدران و مادران، بچه‌ها را از اول با کتاب مشغور و مأموس بکنند. حتی باید بچه‌های کوچک با کتاب انس پیدا کنند. بچه‌هایمان را هم از اول کودکی عادت بدهیم که کتاب بخوانند. مثلاً وقتی می‌توانند بخوانند، کتاب بخوانند و بخوانند وقتی که ایچ روز فراقت هست، با مثلاً روز جمعه‌ای که بازی می‌کنند، بخشی از آن را حتماری کتاب قرار بدهند. در ناپستان‌ها که بچه‌ها جوان تعطیل هستند، حتماً کتاب بخوانند؛ کتاب‌هایی را همین کنند، بخوانند و تمام کنند.

یک پیشنهادم عرضه کتاب‌های جیبی و کوچک است. الان خلاصه کردن کتاب‌های بزرگ و ساده کردن کتاب‌های دوزبار، در دنیا معمول است. البته این کار را بیشتر برای خطل آموزش زبان می‌کنند. زبان را ساده بزرگ و خلاصه و کوتاه می‌کنند. مثلاً داستان‌های را بزرگ جزوه شده. صد و پنجاه صفحه‌ای درمی‌آورند که داستان‌شیرینی خواهد بود. همه کس هم می‌خواند اگر این کار راه بیفتد، خوب است.

از پیانات رهبر معظم انقلاب

وزارت ارشاد کتاب های با موضوع پیامبر اعظم (ص) را خریداری می کند

به مناسبت سال پیامبر اعظم (ص) معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در چهاردهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران به خرید کتاب‌های چاپ شده با موضوع پیامبر اعظم (ص) اقدام می کند.

به گزارش روابط عمومی معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی این کار به مناسبت سال پیامبر اعظم (ص) و ترویج سیره آن رسول گرامی انجام می شود. ناشران می توانند یک نسخه از کتاب های چاپ شده (از ابتدای سال ۸۲ به بعد) با موضوع پیامبر اعظم (ص) را تا تاریخ هفتم آبان ماه جهت بررسی به دبیرخانه اداره کل امور کتاب و کتابخوانی به نشانی میدان بهارستان، ساختمان مرکزی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، طبقه دوم، اداره کل امور کتاب و کتابخوانی اطاق ۲۳۷ دبیرخانه هیات خرید کتاب تحویل دهند.

ناشران برای کسب اطلاعات بیشتر می توانند با شماره تلفن ۳۸۵۱۳۰۹ تماس بگیرند.

کاغذ کتاب کودکان می رسد

تعاونی انجمن فرهنگی ناشران کتاب کودک و نوجوان مجوز مناقصه وارداتی محموله کاغذ برای سال جاری را از وزارت ارشاد دریافت کرده است.

مدیرعامل تعاونی انجمن فرهنگی ناشران کتاب کودک و نوجوان در گفت وگو با خبرنگار کتاب هفته گفت: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مجوز واردات ۵۰۰۰ تن کاغذ را به تعاونی انجمن داده است.

محمدرضا رحیم‌تیا گفت: «با توجه به اینکه قیمت‌های کاغذ هر دو سه ماه یک بار افزایش پیدا می‌کند تعاونی در صورت هماهنگی بودن قیمت‌های جهانی با پارانه حال حاضر کشور واردات کاغذ را شروع خواهد کرد».

کتاب هفته؛ نخستین نشست هماهنگی برای برگزاری چهاردهمین دوره هفته کتاب، سه شنبه گذشته در محل خانه کتاب ایران برگزار شد.

به گزارش خبرنگار کتاب هفته در این نشست که با حضور دکتر محسن پرویز، معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سید مهدی جهرمی، مدیر عامل خانه کتاب و نمایندگان نهادهای دولتی و غیر دولتی تشکیل شد، درباره زمان برگزاری هفته کتاب و اسامی روزهای آن تصمیم‌گیری شد.

بر این اساس مقرر شد هفته کتاب از چهارشنبه، ۲۴ آبان ماه آغاز و تا پایان روز پنجشنبه دوم آذرماه ادامه یابد.

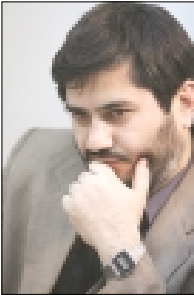
معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این نشست، ضمن تبیین سیاست‌های هفته کتاب گفت: «متولی هفته کتاب تنها وزارت ارشاد نیست و باید همه نهادها در برگزاری آن مشارکت داده شوند».

دکتر پرویز ضمن تأکید بر لزوم حضور پررنگ رسانه‌ها به ویژه رسانه ملی در انعکاس رویدادهای هفته کتاب گفت: «خبر هفته کتاب از طریق ستاد اطلاع‌رسانی این هفته به‌طور مرتب منتشر خواهد شد».

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی افزود: «معرفی صاحبان کتاب ایرانی در عراج از کشور از طرح‌های مهمی است که هفته کتاب، نقطه آغازی برای آن به‌شمار می‌رود».

وی ضمن اشاره به نام‌گذاری روزهای هفته کتاب به اقدام «روز کتاب کودک و نوجوان» و «کتاب و دانش آموز» برای امسال خیرداد و گفت: «مشارکت هر چه بیشتر نهاده‌ها و سازمان‌ها به هر چه بهتر برگزار شدن هفته کتاب کمک می‌کند و این نهادهای می‌توانند طرح‌ها و پیشنهادهای خود را به ستاد برگزاری هفته کتاب اعلام کنند».

دکتر پرویز ضمن اعلام حمایت مادی وزارت ارشاد و اجرای برنامه‌هایی نظیر تجهیز کتابخانه‌های روستایی تصریح کرد: «علاوه بر این

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی:

معرفی صاحبان کتاب ایرانی در خارج از کشور از طرح‌های مهمی است که هفته کتاب، نقطه آغازی برای آن به‌شمار می‌رود

وزارت ارشاد در اطلاع‌رسانی برنامه‌هایی که با هزینه سایر نهاده‌ها و از سوی خود آنها برگزار می‌شود، کوشش خواهد کرد. دکتر پرویز همچنین به ضرورت توجه به آبیات در هفته کتاب، به‌عنوان رشته‌ای پر مخاطب اشاره کرد و افزود: یکی از رشته‌هایی که در دوره‌های مختلف از سوی وزارت ارشاد مورد توجه کافی قرار نگرفته، ادبیات داستانی است.»

نخستین بازار بزرگ رمضان در تهران گشایش یافت

نخستین نمایشگاه و بازار بزرگ آثار و محصولات قرآنی با عنوان «بازار بزرگ رمضان دهم مهرماه در مرکز آفرینش‌های فرهنگی هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان تهران» گشایش یافت.

در این بازار آثار هنری از هنرمندان بزرگ قرآنی کشور در قالب بوستر، ترم‌افزار و کتاب عرضه شده‌است.

به گزارش ایکتا در این بازار پنج هزار اثر قرآنی از ۲۸ کشور جهان به نمایش گذاشته شده است.

به گفته محمدتقی حقیقین مسئول این بازار آثار و محصولات قرآنی، ایجاد و گسترش صنایع و تولیدات قرآنی و عرضه آن به جامعه و در نهایت تبدیل آثار هنری هنرمندان به آثاری قابل عرضه به بازار از جمله اهداف برگزاری این بازار بزرگ قرآنی است.

این بازار بزرگ آثار و محصولات قرآنی در مساحتی بالغ بر سه هزار مترمربع به همت شعر کتاب قرآنی، موزه ملی قرآن کریم، فرهنگسرای قرآن، سازمان فرهنگی هنری شهرداری و خبرنگاری ایکتا در دهم مهرماه برای بازدید عموم دایر شد.

بازار بزرگ رمضان تا پایان ماه مبارک رمضان همه روزه از ساعت ۹ تا ۱۹ برای بازدید عموم دایر است.

در نشست مسئولان درباره زمان برگزاری تصمیم گرفته شد

هفته کتاب؛ ۲۴ آبان-۲۲ آذر

وی ادامه داد: «ادبیات داستانی، دو بخش عمده دارد که یک بخش آن دارای سطحی نازل‌تر بوده و خود چرخه‌ای اقتصادی تولید کرده است؛ اما بخش دیگر در حالی که قادر است منجر به تحول مثبت در جوانان شود، لاغر است و باید تقویت شود».

در پایان این نشست، نمایندگان دستگاه‌ها و نهادهای مشارکت‌کننده، گزارش اقدامات نهادهای متوع خود را ارائه کردند.

گفتنی است در هفته کتاب، برنامه‌های گوناگونی به اجرا درمی‌آید که مراسم تقدیر از پدیدآورندگان کتاب‌های شوقی‌قی کتاب سال، تقدیر از خادمان نشر، مراسم تقدیر از کتابداران برپایی کارگاه‌های آموزشی و نشست‌های تخصصی از سوی خانه کتاب، بزرگداشت انتخاب کتاب سال دانشجویی، انتخاب کتاب سال شاعران جوان، برگزاری جشنواره‌های کتاب کودک و نوجوان و کتاب سال دانش آموزی، تقدیر از کتابداران برتر و کتابخوان نمونه، برپایی نمایشگاه کتاب‌های صنعتی و مدیپریتی، همایش نشر دینی و نمایشگاه کتاب‌های ترجمه شده از جمله آنهاست.

از دیگر برنامه‌های هفته کتاب می‌توان به برنامه‌های حوزه علمیه، برگزاری نشست‌های تخصصی چاپ کتاب، برپایی نمایشگاه کتاب در مدارس، برنامه «صد نویسنده» هک هزار سخنرانی، جشن کتاب کودک، کار و صنعت، تقدیر از ناشران صنعتی، تجلیل از کارگران کتابخوان و میزگرد موباندیشی صاحبان صنایع و فرهنگ اشاره کرد.

همچنین جشنواره کتابخانه‌های خانگی، تجهیز ۲۰۰ کتابخانه روستایی، همایش ارزیابی ترجمه آثار ایرانی و اجرای برنامه‌های حوزه هنری در صداوسیما از دیگر برنامه‌های هفته کتاب است.

سازمان

دومین جشنواره کتاب دین و پژوهش‌های دینی برگزار می‌شود

معیارهای گزینش آثار در این جشنواره داشتن کتاب‌هایی با موضوع نیازمندی فرهنگ عمومی جامعه و مسائل گره خورده فرهنگی است.

به گزارش روابط عمومی سازمان تبلیغات اسلامی در دو سال اخیر بیش از ۱۰ هزار کتاب در حوزه دین منتشر شده و از میان آثار رسیده به جشنواره سال ۸۳ پنج عنوان کتاب و هفت نویسنده برتر کشور معرفی شدند.

پیمان ملازاده مدیر روابط عمومی سازمان تبلیغات اسلامی گفت: «امسال به مناسبت سال پیامبر اکرم(ص) دو بخش ویژه پژوهش‌های برگزیده و آثار اختصاصی نوشته شده درباره شخصیت رسول اعظم(ص) نیز به

جشنواره افزوده شده است و آثار ارسالی نویسندگان و محققان در سه مرحله با ارزیابی پنج کارشناس انجام و آثار برتر معرفی می‌شوند».

معاونت پژوهشی و آموزشی تبلیغات اسلامی، دومین جشنواره کتاب دین و پژوهش‌های دینی کشور را با هدف معرفی آثار برگزیده جامعه دینی در بهمن ماه سال جاری در تالار لایبشه حوزه هنری برگزار می‌کند.

به گزارش روابط عمومی سازمان تبلیغات اسلامی این جشنواره هر دو سال یک‌بار به منظور تشویق و ترغیب محققان و نویسندگان حوزه دین برگزار می‌شود.

در دیدار دینی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با مدیر کل ارسیکا(مرکز تحقیقات تاریخ هنر و فرهنگ اسلامی وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی) موافقتنامه همکاری دوجانبه بین این دو سازمان در تهران امضا شد.

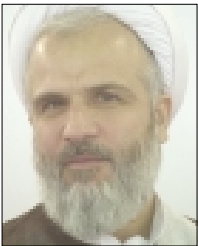
به گزارش روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی پراساس این موافقتنامه که در دیدار حجت الاسلام و المسلمین محمود محمدی عراقی رئیس این سازمان و دکتر خالدان میرزگیل ارسیکا به امضا رسید، همکاری‌ها در زمینه برگزاری همایش، نمایشگاه و چاپ کتاب و فعالیت‌های علمی، فرهنگی و هنری بین دو سازمان گسترش می‌یابد.

همچنین طرفین در این دیدار درباره همکاری سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با سازمان کنفرانس اسلامی و تعویت روابط فرهنگی و هنری با ارسیکا همکاری مشترک نظر کردند.

همکاری مشترک برای برگزاری همایش مولانا و همچنین نمایشگاه کتاب و نقاشی همزمان با این همایش در استانبول در سال ۲۰۰۷ میلادی، همکاری

حجت الاسلام و المسلمین محمود محمدی عراقی خیر داد:

گسترش همکاری سازمان‌های فرهنگ و ارتباطات و کنفرانس اسلامی

در برگزاری نمایشگاه خوشنویسی، نقاشی و صنایع دستی ایران در استنبول و همچنین نمایشگاه خوشنویسان ترکیه و برخی از کشورهای اسلامی در

دکتر ابی قمشه ای درگردهمایی انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی:

کتاب‌های دانشگاهی باید اطمینان مردم را جلب کنند

کتاب هفته بهنام ناصح، چهارشنبه ۱۲ مهرماه، انجمن فرهنگی ناشران کتاب تهران میزبان جمعی از اساتید و ناشران عضو این انجمن در باشگاه دانشگاه تهران بود.

در این مراسم که به مناسبت ماه مبارک رمضان و به منظور تجدید دیدار و موانست پیشی تر اعضا، برگزار شده بود پس از صرف افطاری و خیر مقدم گفتن به حضار و ذکر الهی قمشه ای به ایراد سخنرانی پرداخت.

محمدرضا حائمی مدیر انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی در گفت و گو با کتاب هفته درباره علت برپایی این مراسم توضیح داد: بیشترین هدف از برگزاری این مراسم نزدیکی بیشتر دوستان و اعضاء این انجمن است. به نظر می رسد دیدن همکاران به خودی خود می تواند در ایجاد صمیمیت بیشتر مفید باشد ازاین رو لازم است گاه گاه در جوی دوستانه و غیر کاری این نور صورت بگیرد و چه زمانی بهتر از این ماه که ماه مهمانی خداست.

وی در خصوص انجمن فرهنگی ناشران کتاب و اهداف تشکیل آن توضیح داد: این انجمن، یک هدف غیر انتفاعی، غیر دولتی است ولی تمام ناشرانی که در حوزه دانشگاهی کتاب چاپ می کنند اعم از دولتی و غیر دولتی می توانند عضو این انجمن شوند.

این انجمن در بهمن ماه ۱۳۸۳ با اهدافی مشخص به ثبت رسیده است.

وی اهداف این انجمن را این گونه شرح

داد: یکی از اهداف ما ارتقای سطح کیفی و کمی کتاب های دانشگاهی است که در این راه با همت دوستان تلاش می کنیم. از دیگر اهداف ما، پژوهش پیرامون مسائل و مشکلات مربوط به تولید و نشر کتاب های دانشگاهی و اقدام برای حل آن ها است و نهایت همکاری صفتی بین ناشران کتاب های دانشگاهی و تعامل بین آنان و نهادهای مسئول و دیگر تشکل ها در راستای اهدافی است که گفته شد.

در این مراسم دکتر الهی قمشه ای در سخنرانی خود ضمن اشاره به نقش مهم ناشران در عرصه فرهنگ، عنوان کرده: امروز علما و دانشمندان

چهارمین دوره بزرگداشت سپهری برگزار می شود

همزمان با سالروز تولد سهراب سپهری چهارمین دوره بزرگداشت این شاعر و نقاش معاصر از سوی جهاد دانشگاهی فارس در شیراز برگزار می شود.

شعرخوانی و برگزاری نمایشگاهی از نقاشی های سهراب از جمله برنامه های بزرگداشت این شاعر است. در این برنامه همچنین عبدالرضا چایچی، گرافیسیت و مدرس دانشگاه و حبیب‌الله حسینی میرآبادی؛ کارشناس ادبی به بیان دیدگاه‌های خود درباره نقاشی و شعر سهراب سپهری می پردازند.

اجرای موسیقی سنتی و رستایل پیانو از دیگر برنامه‌های این مراسم بزرگداشت است. مراسم بزرگداشت سهراب سپهری ۱۵مهرماه در تالار فجر دانشگاه شیراز برگزار می شود.

محمدرجواد عینی مدیر برنامه بزرگداشت سهراب سپهری، گفت: سپهری از جمله شاعرانی است که جوانان، به ویژه دانشجویان به شعرهای او علاقه زیادی دارند و شعرهایش همواره همنشین ساعت های خوش و اوقات به یادماندنی جوانان بوده است.

اصفهان در سال ۲۰۰۷میلادی از جمله بندهای مهم این موافقتنامه اجرایی است.

همکاری مشترک در برگزاری کنفرانس بین المللی تمدن اسلامی در ایران در سال۲۰۰۸میلادی و تداوم همکاری در زمینه برگزاری همایش های علمی و تبادل کارشناس در زمینه های فرهنگی و ترجمه کتاب (از دیگر بندهای این موافقتنامه فرهنگی است که نهم مهرماه در استان تهران امضا شد.

با توجه به نام گذاری اصفهان به عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام در سال ۲۰۰۶میلادی دکتر خالدان بنا به دعوت سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به منظور تعمیق و گسترش همکاری های فرهنگی دوچانه در سفر پنج روزه به ایران ضمن دیدار با شخصیت های علمی، هنری و فرهنگی و مذهبی اصفهان از مراکز فرهنگی، هنری و تاریخی این شهر بازدید کرد. ارسیکا مرکز تحقیقات تاریخ، هنر و فرهنگ اسلامی سازمان کنفرانس اسلامی است که مقر آن در استانبول است و با تمامی کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی در زمینه فعالیت های فرهنگی ارتباط و همکاری نزدیک و دوجانبه دارد.

از سوی ناشران و کتابفروشان تهران ارائه می شود

طرح ساماندهی نشر

اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران طرح هایی را برای ساماندهی نشر کشور و حل مشکلات فعلی این صنعت به کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی ارائه می کند.

جعفر حمای دبیر اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران گفت: اتحادیه در حوزه های مختلف صنعت نشر طرح هایی را در حال بررسی دارد که به زودی با آماده شدن هر یک از این طرح ها، آنها را برای کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی و برخی نهادهای دیگر ارسال می کند و اتحادیه از رویکرد مثبت کمیسیون فرهنگی در زمینه حل مشکلات صنعت نشر استقبال می کند.

وی افزود: «در حوزه های که صنعت کتاب با مشکلات متعددی روبه روست، پیشنهادهایی را در مورد مسأله حمایت از قراردادهای کپی رایت میان ناشران ایرانی و خارجی، مسأله میزبانی و مسائل طرح های در حال بررسی به زودی ارائه خواهیم کرد.

دبیر اتحادیه ناشران و کتابفروشان رویکرد این اتحادیه را تعامل بیشتر با دولت معرفی کرد و گفت: ما طرح های مختلفی داریم که برای عملی شدن آنها نیاز به تعامل های بیشتری با دولت داریم. هدف ما این است که هماهنگی ها و تعاملات خود را با قوای سه گانه کشور افزایش بدهیم. پیشنهاد کمیسیون فرهنگی نیز حتماً در دستور کار اتحادیه قرار گرفته و طرح هارای آنها ارسال خواهد شد.

به گزارش خبرگزاری میراث فرهنگی همایی خوستار دعوت مستقیم از اتحادیه برای حضور در کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی شد و گفت: کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی می تواند به صورت مستقیم از تشکل های این صفتی حوزه نشر برای دریافت نظرات استفاده کند چرا که برنامه اداری ورود به مجلس وقت گیر است.

بزرگداشت

حامیان نسخ خطی ۲۵آبان برگزار می شود

آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی ۲۵ آبان ماه برگزار می شود.

مدیر روابط عمومی سازمان اسناد، موزه و کتابخانه مجلس گفت: «راه ساله پیشنهی هفته کتاب با عنوان حامیان نسخ خطی نام گذاری می شود و این بزرگداشت حامیان نسخ خطی در این روز برگزار می شود. اسامی هم همین روند برگزار خواهد شد. احسان شکراللهی در این گفت و گو با خبرنگار کتاب هفته گفت: «این مراسم در سالن شهید مدرس در محل قدیمی مجلس شورای ملی برگزار خواهد شد.

مهمانان خارجی این مراسم اعضای تیم ها هستند که از اتحادیه بین المللی نسخه های خطی اسلامی هستند که توسط رئیس کتابخانه ملی برای حضور در این مراسم دعوت شدند. تا به حال ۱۹۰ نفر از طریق ایمیل دعوت شده اند که مشخص نیست که همگی این افراد در مراسم شرکت کنند.

شکراللهی گفت: «مهمانان داخلی این بزرگداشت هم صاحب نظران این حوزه هستند و ۷۰ داوود ۱۰ محور آثار در چند مرحله بررسی می کنند و در حال حاضر داوری نهایی در حال انجام است.» شکراللهی درباره اطلاع رسانی این مراسم گفت: «مهمانان داخلی با توجه به شش دوره برگزار شده از این آیین خبر دارند و توسط فراخوان های داخلی از این بزرگداشت آگاه هستند و به وسیله دعوتنامه و پوستر مخصوص در جریان مراسم قرار گرفتند.»

مفتق القولند که مهم ترین پدیده ای که بیشترین تاثیر را در توسعه فرهنگ در جهان داشته، کشف صنعت چاپ است از این رو اگر بخواهیم شغل انبیا، را تقسیم کنیم، ابتدا معلمان از جمله کسانی هستند که به این سمت نائل می شوند سپس ناشران هستند که با نشر حقائق و معارف همانند پیامبران رسالت آگاهی بخشی مردم را به انجام می رسانند.»

وی ادامه داد: برخی علوم را به بخش های مختلف علوم الهی و علوم طبیعی و مادی تقسیم می کنند که به نظر من این صحیح نیست؛ چرا که تمام علوم الهی است و این بسگی به نگاه ما دارد. امروزه تئوری کوآتوم در دنیا دارد همان سخنی را می گوید که الیون در طول تاریخ می زدند یعنی بسیاری از این دانشمندان با آخرین تحقیقات علمی با یزرگانی چون مولانا، شیخ محمود شبستری و سعدی و حافظ همگام شده اند.»

وی در ادامه افزود: کتاب اگر کتاب خوبی باشد، باید به چشم یک چیز مقدس در آن نگاه شود و کسانی که نشر آن را به عهده گرفته اند بی شک مشغول انجام کاری مقدسند و از این رو بسیار باید مراقب باشند که تقدس این کار از این بین نرود.»

این استاد دانشگاه در دیالوگ سه ساعته با پراهمیت خواندن توجه به کیفیت و شکل کتاب های دانشگاهی تصریح کرد: « ناشران دانشگاهی باید نسبت به مارک شدن کتاب هایشان احساس تعهد کنند تا آن جا که وقتی علامت نشر دانشگاهی روی کتابشان آمد مردم خیانتشان راحت باشد که این کتاب از هر لحاظ عیبی ندارد؛ نویسنده ای ممتاز آن را نوشته، از لحاظ کیفیت چاپ خوب است، در عطف گیری آن نهایت دقت انجام شده و…».

دکتر قمشه ای همچنین بر نقش ناشران در ارتقاء فرهنگ کتابخوانی در جامعه اشاره کرد و گفت: «متأسفانه جامعه ما هنوز آن چنان که شایسته است به اهمیت نقش کتاب آشناییست که این یکی از وظایف ناشران دانشگاهی است. آن ها باید در دل مردم این اهمیت را نشانند و کتاب های با این رویکرد چاپ کنند.» وی در پایان عنوان کرده کتاب ها کنج های عالمانند و ناشران نگهبانان این کنج هستند از این رو مسئولیتی گران بر دوش این افراد است که امبدوارم در انجام آن موفق باشند.»

انتشار آخرین مجموعه شعر بسام حجار

مركز فرهنگي عرب آخرين سروده‌هاي بسام حجار- شاعر و مترجم عرب‌زبان- را روانه بازار كرد. اين اثر كه تفسير الرخام نام دارد مستقلا بر ناز به‌ترين سروده‌هاي اين شاعر نگاهي است كه به مرگ و جهان پس از مرگ در سروده‌هايش داشته است.

به عقیده بسام حجار، شاعر می تواند در نقطه‌ای بایستد و از آن نقطه آنچه را که دیگران نمی بینند و درک نمی کنند ببیند و درک کند.

حجار نزدیک شدن شناخت مرگ را وویا و به‌نوعی از روی شاعر می‌داند که دوست دارد آن را درک کند و حتی با آن به گفت‌وگو و بحث بینشد.

بسام حجار در تفسیر الرخام شاعری را تصویر می‌کند که همبمان عرفا شده و چه‌ساکه با آنان هم آرام می‌شود. او دریغی را فرآوری خود باز می‌کند که به یکسان به عرفان و روزمرگی‌های عوام گشوده شده است. ذرائع به عقیده حجار شاعر هم عارف است و هم نیست و از گناش هم از جنس واژه‌های عوام هست و هم نیست.

به عقیده منتقدان، بسام حجار شاعری است که اثرش را در حال می‌نویسد و نوعی شناخت، تجربه و نیز پشتوانه تاریخی در آثار او به چشم می‌خورد.

از مجموعه آثار بسام حجار به تنها اگر دستت، قطعه‌های یک مرد آرام و هم‌راهی سایه می‌توان اشاره کرد.

نامزدهای جایزه ادبی ارگون انتخاب شدند

هیات داوران جایزه ادبی ارگون دو نمایش‌نامه نویس اهل آشنکند را به عنوان فینالیست این جایزه در زمینه کتاب معرفی کرد. به گزارش ژورنال گارت، جایزه ادبی ارگون امسال روز اول دسامبر (دوم آذرماه) همزمان با بیستمین سالگرد تاسیس آن در پورتلند اهدا می‌شود. این هیات امسال مونی تینسلی و ریچارد مائل را در فهرست فینالیست‌های خود جاداه است.

مونی تینسلی با نمایش‌نامه‌ای پیرامون زندگی یوزمیتز، فیزی‌کان، در این سابقه شرکت کرده است.

وی پیش از این یک بار دیگر نیز در سال ۲۰۰۱ با مجموعه داستان کوتاه خود «چاق‌های پرتاب شده» به فینال سابقه راه‌یافت و سرانجام جایزه ارگون را به دست آورد.

دیگر فینالیست این جایزه ادبی ریچارد مائل است که با نمایش‌نامه «رویه‌های نویسنده» به فینال راه پیدا کرده است. این اثر درباره دانشمندی است که پیوسته با اعضای خانواده خود درگیر است و رفته رفته در پی این کشمکش‌ها به نوعی رویارویی با خویشتن خویش می‌رسد.

جایزه ادبی ارگون از سال ۱۹۸۷ هر ساله در زمینه شعر، کتاب، ادبیات داستانی، ادبیات کودک و نوجوان و نیز نمایش‌نامه به فعالان این رشته‌ها اهدا شده است که از بین آنها به «دوری ایل»، «بیل آسورت»، «الامسون اتاها»، «شارون ادیباک» و «راسل ورگیگ» می‌توان اشاره کرد.

به مناسبت یازدهمین جشنواره کتاب پالیتیمور، کتابدوستان سه روز پیاپی را در میدان مونت ورتون پالیتیمور همراه با اهالی قلم سپری خواهند کرد. این جشنواره که هر ساله از تاریخ ششم تا هشتم اکتبر (۱۲ تا ۱۶ مهرماه) در پالیتیمور برگزار می‌شود، امسال میزبان جمع کثیری از نویسندگان، شاعران، روزنامه‌نگاران و تصویرگران کتاب است و در نظر دارد تا با برپایی کارگاه‌ها و برنامه‌های مطرح گوناگون در زمینه کتابخوانی، فرهنگ کتابخوانی را ارتقا دهد. مدیر این جشنواره اعلام کرده است که امسال همچون سال‌های گذشته تالارهای گفت‌وگو یا دعوت از نویسندگان و شاعران ملی امکان کپ‌های دوستانه و تبادل اندیشه را فراهم کرده و در نظر دارد تا در کنار فروش مستقیم کتاب با برپایی تروهای بازدید از کتابخانه‌ها، مردم را با تاریخ کتاب و فرهنگ کتابخوانی آشنا کند.

نویسندگان پرکار و معروفی چون رابی دی براون که در زمینه حقوق مدنی فعال است و نیز تیلور که با کتاب تاریخی خود درباره

دوستان کتاب در بالتیمور گردهم می آیند

نژادپرستی و خشونت در آمریکا جایزه پولیتزر را به دست آورده در این جشنواره حضور خواهند داشت. از دیگر ویژگی‌های این جشنواره برپایی

کارگاه‌های شعرخوانی و نویسندگی است. در زمینه کودک و نوجوان هم نویسندگان این عرصه به برپایی کارگاه‌های قصه‌خوانی برای کودکان و نوجوانان خواهند پرداخت.

پژوهشی از یک نویسنده عرب در باره کوته

دکتر عبدالغفار مکاروی- نویسنده و متفکر صاحب سبک عرب- جدیدترین اثر خود را با عنوان شمع و پروانه منتشر کرد. این کتاب که به بررسی شخصیت کوته- شاعر توانای آلمانی- و همچنین نگاه وی به دین اسلام و فرهنگ‌های شرقی می‌پردازد، از سوی انتشارات دارالجمال تهیه و چاپ شده است.

دکتر عبدالغفار مکاروی در آخرین اثر ادیبانه خود سعی داشته تا متن کامل دیوان شرقی غریب کوته را همراه با شرح و تعلیقات آن در اثر خود یکجانبه و شرح سبوطی درباره جهان‌بینی کوته و نگاه او به شرق و به‌ویژه دو تمدن ایران و عرب بیابد.

وی در این شرح داده که کوته از چه هنگام نوشتن دیوان شرقی غریب خود را آغاز کرده و در واقع چه چیزی باعث شده تا سراغ اسطوره‌ها، ژانه‌ها و حکایات شرقی برود و از آن برای تعبیر شادایی‌ها و اندوه‌های جهان حاضر بهره بجوید.

حضور گوگل در نمایشگاه کتاب فرانکفورت

انتشارات دارالشروق نیز به نمایش درآمده است. به‌تازگی شش جلد از کتاب‌های این انتشارات جایزه بین‌المللی گرفته‌اند که می‌توان به آثار دکتر عواطف عبدالکریم- جایزه هنر- احمد سلیم شاعر- جایزه هنر- دکتر صبحی الشاروقی- جایزه هنرهای تجسمی- و احمد سلیمان زکریاالشلق- جایزه علوم انسانی- و احمد سلیمان تصویرگر کتاب کودک- جایزه تصویرسازی- اشاره کرد. از سوی دیگر نمایشگاه امسال در نظر دارد تا تهنیداتی را برای ایجاد بانک‌های اطلاعاتی رایانه‌ای و فروش آنلاین تازه‌های نشر به کار برود. در واقع هدف نمایشگاه نزدیک کردن ناشران سنتی به شرکت‌های چند رسانه‌ای است.

در این راستا شرکت وب گوگل به خاطر تلاش‌های در جهت تهیه «جایزه از کتاب‌های بازار نشر» و به‌روز کردن موتور جستجو خویش مورد توجه خاصی قرار گرفته است. از سوی دیگر انجمن کتاب آلمان اطلاعات مربوط به حدود صد هزار جلد کتاب را به‌صورت دیجیتال آماده کرده و امیدوار است که بتواند با شرکت وب گوگل همکاری نزدیکی برقرار کند. گوگرید هائلدر سورسیت این انجمن گفته که هدف دیجیتال آلمان این بوده که کتابفروشان ناشران را مورد حمایت قرار دهد.

وی اظهار داشت که این انجمن قصد رقابت با گوگل را نداشته بلکه انجمن می‌خواسته با این موتور جست‌وجو همکاری کند.

از دیگر ویژگی‌های این نمایشگاه حضور گوتر کراس نویسنده معروف و محبوب آلمانی است که قرار است در یکی از گردهمایی‌ها شرکت کند.

می‌شود می‌توان به آن به عنوان شریک تجاری در زمینه تولید و چاپ و نشر کتاب نگاه کرد چرا که در هلد هزینه‌های نشر حدود ۲۰ درصد از آن تمام می‌شود.

گوگن پس نمایشگاه کتاب فرانکفورت رأیته صنعت چاپ جهانی می‌داند.

از دیگر ویژگی‌های این نمایشگاه حضور فعال غره مصر است که بهترین آثار موقان بزرگ و متفکران بنام را که موسسه انتشاراتی اعرام به چاپ رسانده در خود جای داده است.

در این نمایشگاه ابراهیم معلم با مستر رضاحید ناشران مصر و عرب شرکت دارد و تازه‌ترین منشورات

پنجاه و هشتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت با حضور کشورمان از چهارم اکتبر (۱۲ مهرماه) بر پا شده است. در این نمایشگاه هند از شرکت‌کنندگان فعالی است که حدود ۲۰۰ انتشارات و ۱۰۰ نویسنده مطرح هنلی چون آمینا گوش، امیت شوردی، آروا سیرام و آساند دیوسنی دارد. در غره خود تصویری از فرهنگ و تمدن این کشور ارائه کند.

همچنین نویسنده مشهور هنلی ساوود در نمایشگاه کتاب فرانکفورت حضور دارد.

به گفته گوگن پس، مدیر نمایشگاه کتاب فرانکفورت هر ساله حدود ۸۰ هزار کتاب در هند منتشر

کوتاه ... کوتاه ... کوتاه ...

جشنواره ترویج کتابخوانی برگزار می‌شود

نخستین جشنواره «برای فرده» با محوریت رهنمودهای مقام معظم رهبری در ترویج فرهنگ کتاب و کتابخوانی و با هدف تولید آثار فاخر در دو ماه آینده برگزار می‌شود. این جشنواره که به همت موسسه پژوهش فرهنگی انقلاب اسلامی برگزار می‌شود در دو بخش اصلی کتاب و کتابخوانی و بخش ویژه قرآن برگزار خواهد شد.

این روزها با ادبیات دفاع مقدس

خاطرات نوشته شده مربوط به دفاع مقدس در سال گذشته به ۳۵ هزار صفحه رسید. این خاطرات به وسیله یکصد نویسنده نگارش شده است.

محمدرضا ترکی سرگروه کمیته شعر در دومین دوره جایزه ادبیات انتخاب بهترین کتاب سال دفاع مقدس گفت: «ادبیات دفاع مقدس زمینه ظهور و بروز آثار بسیار خوب و ایده آل را دارد. دومین جایزه انتخاب بهترین کتاب سال دفاع مقدس ۲۲ آبان ماه همزمان با روز کتاب و کتابخوانی به برگزیدگان اعطا می‌شود. «پروپولونی» شاعر - به خبرنگار خبرگزاری شبستان گفت: «شعر دفاع مقدس تنها منحصر به شاعرانی که در کنگره سراسری شعر دفاع مقدس شرکت می‌کنند نمی‌شود بلکه طیف وسیع تری از شاعران وجود دارند. وی معتقد است: «شعر دفاع مقدس ادامه منطقی شعر انقلاب است.»

نقد و بررسی کتاب های دفاع مقدس

سومین جلسه از سلسله نشست های «کتاب - بحث پایداری» به کتاب «تام زندگی پیش روی من است» نوشته داوود بختیاری اختصاص دارد. در این جلسه که قرأت است ۳۰ مهرداد در فرهنگسرای پایداری برگزار شود کارمان محمدی کتاب مذکور را نقد و بررسی خواهد کرد.

سخنرانی ژیل اوتیه در شیراز

ژیل اوتیه زبان‌شناس و زبان‌پژوه فرانسوی، دوشنبه هفته گذشته درباره زبان‌های ایرانی در قفقاز و شاخه‌های زبان ترکی در ایران در دانشگاه شیراز سخنرانی کرد. این استاد دانشگاه که تاکنون ۳۰ تا ۴۰ قرن از سعدی را به فرانسه ترجمه کرده به مدت یک ماه در دانشگاه شیراز درباره غزل‌های سعدی و زبان ترکی گفتایی پژوهش خواهد کرد.

جست و جوی مفاهیم دینی

در ادبیات کلاسیک جواد محقق شاعر و منتقد معتقد است بسیاری از مفاهیم دینی و اندیشه‌های اسلامی مانند روزه و ماه مبارک رمضان در ادبیات گذشته ایران بیشتر مطرح بوده است. این شاعر و منتقد ادبی به خبرنگاری قرآن گفته است: مدرن‌گرایی از یک سو و حجم بالای ادبیات کلاسیک نسبت به ادبیات معاصر از

سوی دیگر باعث شده تا مفاهیم دینی را در ادبیات کلاسیک راحت‌تر جست‌وجو کنیم و مطالب دلخواه خود را در آن پیدا کنیم.

مولانا شناسی در شهر کتاب

سلسله جلسات بررسی مقالات و آثار مکتوب مولانا توسط دکتر توفیق سبحانی از این هفته روزهای چهارشنبه در سه هفته متوالی رأس ساعت ۱۵ در شهر کتاب خیابان زرتشت برگزار خواهد شد.

قرآن سرمشق هنر و ادبیات

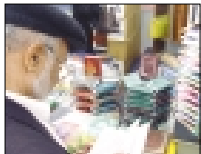
«بسیاری از آثار ادبی مهم جهان برگرفته از متون مقدس هستند. این جمله را علی کاشفی خوانساری به خبرنگار خبرگزاری مهر گفته است و در ادامه هم اضافه کرده: «این مساله درباره آثار ادبی فارسی نظیر اشعار مولوی، حافظ و... هم صدق می‌کند. این آثار برجسته چیزی جز تفسیر و بازخوانی و آیات الهی نیستند.»

این نویسنده کودک و نوجوان معتقد است: «چنین مسأله‌ای در ادبیات غرب هم وجود دارد و کتاب‌های متعددی درباره تأثیرات انجیل و تورات بر ادبیات اروپایی نوشته شده است. ادبیات ما هم عموماً ناسوره از قرآن الهام گرفته است که این موضوع گاه می‌تواند یک بازنویسی ساده باشد که از قصه‌ای قرآنی برداشته شده است.»

کاشفی خوانساری در بخش دیگری از حرف‌هایش می‌گوید: «قصص و اتفاقات قرآنی بدون تردید برای بشر امروز هم می‌تواند رخ دهد و نویسنده با علم و اعتقاد به این ظرفیت می‌تواند به اقتباس از داستان‌های قرآنی اقدام کند.»

نمایشگاه «کتاب رمضان»

در فرهنگسرای طبیعت واقع در خیابان جشنواره نمایشگاه کتابی برگزار کرده است که اغلب این کتاب‌ها در ارتباط با مفاهیم و معارف قرآنی هستند.

این نمایشگاه با هدف آشنایی جوانان و نوجوانان با فرهنگ اسلامی به معرفی کتب و معارف قرآنی می‌پردازد و تا آخر ماه مبارک رمضان از ۸ صبح تا ۴ دایر است.

آندره مکین در ایران

نویسنده «وصیت‌نامه فرانسوی» که دو جایزه گنکور و مدیسی و جایزه برجسته ترین رمان پنج دهه دوم قرن را کسب کرده است اواخر مه‌ماه جاری به ایران سفر می‌کند. آندره مکین - نویسنده روسی تبار فرانسوی - از سوی رایزنی فرهنگی فرانسه به ایران دعوت شده و در ایام حضورش در برخی محفل‌های ادبی شرکت و با اهل قلم دیدار خواهد کرد.

ادبیات واعجاز قرآن

حجت دناقی، نویسنده مجموعه داستان «من فکر می‌کنم من» به خبرنگار خبرگزاری شبستان گفت: «از مهم‌ترین وجوه قرآن، وجوه ادبی این کتاب آسمانی است.» بدانی که بخشی از اعجاز قرآن را در ادبیات آن می‌داند در مورد مقایسه قرآن با دیگر کتاب‌های آسمانی گفته است: «بسیاری از مفاهیمی که در قرآن آمده، در تورات یا انجیل هم بیان شده است ولی نحوه روایت و بیان قرآن از یک وجه ادبی باریز برخوردار است که جهان تازه‌ای را در دیدگاه مخاطب خود باز می‌کند.»

به گفته این نویسنده ساختار روایی و بیانی قرآن به شکلی است که با هر بار خواندن یک آیه، مفاهیم جدیدی از آن استنباط می‌شود و ادبیات ایران نیز به خاطر تأثیرپذیری از قرآن و احادیث، چنین ویژگی‌هایی را دارد.

کتابخانه تخصصی پیامبر اعظم (ص)

کتابخانه تخصصی و موسسه سیره نبوی همزمان با عقد فخر در جرم مظهر حضرت عبدالعظیم حسنی راه‌اندازی می‌شود. ایجاد این کتابخانه با هدف پاسخگویی علمی به شیئات و دیدگاه‌های غلطی که صهیونیست‌ها برای جهان‌بینی ایجاد کرده، صورت می‌گیرد.

دومین جلد دانش‌نامه جهان اسلام منتشر می‌شود

دومین جلد دانش‌نامه جهان اسلام که شامل ۲۲۷ مقاله دایرةالمعارفی در حوزه فرهنگ و تمدن اسلامی و تاریخ ملل مسلمان و جغرافیاست به زودی منتشر می‌شود تا تعداد صفحات منتشر شده این دانش‌نامه در ۱۰ جلد به عدد ۸۲۰۰ برسد.

عرضه کتاب ۵۰ درصد تخفیف

فرهنگسرای دانشجو با هدف ایجاد شرایط آسان خرید کتاب دومین نمایشگاه کتاب را در دانشگاه‌های تهران برگزار می‌کند.

در این نمایشگاه‌ها آثار منتشر شده از ۱۰ ناشر چون اطلاعات، سوره مهر، پیام آزادی، روایت فتح و... در معرض دید و استفاده بازدیدکنندگان قرار می‌گیرد. جالب توجه است که کتاب‌های این نمایشگاه با ۵۰ درصد تخفیف عرضه می‌شود.

رضا رهگذر در هیات مدیره انجمن قلم

رضا رهگذر نویسنده پیشکسوت در هشتمین نشست مجمع عمومی انجمن قلم به هیات مدیره انجمن قلم بازگشت. کارمان پارسی‌نژاد از ادامه فعالیت در هیات مدیره این انجمن کناره‌گیری کرد و جای خود را به رهگذر داد.

مجموعه آیینه خانه مخفم

میزبان نسخه‌ها و کتاب‌های خطی نمایشگاهی از نسخه‌ها و کتاب‌های خطی در موزه مردم‌شناسی مجموعه آیینه خانه مخفم در استان خراسان شمالی گشایش یافت. در این نمایشگاه که به مدت یک ماه دایر خواهد بود، ۴۰ نسخه خطی مربوط به دوره قاجار در معرض دید علاقه‌مندان قرار گرفته است.

اما مهم‌ترین اثر این نمایشگاه، قرآنی ۳۰ جلدی است که توسط محدثی مومن روی پوست آهو خطاطی شده است.

شب قدر در نگاه حافظ

خانه کتاب آذربایجان غربی، ۲۰ مه‌ماه نشست با موضوع «شب قدر در دیوان حافظ» برگزار خواهد کرد.

فرشید مرادی مسئول خانه کتاب این استان هدف از برگزاری چنین نشست‌هایی را آشنایی مخاطبان با آثار شخصیت‌ها، بسط و توسعه فرهنگ مطالعه و کتابخوانی و بالابردن توان نقدپذیری در مخاطبان عنوان کرد.

برگزاری نمایشگاه آثار مکتوب

با موضوع امام رضا (ع) و حضرت معصومه (س)

همزمان با چهاردهمین جشنواره سراسری فرهنگ و هنر امام رضا (ع)، اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تهران نمایشگاهی با موضوع امام رضا (ع) و حضرت معصومه (س) برگزار خواهد کرد که در آن آثار مکتوب شامل کتاب، مقاله، پایان‌نامه و نرم‌افزار و در بخش آثار هنری در رشته‌های خوشنویسی، تذهیب، نقاشی، مینیاتور، منبت و... ارائه خواهد شد.

زمان برپایی این نمایشگاه از ۱۶ تا ۲۲ آذرماه مصداق با ایام ولادت فرخنده حضرت معصومه (س) تا میلاد مسعود امام رضا (ع) تعیین شده است.

بررسی ادبیات آنتینی

شاعران و پژوهشگران ادبیات آنتینی امروز گروهی می‌آیند تا درباره ادبیات آنتینی در متون ادب فارسی و عربی، آسیب‌شناسی جریان ادبی آنتینی و ادبیات آنتینی و دانشگاه‌ها سخنرانی کنند.

در این نشست صادق آینه‌وند، علی معلم‌دامغانی و محمد مهدی مظفری سخنرانی خواهند کرد. گردهمایی شاعران و پژوهشگران ادبیات آنتینی ساعت ۱۶ شنبه ۱۵ مهر در محل کانون ادبیات ایران برگزار می‌شود.

چهارمین دوره جایزه ادبی اصفهان

یه ماه برقرار می‌شود

چهارمین دوره جایزه ادبی اصفهان نیمه دوم دی‌ماه در اصفهان برگزار می‌شود. آثار این جشنواره داستانی در دو بخش اصلی و ویژه داوری خواهند شد که بخش ویژه مخصوص نویسندگانی است که برای اولین بار آثارشان را منتشر می‌کنند.

امسال داوری همچون سال‌های گذشته در گرایش‌های تک داستان، مجموعه داستان و رمان انجام خواهد شد و آثار برگزیده در نیمه دوم دی‌ماه طی نشست‌هایی همراه با معرفی و نقد آثار برتر یا حضور نویسندگان، منتقدان و گزارش‌های فارسی علاقه‌مندان می‌توانند آثار خود را تا پایان مه‌ماه به نشانی اصفهان، خیابان علامه امینی، باغ غدیر مرکز آفرینش ادبی اصفهان ارسال کنند.

نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم دومین هفته خود را پشت سر می‌گذارد

چراغانی با آیه‌های خدا

انتهای خیابان خرمشهر، بنای پر عظمت مصلاهی امام حسین(ره) اسما میزبان مشتاقان قرآن شده است. دقایقی از افان ظهر گذشته است، در کمترین فرقه‌ای می‌توان صاحب فرقه را پیدا کرد. نماز ظهر ماه رمضان حال و هوایی دیگر دارد، نمازخانه پر است منتظر می‌شوم. پس از ساعتی، جنب و جوش در نمایشگاه دوباره شروع می‌شود. چهاردهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم فعالیت خود را از چهارم ماه مبارک رمضان (۶ مهرماه) آغاز کرده است. به گفته مسئولان فرار است اسما، نمایشگاه متفاوتی را پیشیم

محمدحسین فریدونی مدیر کمیته آموزشی نمایشگاه هدف این کمیته را معرفی برنامه‌های آموزش قرآن در سطح کشور عنوان کرد و گفت: این هدف در دو گروه اصلی آموزش‌های عمومی و تخصصی ارائه می‌شود و بر اساس نگاه نیمه تخصصی مخاطبان این بخش که بیشتر پژوهشگران، کارشناسان و مربیان آموزش قرآن هستند طراحی شده است البته برای سایر افراد نیز قابل استفاده است.

وی برنامه‌های این کمیته را در چهار حوزه معرفی کرد: آموزش عمومی قرآن در نظام رسمی آموزش و پرورش، که در این حوزه گروه قرآن سازمان آموزش و پرورش مردم را با برنامه‌های قرآنی آشنا می‌کنند و مشاوره‌هایی به مردم در زمینه آموزش می‌دهند، این فعالیت‌ها در حوزه اول جای می‌گیرد.

حوزه دوم، معرفی آموزش‌های عمومی قرآن در نظام غیررسمی است که به آموزش عمومی قرآن توسط نهادهای مردمی کشور معطوف می‌شود. در این قسمت برنامه‌های آموزش قرآن در پنج گروه آموزش ترجمه و مقایسه قرآن، آموزش معارف قرآن، آموزش حفظ قرآن،

حوزه اشاره کرد و افزود: یک سلسله نشست‌های تخصصی در مورد بررسی مسائل و مشکلات آموزش قرآن در کشور ترتیب داده شده است. برای مثال آموزش عمومی قرآن و حفظ قرآن به روش اشاره، بعضی هم در مورد بررسی امکان تحقق اهداف تخصصی قرآن در آموزش و پرورش است. برای مثال بچه‌ها تا دیپلم روحانی قرآن را یاد نمی‌گیرند این مساله باید بررسی شود.

وی به کمیته‌های این نمایشگاه اشاره کرد و گفت: «عضوکلان استاندارد برای این نمایشگاه هست اگر تعهدات طراحی مدتی برای این نمایشگاه در نظر بگیرند خیلی بهتر است».

نقش قرآن در زندگی

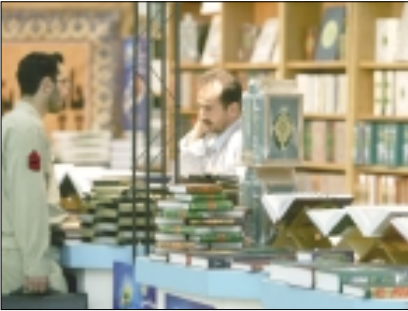
بدرافشان معاون اجرایی بخش پژوهش ضمن گفت‌وگو با ما گفت: برای اولین بار این بخش اسما موضوع مستقل دارد و با توجه به نوع انتظارات یک‌سری کارهای اساسی را در نظر گرفته‌ام. مثلا حضور فعال کارشناسان و متخصصان قرآنی مجرب (۹ نفر) در چهار

آموزش قرآن به نونهالان و آموزش خواندن قرآن طبقه‌بندی می‌شود و به صورت تابلوهایی به مردم معرفی شده است که در قالب استاندارد برنامه‌های درسی است. در حوزه سوم به معرفی آموزش‌های تخصصی قرآنی در نظام رسمی آموزش عالی کشور پرداخته می‌شود. در این بخش دروس قرآنی و رشته‌های تخصصی قرآنی در دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه در قالب تابلوهایی معرفی شده‌اند.

حوزه آخر معرفی آموزش‌های تخصصی نظام غیررسمی و نهادهای مردمی است. در این بخش دوره‌های آموزش‌های تخصصی تربیت قرآنیان و دانشجویان قرآنی، دوره‌های تربیت مربی و معلم قرآن، دوره‌های تخصصی مدیریت و ترویج فعالیت‌های قرآن در سطح کشور در مراکز قرآنی برگزار می‌شود که این برنامه‌ها نیز در قالب تابلوهایی استاندارد برنامه‌های درسی معرفی شده‌اند.

فریدونی به برگزاری ۱۰ نشست تخصصی در ۴

جهان اسلام و ۵۰۰ عنوان از پایان‌نامه‌های مراکز حوزوی و دانشگاهی و ۵۰۰ عنوان از مقالات قرآنی از نشریات داخل کشور را جمع‌آوری و در این بخش ارائه کرده‌ام. همچنین اکثریت شخصیت‌های قرآنی را شناسایی و با آنها مصاحبه کرده‌ام و شناسنامه‌ای برای آنها ارائه کرده‌ام. مجموعه این اطلاعات از طریق سایتی روزانه به اطلاع عموم می‌رسد.

وی به بحث خدمات پژوهشی اشاره کرد و گفت: «تاگر کسی کتابی را در بانک اطلاعاتی ما دیده باشد و آن کتاب موجود نباشد می‌توانیم کتاب را روی CD به وی ارائه کنیم». وی افزود: «اگر گروهی را در سه شهر تهران و مشهد و قم مستقر کرده‌ام تا مقالات، پایان‌نامه، آثار و... سال ۸۵ را بررسی کنند و با انتخاب آثار برتر جوایزی برای آنها در نظر بگیرند. البته این مساله مورد آثر خارجی هم صورت می‌گیرد».

یکی دیگر از برنامه‌های این دوره نمایشگاه قرآن پرسش و پاسخ الکترونیکی است که با کمک کارشناسان صورت می‌گیرد و مردم به راحتی به این افراد دسترسی دارند.

بدرافشان به پرسش‌بان‌های قرآنی اشاره کرد و گفت: «پرسش‌های قرآنی را به همراه پاسخ‌هایشان گردآوری کرده‌ام و در اختیار افراد قرآنی می‌دهم که هم جنبه اطلاع‌رسانی دارد هم هدیه‌ای مناسب از این بخش است».

معاون اجرایی بخش پژوهش به یکی دیگر از خدمات این بخش اشاره کرد و گفت: «فراوی را از خارج انتخاب کرده‌ام تا در نشست ما شرکت کنند و از طریق اینترنت با کارشناسان ما در داخل نمایشگاه در ارتباط باشند و روی یک محور خاص تبادل نظر کنند».

بدرافشان به کمیته‌های این بخش اشاره کرد و دلیل این کمیته‌ها را مستقل شدن این بخش در سال جدید دانست.

گزارش مستند نمایشگاه منتشر می‌شود

احمد لیلی مسئول کمیته تبلیغ و ترویج به حضور این کمیته در تمام سیاست‌های نمایشگاه قرآن -از دو ماه پیش- اشاره کرد و گفت: بخش تبلیغ و ترویج به چهار گروه ادبیات، نمایش، هنر و محافل و مراسم تقسیم می‌شود.

وی توضیح هر گروه را به این صورت برای موضوع می‌دهد:

«گروه ادبیات: ادیبان در این بخش حضور دارند و در این وادی بحث و گفت‌وگو می‌کنند».

گروه نمایش زوری سه نمایش میدانی در فضای نمایشگاه داریم که حدوداً تا نیمه ماه رمضان موضوع این نمایش‌ها در مورد دفاع مقدس است و سپس از آن

به موضوعات قرآنی می‌پردازد. در سالن انتهایی نمایشگاه قرآن نمایش صحنه‌ای هم برگزار می‌شود که در هفته اول ماه رمضان روزی یک اجرا داشته است. این نمایش‌ها از گروه‌های تهرانی و نیز شهرستانی انتخاب می‌شود. هر گروه فیلم نمایش خود را برای ما می‌فرستد، پس از پذیرش یک‌بار اجرا می‌کنند و در صورت تصویب نهایی مجوز اجرا در

نمایشگاه دریافت می‌کنند.

گروه هنر: اعدای از اساتید در نمایشگاه حضور دارند و آثارشان را به نمایش می‌گذارند، همچنین کارگاه‌های آموزشی (سفالگری، حجاری، خطاطی و...) در بخش جوان برگزار می‌شود که استقبال خوبی هم شده است. کارگاه‌هایی را نیز داریم که افراد مستقر در این کارگاه‌ها از شروع تا پایان نمایشگاه آثاری را خلق و به نمایش عموم می‌گذارند.

گروه محافل و مراسم: تمام مراسم از جمله تاجیه و استعجاب، خدایتان قرآن، مراسم شب‌های قدر، نماز مسکن (ع) و نماز نشست‌های تخصصی خارج از سالن را برگزار می‌کنند.

لیلی به انتخاب کارگاه اشاره کرد و افزود: «اسما خیلی دقت شده است تا موضوع تمام کارگاه‌ها قرآنی باشد خیلی از کارها هم مقصودن اسلامی و مبنی دانشند انتخاب نشده».

وی افزود: «اسما‌های گذشته خبر به ما نیز در این نمایشگاه به دانشند ولی اسما اینها را شرکت ندادیم».

لیلی به خدمات ارائه شده در این نمایشگاه اشاره کرد و افزود: «در نمایشگاه اسما سیستم دوربین مدار بسته وجود دارد و از طریق اینترنت امکان ارتباط سایر نقاط کشور را تهران و نمایشگاه قرآن برقرار می‌شود».

وی از راه‌اندازی سیستم وایرلس در پایان هفته اول ماه رمضان نیز خبر داد.

لیلی به سیستم مستندسازی و ثبت اطلاعات در این نمایشگاه اشاره کرد و افزود: «این کار اسما‌های گذشته انجام نشده است ولی اسما تصمیم گرفتیم که با فیلم برداری و عکس برداری از مراحل مختلف کار، اطلاعات را ثبت کنیم تا برای دوره‌های بعدی نمایشگاه باقی بمانند».

وی گفت: «انشره‌ای هم به طور روزانه چاپ می‌شود و خبرهای موجود در نمایشگاه به طور روزانه در اختیار بازدیدکنندگان قرار می‌گیرد».

لیلی در پایان افزود: «اگر ارزش مستندی که حاوی پژوهش‌هاست در پایان نمایشگاه به صورت کتابچه چاپ می‌شود که دفتر فعالیت‌های حوزه علمیه قم در این مورد فوری وارد شده است».

خادمان برتر قرآن معرفی می‌شوند

طوسی مدیر بخش اجرایی کمیته خادمان گفت: «این کمیته یکی دیگر از کمیته‌های فعال در این نمایشگاه است که در سال ۱۳۷۳ معرفی اولین دوره خادمان قرآن کارش را شروع کرده است و تاکنون ۱۲ دوره از کارش می‌گذرد. اسما برای این کمیته گذشته فقط در روز تولد امام حسن مجتبی(ع) برنامه‌هایی ارائه می‌کرد».

طوسی ضمن این توضیحات افزود: «در سال ۱۳۷۳ تقریباً به عنوان خادمان عمومی می‌گنجد. در سال ۸۵ این کمیته با اجرتی کردن انتخاب خادمان برای هر قسمت گروه خاصی را مشخص کرده است. برای هر بخش تصمیم می‌گیرد و از طریق این نامه‌های جدید کار انتخاب با دقت و بررسی بیشتری انجام می‌شود».

وی گفت: «هفت کار گروه مختلف مشخص

کرده‌ایم که هر کار گروه ۳ تا ۵ نفر هستند. این کارگروه‌ها می‌ارزند از علوم و فنون و فرانت، آموزش قرآن، علوم و معارف و تفسیر قرآن، فعالیت‌های هنری، ترویجی، تبلیغ اطلاع‌رسانی و نرم‌افزارها، بین‌الملل و چاپ و نشر.

طوسی به ابلاغ سه معیار اصلی از طرف کمیته به همه این کارگروه‌ها اشاره کرد و گفت: «همه این کارگروه‌ها ملزم به رعایت این سه معیار هستند که عبارتند از: در مرحله اول افرادی که انتخاب می‌شوند بایستی در دوره‌های گذشته انتخاب نشده باشند، در مرحله دوم براساس کمیت و کیفیت که خدمات قرآنی آنها داشته است به سه رتبه تقسیم شوند و در مرحله سوم علت انتخاب و نوع فعالیت‌های هر فرد باید برای کمیته شرح داده شود.»

مدیر اجرایی این کمیته افزود: «چون اسامی اولین دوره است که این کمیته در نمایشگاه حرفه دارد خیلی از بازدیدکنندگان ماهیت حرفه را می‌پسندند و حتی افرادی را به ما معرفی می‌کنند که همان‌کسبم قرآنی هستند و کارهایشان را برای ما می‌آورند.»

وی گفت: «ما دانش حرفه در نمایشگاه اسامی سه هدف دنبال می‌شود اول اینکه بازدیدکنندگان بیشتری با فعالیت‌های قرآنی آشنا می‌شوند، دوم معرفی کارهای خادمان گذشته و تجلیل از آنها و گفت‌وگوی متقابل آنها با مردم است و سوم ارائه آثار خادمان در این حرفه است.»

طوسی یکی از انتقالات این نمایشگاه را در سال ۸۵ کمبود وقت دانست و گفت: «اکثریت افراد آثار مکتوب دارند که باید از موسسات و انتشارات تهیه کنیم و این مسأله زمان‌بر است و با توجه به بازگشایی زودهنگام نمایشگاه قرآن، ما با مشکل مواجه شدیم.»

در نمایشگاه اسامی سیستم دوربین مداربسته وجود دارد و از طریق اینترنت امکان ارتباط سایر نقاط کشور با تخبان و نمایشگاه قرآن برقرار می‌شود

مشارت دانشگاهیان

رحیم قرآنی مسئول بخش دانشگاهی دلیل تغییر نام این بخش از دانشجویی به دانشگاهی را مشارکت عموم دانشگاهیان هم از دانشجویان و اساتید عنوان کرد و گفت: اسامی گذشته چهار پنج نهاد دانشگاهی در این نمایشگاه حضور داشتند که اسامی سه برابر رشد داشته است و به حدود ۱۴ نهاد دانشگاهی از جمله، وزارت علوم و تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت و درمان، وزارت آموزش و پرورش، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور، مجمع دانشجویی، جهاد دانشگاهی، دانشگاه علوم قرآنی، نهاد مقام معظم رهبری، در دانشگاه‌ها، مجامع قرآن و عزت دانشجویی دانشگاه علوم انتظامی، مدرسه دانشجویی قرآن و عزت، به علاوه چند گروه دیگر به نام پایان‌نامه‌های قرآنی، نشریات قرآنی، کارگاه‌های هنری و کانوین‌های تخصصی و… رسیده است.»

قرآنی در ادامه افزود: «اعلاوه بر آثار و محصولات به نمایش گذاشته شده در این نمایشگاه ۲۰نوع فعالیت جنبی هم ارائه می‌شود از جمله ۱۳برنامه نقد و تحلیل فعالیت‌های قرآنی، ۱۰ نشست تخصصی، دفاع از پایان‌نامه‌های قرآنی، ایستگاه زندگی‌های سابقه‌های حضوری، و غیرحضوری، هدیه‌های دانشجویی قرآنی، محفل انس با قرآن با دعوت قاری معصی، معرفی پایان‌نامه‌های برتر دانشجویی، معرفی نشریات برتر، معرفی ابتکارات برتر قرآن و عزت، معرفی و تجلیل از پیشکسوتان و فعالان قرآن.»

وی اشاره کرد:مشکل که با اسامی با آن روبه‌رو هستیم، مصداق شدن ماه مبارک رمضان و سال تحصیلی دانشگاهی‌است به خاطر این مسأله ما موضوعی را در دیوانت آثار دانشیجی آکر دیده‌خه نمایشگاه در طول سال فعال بشدیم می‌توان از قبل جهت دریافت آثار برنامه‌ریزی کرد.»

این روزها نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم خانه‌ای برای اهل قرآن شده است. انسان با قدم زدن در این فضا احساس راحتی خیال می‌کند. ضمن سفر در نمایشگاه بکسری خیرها توجه ما را به خود جلب کرد

هنر به دور از تجمل‌گرایی

«چهاردهمین دوره از نمایشگاه قرآن کریم برای نخستین بار در بخش هنری به دور از تجمل‌گرایی است.»

علیرضا اسکندریپور، مسئول بخش هنری چهاردهمین دوره از نمایشگاه قرآن کریم با اعلام این مطلب گفت: «در اساس سیاست‌گذاری‌های جدید برای نخستین بار تصمیم گرفتیم تا هم از برخی حرکت‌های فرهنگی نظیر نوشتن آیاتی از قرآن کریم بر روی شکره‌نامه‌کننده، برنج و امثال اینها اجتناب کنیم، به رقم قرآنی و از دیدگاه مسئولان قابل قبول و پذیرش نیست.»

وی افزود: «طبی سیزده دوره از نمایشگاه قرآن کریم برای نخستین بار از مجموعه هنر کشور، هنر فضا و هنرمندان بزرگ کشور نظیر اسناد احمصای،

اسناد گوردزی، اسناد کینای، اسناد حیارى و… دعوت به همکاری کرده‌ایم و آنها آثار خود را در این دوره شرکت داده‌اند.»

این هنرمند با اشاره به استفاده از هنر مدرن در بخش هنری این نمایشگاه به شیرگرایی ایتکا اعلام کرد: «در چهاردهمین دوره از نمایشگاه آثاری از هنر مدرن داریم که هنرمندان با مفاهیم قرآنی خلق کرده‌اند. در بخش هنر مدرن هم هنرمندان مشهور کشور شرکت کرده‌اند.»

علیرضا اسکندریپور در پایان عنوان کرد: «برقراری عدالت از اولویت‌های برنامه چهاردهم نمایشگاه قرآن کریم است. کتابخانه در سال‌های گذشته شاهد بی‌تالی‌های از سوی هیأت انتخاب بوده‌ایم. در این دوره سعی کرده‌ایم تا حد توانمان به مشکلات هنرمندان رسیدگی کنیم.»

قرآن در اینترنت

یکی از بهترین اعمال در شب‌ها و روزهای ماه مبارک رمضان تلاوت و ختم قرآن است. در هر کویچه و محله‌ای که پای گزادیم برپایی جلسات ختم قرآن حال و هوای دیگری را در فضای شهرمان ایجاد کرده است. انتقال چنین مراسم شگوهمنندی به فضای اینترنت و درجع کاربران یکی دیگر از ایده‌های جالبی است که با افتتاح شبکه قرآن طویی به انجام رسیده است.

مدیر فناوری اطلاعات و طراح شبکه طویی درباره راه‌اندازی این سایت قرآنی توضیح داد: «موسسه فرهنگی قرآنی عرش پروژه، با هدف ترویج فرهنگ قرآن و نشر معارف عقیق اسلامی، همزمان با آغاز ماه مبارک رمضان، اقدام به راه‌اندازی شبکه قرآنی طویی کرده است.

یکی از برنامه‌های این شبکه قرآنی، ختم گروهی قرآن در فضای اینترنت است که کاربران می‌توانند با مراجعه به نشانی اینترنتی (www.sobanet.com) در یکی از گروه‌های ختم قرآن که دارای ظرفیت‌های ۱۱۵، ۲۲۰، ۳۰۶، ۱۵ و نقره است به صورت اینترنتی ثبت‌نام کنند و پس از تکمیل ظرفیت گروه، به اجرای برنامه طراحی شده بپردازند که میزان قرآنت در کلیه گروه‌هایم حزب است.»

وی یکی دیگر از اهداف این طرح و ااشکه‌سازی فعالان قرآنی عنوان کرد و افزود: «این سایت علاوه بر اجرای برنامه ختم قرآن گروهی، سعی دارد یک ارتباط مستمر و دائمی بین اعضا ایجاد کند.»

ابوالقاسمی درباره دیگر فعالیت‌های موسسه قرآنی عرش پروژه توضیح داد: «این موسسه در ادامه فعالیت‌های قرآنی خود در حال طرح یزیدی و تالیف تفسیری با عنوان تفسیر روز است که توسط جمعی از اساتادان حوزه و دانشگاه در حال بررسی است و ان‌شاءالله تفسیری از قرآن به زبان ساده ارائه خواهیم کرد. همچنین این موسسه در حال تدوین دایرةالمعارف آفرینش‌های هنری قرآن کریم است که در ۳۰مجله به چاپ خواهد رسید.»

اعطای تسهیلات ویژه به دانشجویان فعال قرآنی

اسلامی، مدیر کل فرهنگی وزارت علوم تحقیقات و فناوری، در گفت‌وگو با شیرگرایی ایتکا، یادآور شد: «از جمله اقداماتی که این وزارتخانه به منظور تشویق و ترغیب برگزیدگان سابقات قرآن دانشجویی در نظر گرفته است اعزام این افراد به کشورهای خارجی برای اجرای برنامه و بازدید از این کشورهاست.» وی افزود: «در این راستا با هماهنگی‌هایی که با رایزنی‌های فرهنگی در

با هدف ترویج نشر معارف اسلامی صورت می‌گیرد

ختم گروهی قرآن در اینترنت

کشورهای فرانسه و آفریقای جنوبی شده است. در هفته آخر ماه مبارک رمضان، دو گروه از برترین‌های مسابقات دانشجویی به کشورهای فرانسه و آفریقای جنوبی اعزام خواهند شد.

اسلامی اظهار کرد: «هم‌اکنون در حال مذاکره و توافقاتی برای اعزام گروه‌های دیگری از دانشجویان به کشورهای قطر، ترکیه و دیگر کشورها هستیم.»

وی در مورد اهداف اجرای این طرح گفت: «این طرح با هدف معرفی جوانان فعال ایرانی به سایر کشورها و نمایش استعدادهای این جوانان و همچنین ترغیب و تشویق دانشجویان به ادامه فعالیت‌های قرآنی انجام می‌شود.»

وی در ادامه از چاپ پایان‌نامه‌های برتر قرآنی به عنوان دیگر برنامه‌های وزارت علوم برای تشویق فعالان قرآنی نام برد و گفت: «فراخوان این طرح نیز از ابتدای ماه رمضان به تمام دانشگاه‌ها ارسال شده است. وزارت علوم در این فراخوان از تمام دانشگاه‌ها درخواست کرده تا پنج‌نیمه پایان‌نامه وین، علمی و تخصصی با موضوع قرآن دارند، برای چاپ و اختیار وزارت علوم، تحقیقات و فناوری قرار دهند.»

وی در ادامه به ارائه «فرهنگ کارت دانشجویی» به دانشجویان فعال قرآنی اشاره کرد و گفت: «همچنین در جهت تشویق دانشجویان فعال قرآنی، وزارت علوم کارت‌هایی را در اختیار این افراد خواهد گذاشت که دانشجویان با استفاده از این کارت می‌توانند از تسهیلاتی همچون سیمنا، بازدید موزه، سالن‌های تریب دینی، استخر، سونا و… بهره‌ببرند.»

مدیر کل فرهنگی وزارت علوم تحقیقات و فناوری، در پایان گفت: «در این باره از تمام دانشگاه‌ها و کانوین‌های قرآن و عزت درخواست کردیم تا اسامی فعالان قرآنی را برای ارائه این کارت در اختیار قرار دهند.»

ابتکار هنرمندان درباره قرآن

برای نخستین بار در کشور نسخه حفی قرآن کریم و اشعاری با مضامین مذهبی و فرهنگی قابل شنست‌وشو به دست یک هنرمند خوشنویس اراکی کتایت شده.

اسماعیل داریی‌منش معلم و هنرمند خوشنویس اراکی در گفت‌وگو با خبرنگارگن دانشجویان گفت: «در این مجموعه آیات قرآن کریم، سروده‌هایی در مدح و منقبت ائمه اطهار(ع) به ویژه حضرت ثامن الحجج علی بن موسی(رضاع) و اشعاری از شعرای بنام کشور با مضامین مذهبی، عرفانی، اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی جمع‌آوری شده است.»

وی با بیان اینکه این مجموعه با عنوان «اکل»، شامل اشعاری از حضرت امام عسینی(ره) علامه طباطبایی، محممش کاشانی، مولانا، حافظ، سعدی، عیام، باطاهرها سهراب سپهری است افزود: مجموعه فوق درمصد پرستس در ایجاد ۵۰ در ۷۰روی پارچه با خط نستعلیق کتیبه و مشقی در مدت ۳سال کتایت شده است.»

داریی‌منش گفت: «این مجموعه ۱۵کیلوگرمی از جنس پارچه متقال است که پس از تغییرات فیزیکی و رنگ‌آمیزی به صورت قابل شنست‌وشو درآمده و برای اولین بار در دو طرف پارچه نقش‌هایی متفاوت طراحی شده

است. وی با بیان اینکه این کتاب در اثر گرم، سرما و شست‌وشو آسیبی به صفحات آن وارد نمی‌شود، اظهار داشت: «کتاب مجموعه کل برای ارسال به موزه انسان قدس رضوی کتایت شد تا ضمن اینکه یادگاری برای نسل‌های آینده باشد، جزو اسناد ملی کشور نیز نگهداری شود.»

یادداشت
حسن بیاتیان
رئیس حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی

فرهنگ
در تعدید بازار راکد کتاب

به اعتقاد من بخش کوچکی از مشکلات عرصه کتاب به مسأله نشر برمی‌گردد آنچه پیش از هر چیز موجب نگرانی است، عدم تقاضای جدی مردم از کتاب است. مردم مابه علت اینکه این نیاز را به صورت واقعی درک کرده‌اند حاضر نیستند هزینه لازم در این مورد را بپردازند. ریشه اصلی این مسأله را باید در مشکلاتی که در ساختار آموزش و پرورش و نظام عالی آموزش عالی وجود دارد، جست‌وجو کرد. در این مراکز به جای اینکه دانش آموزان و دانشجویان را به سمت مطالعه آزاد و تحقیقی سوق دهند و لذت به مطالعه کتاب راه آنان بخشانند، آنها را با کتاب شکنجه می‌کنند؛ طبیعی است که فارغ‌التحصیل چنین سیستمی از هر چه کتاب بیزار می‌شود.

معادفات کرده‌ایم هر مشکلی راستقیما به دولت برای رفع بدهیم و دولت هم از یول نفت مردم، یارانه‌ای به این شکل به هیچ‌وقت مشکلی حل نمی‌شود چرا که مسأله کتاب یک امر کیفی است و پرداخت یارانه ممکن است به‌صورت سلبه‌ای اعمال شود و تقسیم آن موجب دلخوری عدلای گردد که بازتاب آن به صورت محتری در کتاب‌های آنها نمود پیدا کند و مشکلات جدیدی به وجود آورد.

به اعتقاد من دولت باید در این خصوص هزینه کند ولی نه به صورت یارانه بلکه ، می‌بایست به صورت پژوهش و تحقیق درباره عمل کمبود مطالعه و راه‌های مقبله با آن بپردازد تا در آینده شاهد تیراژه بیست هزار نسخه‌ای کتاب باشیم.
ما کشور در حال پیشرفت هستیم آمار چاپ کتاب به صورت کنونی شایسته مردمی چون ما نیست.
جدا از بحث توسعه که می‌بایست حوزه نشر متناسب با چنین رویکردی باشد، نباید فراموش کنیم که ما مسلمانیم و به عنوان یک انسان مسلمان باید برای عمر ارزش زیادی قائل باشیم. بهترین راه برای این کار هم استفاده از تجربه دیگران است. تجربه‌ای که در کتاب‌ها آمده و بسیاری از آنها از منابع مذهبی الهام گرفته شده است.

ما می‌توانیم با استفاده از چنین سرچشمه‌های گهری‌زی‌های مذهبی و دینی خود را برآورده کنیم.
به اعتقاد من پیش از هر چیزی می‌بایست رابطه عرضه و تقاضا را در حوزه کتاب حل کرد و این کار نیاز به برنامه‌ریزی، پژوهش و همت مسئولان و مردم دارد و کاری نیست که به صورت بخشنامه‌ای و دستوری حل و فصل شود. مسأله کتابچاری باید به شکل فرهنگی در جامعه نهادینه شود و لذت مطالعه در مردم خصوصا کودکان و نوجوانان تجربه گردد. مشکلاتی شبیه این در امر ورزش وجود دارد تعداد تماشاچیان ما به مراتب بیشتر از تعداد ورزشکاران ما است و این نشان‌دهنده این است که به صورت دست در این امر کار فرهنگی نمی‌شود و بعضا با توجهی شبیه به اینکه اگر جوان همین کار راکنند ممکن است به سمت سبک‌کنشده شوند، خود را و برنامه‌ریزی صحیح برای ارتقاء بیشتر معاف می‌کنند. مسأله ورزش را از این جهت مثال زدم که مشخص شود همانطور که آمار تعداد تماشاچیان ورزشی ملاک بالابودن سطح ورزشی کشور نیست، تیراژ بالای کتاب با کمک یارانه نیز بدون در نظر گرفتن توجه مخاطب و نیاز واقعی آنان برای خواننده، مشکلی را حل نخواهد کرد.

دواست

بهنام ناصح

در نشست سالانه مجمع عمومی انجمن قلم عنوان شد:

کتابفروشی ویژه نویسندگان

نشست سالانه مجمع عمومی انجمن قلم ایران روز شنبه در سالن اجتماعات انجمن قلم با حضور اعضا برگزار شد.
در نشست عمومی انجمن قلم، پس از ارائه گزارش سالانه هیات‌مدیره و بازرسان و تصویب گزارش عملکرد مالی و اجرایی توسط اعضا، مجمع وارد دستور کار اصلی -انتخاب بازرسان جدید- شد و در نهایت از میان ۱۰۵ رای‌ماخوذه‌ها میان شش نامزد به ترتیب محمدرضا بارامی، منوچهر آرمین و مریم صباغ‌زاده به‌عنوان اعضای اصلی و حسین فتاحی و ترکس آیار به‌عنوان اعضای علی‌البدل انتخاب شدند.
در این نشست رضا امیرخانی، رئیس انجمن قلم ایران ضمن گزارش عملکرد اجرایی، از انتیاح فروشگاه کتاب انجمن قلم در آینده خبر داد.
امیرخانی درباره لزوم وجود چنین فروشگاه‌های گفت: «بنا به مساعدت دکتر قالیباف شهردار محترم تهران به زودی یک دهنه کتابفروشی در طبقه همکف انجمن احداث می‌شود تا به این وسیله مقداری از هزینه‌های انجمن از عایدات این کتابفروشی برقیع شود»

وی در ادامه افزود: «از آنجا که کتابفروشی بی‌ارتباط با محصول کار اعضا نیست، سرمایه‌گذاری نامناسبی محسوب نم‌شود علاوه بر این قسمتی از این کتابفروشی به کتب اعضا اختصاص داده می‌شود تا آنها با افرادان کتاب‌هایشان به صورت امای در آن بتوانند مکان مشخصی برای عرضه آثار خود داشته باشند.»

امیرخانی در ادامه با تأکید بر ضرورت امر اطلاع‌رسانی صحیح عنوان کرد: «در قرن ۲۱ که دیگر حتی اشخاص هم به دنبال ایجاد سایت شخصی برای خود هستند، ضرورت وجود سایت برای انجمن قلم که بیش از ۲۰۰ عضو فریخته فرهنگی کشور دارد بیجا نیست»

که در این مقوله هم گام‌هایی داشته‌شود.
از این رو پس از انجام کارهای ابتدایی سایت و انتخاب نشانی

دواست

فریم سمیرا

پنجاه و هشتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت از ۱۱ مهر ماه برگزار شده و تا ۱۹ مهر نیز ادامه خواهد داشت.
جمهوری اسلامی ایران **فرهنگی را** **در این نمایشگاه** **با برگزیده و آثاری را به نمایش گذاشته است.**

مجرى عرفه جمهورى اسلامى ایران در نمایشگاه بین‌المللى کتاب فرانکفورت، مهم‌ترین مشکل موجود را کمبود زمان اعلام کرد و گفت: «متأسفانه مثل هر سال، با مشکل زمان وقت روبه‌رویم؛ چراکه قرارداد این کار بسته نشده بود و پس از آن نیز زمان اندكى را برای برنامه‌ریزى در اختیار داشتیم. مهدى اسماعیلی، در گفت‌وگوى خبرنگار **کتاب** فرهنگى نشر از همکارى معاون فرهنگى وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامى، سفارت ایران در آلمان دفتر مجمع برائى اعلام مسئولان به این نمایشگاه، ادامه داد: «متأسفانه نتوانسیم برای برخی کارشناسان و نشران منطقه، روایذ بگیریم و آنها علاوه بدلى فرصت اندک، نوبه برنامه‌ریزى و نیز تأخیر خودشان برای مراجعه به ملاک حضور در این نمایشگاه محروم شده‌اند. مدیر عملی هدایه شرکت تعاونى هنرى کشور با معرفی بخش‌هاى مختلف عرفه نشر ایران، اظهار کرد: «ضمنی در حدود امر بر مى‌خیزد اما سواد کتابخانه‌املى ایران قرار گرفته است که این سازمان، مسأله‌هاى خود را تمام، نمایش آگرو استاذکهن و نیز تازه‌های نشر خود خواهد کرد»

به گفته‌وى در بخش دوم، حوزه نشر با نظرات انجمن ما و تشکلى‌هاى تخصصى برآى مى‌شود که مسئولیت حوزه‌دین بر عهد شرکت تعاونى نشران قوم و حوزه کودکان و نوجوانان، با انجمن فرهنگى نشران کتاب کودک، نوجوانان است. اسماعیلی، موسسه مطبوعه و مدیرین تاریخ ایران به سرپرستى عباس نسیمی نیا از مسئول حوزه تاریخ معاصر خوانند و مدیریت حوزه‌هاى انبیاات و هنر را با دفتر انبیاات دانستى انتشارات انجمن مهر و انتشارات نگار به سرپرستى داوودى پر معرفى کرد.

مدیر عمل هدایه شرکت تعاونى هنرى نشران سراسر کشور افزود: «در حوزه علوم باید نیز انجمن فرهنگى نشران کتب دانشگامى یا سرپرستى دکتر کاشف به همراه دانشگاه تهران به فعالیت خواهد پرداخت.»

وى در مباحثه نمایشگاه با اسما باستانی گفت: «شعر خوان کرد، مصطفی مستور، محمدرضا بارامى، محسن جعفرى و احمد دهقان، چهار نویسنده برگزیده نوزدهمین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامى برآى شرکت در این نمایشگاه اعلام شدند که آثار یک سال اخیر آنها در حوزه انبیاات دانستى نیز در عرفه ایران به نمایش درمى آید.»

مجرى عرفه جمهورى اسلامى ایران در نمایشگاه بین‌المللى کتاب فرانکفورت به برگزاری نشست‌هاى نقد و بررسی کتب تألیفى در حثینه این نمایشگاه اشاره کرد و

شرکت داده می‌شود.

برگزار کنندگان این مسابقه جوایز نغیسی را برای آثار برگزیده در نظر گرفته‌اند که پس از بررسی و گزینش آثار برتر ضمن چاپ همه آنها در یک کتاب اهدا خواهد شد.

همچنین برگزار کنندگان این برنامه در نظر دارند یک بانک اطلاعاتی از آثار ارسالی تأسیس کنند که این رسانه‌ها باشد.

دین این جشنواره خاطر نشان کرده‌آثار ارسالی فارسی زبان را با همکاری استانی از جمله طاهره صفارزاده و موسی بیلاج به عربی و انگلیسی ترجمه می‌کنند.

او از تعدید مهلت ارسال آثار تا ۲۸ مهرماه روز دوشنبه خبر داد و گفت: «بنا داریم از اجزایه‌مادى کم کنیم و به قابلیت بیشتر جشنواره کمک کنیم. این راستا، برای برگزیدگان، سفر به لبنان و قرار گرفتن در آن محیط را که می‌توانند در انگلختن قوق فریحه نویسندگان و هنر مندان آثار گذار باشند، در نظر گرفته ایم.» همچنین آثار برگزیده احتمالاً در کتاب باشنریه منتشر خواهند شد.»

با حضور فعال در نمایشگاه بین‌المللی کتاب

ایران در فرانکفورت گل کرد

اظهار داشت: «بر اساس برنامه‌ریزى موسسه مطبوعات و نشرین تاریخ ایران در زمان برگزاری نمایشگاه، هر روز یک کتاب، با حضور مؤلفان این آثار و نیز مسئولان نقد و بررسی می‌شود. جنبه دفاع از افواج معادله شده ایران توسط آمریکا نیز در کنار قره ایران به فعالیت خواهد پرداخت.»

اسماعیلی افزایش فضای عرفه ایران به میزان ۱۷۲ مربع را سبب افزایش حجم و تعداد کتاب‌هاى موجود دانست و اضافه کرد: «به رقم تمام این اقدام، سفری کردیم بروزشدهاى مجرایى را برای معرفی آثار همه گروه‌هاى فراهم آرویم و با وجود زمان کمی که داشتیم، گروه‌هاى تازهاى موجود، کتاب‌ها و بروزشدهاى مجرایى را برای هر گروه تهیه کردیم.»

عرشه کتاب‌هاى ایرانی
به زیمان‌هاى دیگر در فرانکفورت
مدیر مؤسسه نمایشگاه‌هاى فرهنگى ایران از امرال پایتشی چاپ کتابى خبر داد که به زبان‌هاى انگلیسى، فرانسوى و ایتالیایى ترجمه شده است و در نمایشگاه بین‌المللى کتاب فرانکفورت عرضه خواهد شد.
اسمانالله جیحی ضمن اعلام این خبر به خبرنگار کتاب‌هنه اظهار داشت: «ترجمه آثار برگزیده ایران، در راستای

کتاب هفته گزارش می دهد

این کتاب چرا بیشتر فروخت؟

ممکن است نویسنده وار به صورت مصنوعی این نیاز را در کارش لحاظ کرده باشد. البته ممکن است نویسنده در این کار بدون نظر گرفتن تبعات بعدی به دنبال جذب مخاطب و فروش اثر دست به هر کاری برود تا مخاطب عام را جذب کند. هادی میرزاژاد موجد مدیر مسئول نشر فرهنگ ایلیا معتقد است: «بر فروش بودن یک اثر الزاماً یک ضداثر نیست البته به نظر من فائده ها، قوت و ضعف دارند ولی نمی توان آنها را به آن شکل ارزش گذاری کرد. همان طور که مثلاً در سینما هم ۹۰ درصد فیلم های تولیدی صرفاً به قصد سرگرمی و خوشامد عوام ساخته می شوند و تنها ۱۰ درصد مورد توجه اهالی خاص و خیرگان این هنر قرار می گیرند. وی تصریح کرد: «بر فروش بودن یک اثر نیز ملاکی برای سطحی بودن آن نیست. در تاریخ نمونه هایی از ادبیات جدی نیز داشته ایم که به هر عنوان (شاید از سر تکجکاری) مورد اقبال عموم قرار گرفته است.»

وی در ادامه با اشاره به غیر قابل پیش بینی بودن فروش یک کتاب در کشور ما می گوید: «مردم ما چندان قابل پیش بینی نیستند این شاید به خاطر پیچیده بودن شخصیتشان باشد یا آگاهی نداشتن ناشران از خصوصیات مردم اما این حقیقت دارد که اکثر کتاب ها حتی آنهایی که در چاپ های بعدی پر فروش بوده اند در چاپ نخست بیش از دو هزار نسخه نپوده اند.»

وی تفاوت این ارزیابی را در مقایسه با ناشران خارجی در شکل مطالعات و تحقیق ناشران می داند

از خیل کتاب هایی که به بازار کتاب راه می یابند تنها تعداد معدودی با اقبال عمومی مواجه می شوند. بررسی خصوصیات و عواملی که موجب استقبال مخاطبان از یک اثر می شود، اگرچه نیاز به کار کارشناسی و عمیق وارد اما در گفت و گو با چند ناشر به بررسی اجزای آن و اینکه آیا الزاماً بر فروش بودن یک اثر فی نفسه یک ارزش یا ضد ارزش تلقی می شود، پرداختیم.

توجه کافی مدیر مسئول نشر آروچ معتقد است: «بر فروش بودن یک کتاب از جهتی ارزش محسوب می شود، با توجه به شرایطی که جامعه با نظر مطالعه مراجعه است همین که بتواند در بین مردم رواج یابد و به دست ببرد. هر چند موجب افزایش کنجاریت باشد، چه با روبریکه کودکان و نوجوانان به کتاب باشد. همین که کودک کتاب در دست والدینش می بیند ناخودآگاه به سمت کتاب کشیده می شود و در آینده ممکن است به کتابخوانی جدی مبدل شود. وی در ادامه می افزاید: «من چندان به نگاهی که کتاب ها را به سطحی و عمیق تقسیم می کنند اعتقاد ندارم. چه بسا کتاب هایی که زمانی می پنداشتند جدی و عمیق اند، در طول زمان مشخصی شد که چندان هم قابل اعتنا نبوده اند.»

دکتری علقت جذب مخاطب بسیاری از کتاب های پر فروش را شناخت دقیق نویسنده از مخاطبان توصیف کرد و افزود: «هر کتابی که مخاطب زاید پیدا می کند لابد به چیزی پرداخته است که در ذهن عموم مردم جریان دارد و ضمناً به نیازهای آنها پاسخ می دهد. اگر جامعه مثلاً به شادی نیاز دارد،

داریان

و عنوان می کند: «در کشورهای توسعه یافته ناشران از مشاوران کارگشته بهره می برند و بازار باسها مرتباً آنها را در جریان سلیقه مردم قرار می دهند. از این رو آنها توانایی پیش بینی استقبال و حتی شمارگان تقریبی تقاضای آنها را دارند و می توانند روی این ارزیابی برنامه ریزی کنند اما در کشور ما متأسفانه به خاطر محبوب بودن چرخه عرضه و تقاضا و پخش، این مسأله صورت نمی گیرد. ای کاش دولت یک سامانه پخش دولتی راه می داد تا ناشران از این مشکلات حل شوند.»

مدیر انتشارات فرهنگ ایلیا در ادامه افزود: «در هر دوره ای نوعی از کتاب ها فروش خوبی دارند مثلاً به مناسبت های خاص کاهی کتاب های تاریخی در صدر پر فروش ترین ها قرار دارند اما در همه زمان ها کتاب های ادبیات پاروقی و داستان های عامه پسند با دست گذاشتن بر نقاط حساس مخاطبان و به نحوی که آنها بیستند، از فروش خوبی برخوردارند. البته کتاب های روان شناسی سبک از قبیل موفقیت در چند ثانیه و... را نباید از قلم انداخت.»

مهرداد آبرومندی مدیر مسئول انتشارات شولا که بیشتر در عرصه انتشار شعر فعالیت می کند، جریان استقبال عمومی از یک اثر را به گونه ای عمیق تر و معقل تری می طلبد.

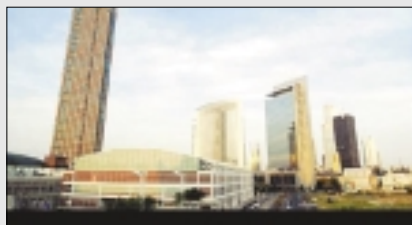
فعالیت بیشتر این در عرصه های فرهنگ و ادب جهان باشد. حتی همچنین از گفت و گوهایی مقابل با سایر کارشناسان درباره راهکارهای کاهش مشکلات ناشران داخل و خارج کشور خبر داد و بیان داشت که ارتقای کیفیت نشر با فراهم آوردن شرایط حضور ناشران سایر نقاط جهان در ایران از دیگر اهداف تعریف شده است.

وی که رئیس نوزدهمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران بود، در ادامه صحبت های خود افزود: «اگر بتوانیم برای داشتن غرفه های رایگان عرضه کتاب و صنعت نشر ایران در برخی نمایشگاه های بین المللی اقدام کنیم، در مقابل فضای رایگانی نیز در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در اختیار آنها می گذاریم. مدیر موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران، در پایان از عرضه فیلم، سی دی، برشور و سایر رسانه های صوتی و تصویری به علاقه مندان و بازدیدکنندگان از غرفه جمهوری اسلامی ایران در نمایشگاه بین المللی کتاب فرانکفورت خبر داد.

مؤمّنی جوایز غیرمادی

محسن مؤمّنی شریف، اختصاص جوایز غیرمادی مانند اعزام نویسندگان و فعالان عرصه ادب و هنر به نمایشگاه های خارج از کشور را بسیار خوب و امیدوارکننده دانست.

وی به عنوان یکی از نویسندگانی که در مراسم افتتاحیه نوزدهمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران مورد تقدیر قرار گرفته است، از نحوه هماهنگی در زمینه گرفتن روایند اظهار

بین المللی که در فرانکفورت حضور دارند از دیگر برنامه های جمهوری اسلامی ایران است.

مدیر موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران با اشاره به نظاره های پیشین ایران باسکو در عرصه های فرهنگ و کتاب گفت: «مسی داریم در نمایشگاه کتاب فرانکفورت رایزنی با سایر کشورها را آغاز کنیم و با کشورهایی که تقاضای نامیه های داریم نیز ارتباط خود را گسترش دهیم تا زمینه مناسبات بهتری را فراهم آوریم. در این میان شاید تقاضای نامیه های جدیدی را نیز متعقد کنیم.»

وی درباره محتوای این تقاضای نامیه ها اضافه کرد: «الکون در زمینه حضور ناشران و نویسندگان ایرانی در نمایشگاه های کتاب برخی کشورهای مشکلاکی مانع هستیم قصد ما این است که بتوانیم راهی برای حل این معضل بیابیم تا شاهد

معرفی فرهنگ ایلی کشور و نیز صنایع نوین نشر ایران به سایر کشورهای است.»

وی با تشریح سیاست های معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مبنی بر شرکت موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران در نمایشگاه های خارج از کشور خاطرنشان کرد: «این امر به منظور معرفی دستاوردهای نشر ایران به سایر کشورها و نیز آشنایی با نشر خارج از کشور و انجام رایزنی های لازم در راستای انتقال این صنعت برای ارائه در داخل صورت می گیرد.»

فرهنگی در سایر کشورها از بعد امکانات، تمسکات، مقررات و... از دیگر اهداف مورد نظر بوده است.»

به گفته وی، مذاکره با مسئولان سایر نمایشگاه های

کتاب و ناول

سام محمودی

عصر چهارشنبه یک روز تابستانی بود که دعوتم کرد به دفتر گل آقا که حالا شده موزه فرهنگی گل آقا واقع در میدان آرژانتین. بار اولم نبود که رویروی عمران صلاحی می نشستم در مقام خیر نگاری که قرار بود مع مصاحبه شونده را بگیرد! آنهاهی را که خواست جواب داد و آنهاهی را که نه، خیلی راحت و نردانه پا چند منگک شوخی و جدی زد زیرش. لرزیده بودم انگار وقت خیرسفری بازگشت عمران صلاحی. همشهری و هم زبان و هم محله ای ام که وقت دیدنش ترکی حرف زدمان گل می کرد. حالا این گفتگو رو بروی شماست و می توانم با افتخار سرم را بالا بگیرم که آقای طنز این گفتگو را می فرستم طبقه سوم آسمان! فرصت مطالعه دارید؟

نکته های تازه از نویسنده ای که دیگر در میان ما نیست

آخرین گفت و گوی کتاب هفته با عمران صلاحی

مریض نوشتیم آقا

بگذارید ساده بگویم! البته شاید بی ادبی باشد... می نویسم چون بیماری نوشتن گرفته ام... مریض نوشتیم آقا... غیر از نوشتن کار دیگری از دستمان برنمی آید... یک بنا، با بیل و سیمان و شاقول و ماله سروکار دارد... ما هم به علت اینکه خدا برای خندانان با گریبانند مردم آفرید مان طنز می نویسیم که بخندانند و از دردهامان می سراییم که بگریزند... مهم تر از همه کار دیگری بلد نیستیم به خدا!

چیزی شبیه بنایی

... اگر خواندن و نوشتن را که اخیراً (در چندروز سال گذشته) عمومی شده از من بگیرند، دارد که پناهگاه او برای ادامه زندگی است... یکی می رود گردش و دیگری در انقش را می بندد و فیلم می بیند؛ در مورد من خواندن و نوشتن هم گریزگاه است، هم پناهگاه و هم مشغله و تفریح و... وقتی می گویند گریزگاهی از بیرون به درون (که من نام پناهگاه روی آن می گذارم) یاد شعر می افتم... من شعر را برای خودم می گویم، حالا چاپ شدن و یا در میان کاغذهای گاهی دیگر پرسیدنش مهم نیست... این شعرها بیشتر برای ارضای روح خودم سروده شده اند اما در مورد طنز درست برعکس است... من طنز را بیشتر برای دیگران می نویسم نه خودم... چون تقاضا در مورد طنز زیاد است... ما صادر می کنیم و آنها می خندند به ما و کسانی که... البته خودم هم لذت می ببرم... یک جورهای شبیه بنایی است... اگر بنایی یک ساختمان را خوب بسازد و از کارش رضایت داشته باشد، لذت خواهد برد...

اگر طنز هم درست اجرا شده، باعث عذاب خواننده نشود خود بیشتر از هر خواننده دیگری کیف خواهم کرد...

پدر بزرگ همه طنز پیرانها

در حوزه طنز تا جایی که من می دانم، با توجه به اینکه با توفیق آغاز کردم طبعاً میراث دار توفیق (به معنای ژورنالیستی آن) بوده ام و توفیقان توفیقی... اواخر سال های ۲۵-۱۳۲۴ در مکتب توفیق بود که من چیزهای جدیدتری یاد گرفتم و فلسفی روان یافتم و بدنبال آن با اصطلاحات کوچک و بزرگ که

پشتوانه قدرتمندی برای هر طنز نویسی هست، آشنا شدم... با مرور زمان به دهخدا رسیدم و "چرند برند" ش... هنوز هم که هنوز است حداقل سالی یک بار می خوانمش... در طی این سال ها بسیار آموخته ام... از دهخدا، پرشکوزاد یا طنز پردازهای دیگری چون پرویز شاپور که سرشار است از تحلی طنز آمیز

و همین اواخر چنین کنند بزبان نجف دریابندری... بسیاری از طنز پردازان جوان بعد از چنین کنند بزبان آدامه دهنده راه و روش دریابندری بوده اند... اما با همه این تفاسیر یک نکته را نباید فراموش کرد که دهخدا، پدر بزرگ همه طنز پردازهاست.

محدوده پرخطر

قبل از هر چیز باید بگویم که من برای شعر داستان و به طور کلی نوشتن احترام و ارزش

خاصی قائم... داستان نویسی هنری است که از عهده هر کسی برنمی آید! اما... طنز محدوده پرخطری است؛ پراز خط قرمزهای فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و... و طنز پرداز به اجبار همین خط قرمزها به ایما اشاره و نیش و کنایه اظهار وجود می کند... پشت پرده ادب حرفش را می زند و این خود موجب شگردی است که طنز پرداز طی سال ها مهارت به آن می رسد... طبعاً طنز پرداز هیچگاه نمیتواند (و نباید) از خط قرمزها عبور کند که در صورت عبور، نوشته اش دیگر طنز نمی شود... ما

بعد از انقلاب طنز پردازهای انگشت شماری داشته ایم از جمله ابوالفضل زروبی نصر آباد، محمدعلی علومی... اما به هر حال مصطفوی که گفتیم طنز عرصه پرخطری است... خواننده یک شعر و یا داستان طنز مجبور است ذهن خود را پیش از پیش به کار بیندازد، ما تنها زمانی که مقصود نویسنده یا شاعر را از ورای تعبیر های گاه جدی کشف می کنیم به قدرت او در نگارش و خلاقیت پی خواهیم برد... البته در میان داستان نویس های جدی مثل بهرام صادقی هم از این دست تعبیرها مرسوم است... او از شگردهای طنز پرداز در سطح بالایی سود برده است...

تعداد ندان های مخاطب را بشماریم

... دو نوع طنز داریم... اولی طنز آشکار (به طوری که می توان تعداد ندان های مخاطب را

شمارد) و دومی طنز پنهان که به واسطه ایجاد انبساط درونی توسط اثر بروی مخاطب نمودار می شود... طنز مستقر (و نه مستتر) در آثار بهرام صادقی از همین دسته است... اما حیف همه از این جور طنز ها دوست ندارند... حق با مخاطب است... طبعاً اقبال عمومی به آثار کسانی چون خسرو شاهانی یا ایرج یوشکواد بیشتر خواهد بود؛ چرا که توده مردم با طنز آشکار آفت بیشتری دارند و مقصود طنز پرداز را زود متوجه می شوند و می خندند.

از قول من بنویسند این طوری نمی مونه! با در نظر گرفتن تعداد اندک طنز پردازان ایرانی سال ترجمه آثار طنز ایرانی به زبان های دیگر در مقابل شعر و داستان بسیار کم بوده و هست... البته نباید فراموش کرد که بازیهای زبانی، استفاده از اصطلاحات کوچک و بزرگ، دو پهلو حرف زدن طنز پرداز و نیم دوچین از این عوامل کار را برای مترجم سخت و گاه غیر ممکن می کنند... به هر حال نباید ناامید بود... در مطبوعات تقریباً تمام طنز نویس ها دست به کس نمی خواهند شوخی، شوخی تعظیم شود... جالب تر اینکه این تعداد اندک طنز نویسان هم، به صورت متمرکز در یک ماهنامه یا روزنامه حضور ندارند و بخش ویلا هستند... استقبال نسل جدید از طنز، نوبدی بخش آینده ای درخشان برای این ژانر ادبی است... من که امیدوارم از بین طنز نویس های مطبوعات دانشجویی و... چهره های درخشانی متولد شوند... من با خیلی از آنها در ارتباطم و تنها کاری که در حد توان خود انجام می دهم این

است که تجربه هایم را در اختیارشان بگذارم...

طنز از هوسوراهی بیرون می‌خُرد

طنز شفاهی بین مردم به شدت رایج است ... طنز شفاهی محدودیت پذیر نیست و چیزی نیز نمی‌تواند جلودار آن باشد... از هر سوراخی بیرون می‌خُرد و با اجزاهای مختلف به حیات خود ادامه می‌دهد ... نمونه بارزش SMS یا سیخ های تلفن همراه است ... SMS مثل امتحان درس ادبیات دوره های راهنمایی و دبیرستان به شفاهی دارد و هم کتبی ،مخاطب اول کتبی آن را می‌خواند و بعد به صورت شفاهی آن را بیان می‌کند ...

آسه برو ،آسه بیاکه کره

شاخنت نژنه...

فرهنگ عامه دستنبدن یامانج جهانی شدن نیست بلکه کاکار را برای ترجمه سخت می‌کنداگر اصطلاح یا چیزی را از فرهنگ مردم اخذ کنی و دریاوه همان اصطلاح را با پردازش جدیدی تحویل شان بدیخی زودتر مورد اقبال عمومی قرار می‌گیرد ...

دلیل ماندگاری آثار نسیم شمال هم همین است که چون از زبان خود مردم اخذ شده بود و در ذهن عامه جا گرفت ، مثل ضرب المثل طنزانه آسه برو ، آسه بیا که گزیه شاخت نژنه !.. و نمونه های از این دست که حتی آدم های بی سواد هم یادشان مانده ... ضرب المثل ها و لطفیقه ها گنجهتیه نقیسی برای طنز پرداز هستند ... طنز نویسی حتی می‌تواند لطفیقه ای فراموش شده را امروز تر کرده بازآزمی برای خودش به وجود بیارود البته بارآزش و درگزون کردن ساختارهای کهن لطفیقه ها... همیشه به دوستان و داستان های عامه ، لطفیقه ها و طنزهای عامه را بخوانند ویشنوند .

هودار پرویاقرض اجرای یک مضمون پیش با افتاده

اولویت با اجرای خوب است و مضمون طنز اولویت دوم محسوب می‌شود...هر طنزی که اجرای خوبی داشته باشد به طور حتم با اقبال عمومی مواجه خواهد شد... یک مضمون شعری در صورت پرداخت غیر حرفه ای و اجرای شعیف طنز پرداز مثله خواهد شد . در حالی که اگر طنز پرداز ، از مهارت فنی قابل توجی برخوردار باشد می‌تواند یک مضمون

عمران از زبان صلاحی

امروزه آه آن رسیده ام این است که باید به جای وزن به توازن توجه داشته باشم...سدان به نوعی تعادل که ساختار شعری را می‌سازد...چون شعر هژی سیمی است که با موسیقی ارتباط داشته و دارد...به همین دلیل حتی وقتی شاعر در خلوت خود شعر می‌گوید یا توجیه به آهنگ پنهان در کلمات انگار شعری می‌گوید تا بلند خوانده شود.

پس طین کلمات خیلی مهم است...شاعر برای رسیدن به هماهنگی و توازن باید از هر روشی بهره‌بردار نه فقط از اوزان عروضی

معمرای من مثل آجیل چهارشسته سوری است...مان آنها همه چیز پیدا می‌شود... معمولا هرکس در زمینه هنر یا نویسندگی از اول تا آخر عمریم حرف را تکرار می‌کند ، اما در قالب های مختلف... در قدیم شعر می‌گفتی ، اما املا نمی‌دانستی شعر یعنی چه...چه برسد به ساختار آن! آنها را در چند سال اخیر یاد گرفته‌ام!دم‌ها به محض اینکه به راه رفتن فکر می‌کنی ، کج و کوله را می‌روندی ، مثل من!
درختی در پایبان را در دهانت فرض کنی...گاه مسافر هسته ای از راه می‌رسد و می‌گوید می‌شود در زیر سایه آن استراحت کرد... کسی که ناچار است می‌گوید عجب درختی ، جان می‌دهد که از جوب آن استفاده کنی... یعنی آدم‌ها از زوایای مختلف به آن درخت نگاه می‌کنند...شاعر اما فقط درخت را می‌بیند نه چیز دیگر... همین برخورد صاف و بی‌تابیه سنگ هم حرف می‌زند...انگار به نوعی نگاه می‌کند...یعنی شاعر در شعرش به نوعی وحدت وجود می‌رسد...گاه می‌بینی شاعر از زبان شاعران مختلفی ، همان ترنما هستند ...

البته امپوزام وقتی می‌گویم عرفان ، فخرانج سرخ تعریف مشخص نرود(سخنرانی در تالمن شاعران ایران ۳۱ مرداد ۱۳۸۱)

پادروهای ضعیف را طوری اجرا کند که هم مضمون و هم طنز را ماندگار کند ... گاه یک مضمون کاملا قدرتمند و فلسفی به دلیل پرداخت غیر حرفه ای نویسنده اش از بین می‌رود ... من هودار پرویاقرض اجرای قوی یک مضمون پیش پا افتاده توسط طنز پرداز هستم تا یک مضمون بکر و فلسفی جوانتر گ شده !

بیا بیاید کلاس بگذاریم

بعضی از دوستان از حقیر خواستند تا کلاس بگذارم اما مساله این است که ما بی کلاسیم چون خودمان یک جورهای شاگرد هستیم .

به هر حال می‌پذیرم که می‌توان یک سری اصول فنی و تکنیکی را

آموزش داد اما به اعتقاد من مطنز پیش از هر چیز

امری است تجربی و ... متاسفانه ما در زمینه طنز

کتاب علمی و آکادمیکی بسیار کم داریم . آثار نگشت شماری هم که در حوزه تئوری های طنز نوشته شده ، ترجمه از زبان‌های دیگر است که با فرهنگ ما هیچ سنخیتی ندارد.

در مورد تئوری های طنز بردای هم کتابی را که نوشته نظریه پردازان ایرانی باشد سراغ ندارم ... البته مقالاتی در این زمینه به فارسی منتشر شده و در چند کتاب از نظریه پردازان ایرانی به طنز و گونه های نوشتاری آن در یک فصل اشارتی شده ، اما اینکه یک اثر به طور کامل به این موقله پردازد ندارم ...از ۲۰ سال پیش چیزهایی را به شکل تئوری نوشته ام که از تعریف طنز شروع می‌شوند و به مباحث کلاسی چون روانشناسی طنز ، جامعه شناسی طنز و ... نیز می‌رسد ... من در این یادداشت‌ها به مسائلی پرداخته ام که خود آنها را تجربه کردم از جمله اینکه طنزنویس هنگام نوشتن نباید احساساتی شود و جدی بودن و زندی هنگام طنزپردازی را به فکاهی نویسنده پیشنهاد کرده ام یا به ریشه یابی منشا خنده پرداخته و قالب های طنز را شناسایی نموده ام ... هیچگاه نتوانستم ام خودم را برای انتشار آن قانع کنم .

... و حرف آخر

حرف آخر ما حرف اول ماست چون اول و آخر من یکی است . هنوز هم که هنوز است نتوانستم ام طنزی بنویسم که بتواند خودم را راضی نگه دارد... امیدوارم این روز فرا برسد ...کلی کار شیطان است!

گاهشمار زندگی و آثار عمران صلاحی

۱۳۲۵-۱۱ اسفند تولد در دیستان (امیریه)

۱۳۲۲- تحصیل در دیستان صنج

الدوله (تم)

۱۳۳۵- تحصیل در دیستان قلمستان (تهران)

۱۳۳۷- تحصیل در دیستان شهریار و

دبیرستان امیر خیزی (تهریز)

۱۳۴۰- چاپ اولین شعر در مجله اطلاعات

کودکان - مرگ ناگهانی پدر

۱۳۴۱- تحصیل در دیستان وحید (تهران)

۱۳۴۵- همکاری با روزنامه توفیق - آشنایی

با پرویز شاپور

۱۳۴۷- چاپ اولین شعر تنمایی در مجله

خوشه

۱۳۴۹- انتشار

کتاب "طنز آوران

امروز ایران" با

همکاری بیژن

اسدی پور - فوق

دیپلم مترجمی از

دانشگاه تهران

۱۳۵۰- خدمت نظام

وظیفه در تهران ،

تهریز ، کرمانشاه ،

مراغه

۱۳۵۲- همکاری با

گروه ادب امروز

رادبو - استخدام

در رادیو تهران

۱۳۵۳- انتشار

کتاب "گره در

آب"

۱۳۵۵- انتشار کتاب

"قطاری در مه"

۱۳۵۶- انتشار

کتاب "بستگاه بین

راه" - نمایشگاه

مشترک کاریکاتور

با پرویز شاپور در

بیژن اسدی پور در

نگارخانه تخت جمشید

۱۳۵۷- تولد اولین فرزند (پاشار)

۱۳۵۸- انتشار کتاب "هفدهم" - سفر به

ترک ، یونان ، بلغارستان

۱۳۶۱- تولد دومین فرزند (بهاره)

۱۳۷۰- انتشار کتاب "روایهای مرد نیلوفری"

۱۳۷۵ - بازنشتگی از صدا و سیما -

همکاری با گل آقا - همکاری با شورای

عالی ویرایش صدا و سیما

۱۳۷۷- انتشار کتاب "یک لب و هزار خنده"

و "حالا حکایت ماست"

۱۳۷۹- انتشار کتاب " آی نسیم

سجری" "ناگاه یک نگاه ، از گلستان من بیر

ورقی" و "باران پنهان"

۱۳۸۰- انتشار کتاب های "هزار و یک آینه"

۱۳۸۱- انتشار کتاب مرا به نام کوچکم صدا

بزن گزینته شعرها

۱۳۸۳- انتشار کتاب عملیات عمرانای

۱۳۸۵- ۱۱ مهرماه وفات در بیمارستان

طوس تهران

یاد نورانی

به یاد عمران صلاحی و در بیت خبیر نکشتت او

آی نسیم سجری

به دل پاره دارم چن می‌خُری؟

گفتی ؛ دلمان تنگ

شده کجا بیستم شما را؟

هر جا رنگ می‌زنم

نیشید...گفتی ای بابا تو

که هستی بگو کجایی

من بیایم پیش تو

سال ۸۰ یا ۸۱

دقیق بادم نیست...عمران

صلاحی غروب آمد پیش من در روزنامه،

گفتم می‌خواهم درباره خودتان گپ بزنم نه

درباره شعرهایتان یا طنزهایی که نوشته‌اید.

باز شد...حرف که می‌زد و از هر دوستی یاد

می‌کرد که دیگر نیواشتگی می‌دید در چشم‌هایش.

شده باز گفت خسته شده‌ام از این وضعیت،

گفت و گفت و گفت...آدم که گفت و گو را

تنظیم کنم دیدم نمی‌شود...حرف‌ها خیلی

شخصی است...رنگ زدم و ماجرا را برایش

تعمیر کردم...گفت چه کن...گفت بختاری،

گفت و گو متعلق به توست...نمی‌دانستم چه

کنم...حالا هم نمی‌دانم تصمیم درست بوده

یا نه اما کل گفت و گو را چاپ نکردم...درست

مثل کاری که با تو از گفت و گوئی سید حسن

حسینی لطفا پیش از مرتکبم کردم...

بازها و بارها بعد از آن ماجرا اما با تاثرین

محبوب طنزنویسی که خودش گفت غم

داشت حرف زدم...راجح به دستگی هایش...

خودش ...

ملاسامتی گذشته از آن SMSهایی که مسح

زود او را خوب براند...عمران صلاحی هم رفت...

و همه جداجاتظن در بیمارستان طوس، خواب و

بیدار آنک دوباره چشمش...لقوه بدم...

خبر نگذاشت باقی دوستان را خبر کنم...

کاری که خودصلاحی همیشه می‌کرد...هر اهل

قلمی که به دیار باقی می‌رفت صلاحی از همان

ساعت‌های اول همراهِ خانواده او بود...همه را

جمع می‌کرد آنجا...این جدایی مصفاایی مثل

بهداری اهل قلم بود که اتفاقاً شاعر را مدت‌ها

فشنگیتر تر می‌کرد...خوش گوه آندوه بود و

نمی‌گذاشت کسی بیاند...

به قول یکی از دوستان هر کس طنزهای

نیش دار او را می‌خواند تکرم می‌کرد یا فری

طرف است خندت و تیز و پرمهاجور...

صلاحی اما آرام بود...آرام هم حرف می‌زد حتی

بشت ظنن مجبور بودی چندباری میان حرفش

بدوی و بنگویی...چه گفتی؟ آقا نشنیدم...می‌شود

کمی بلندتر حرف بزیند؟ چندتا تابه ای این کار

را می‌رو و باز برمی‌گشت به فات خودش آرام

و آرام و آرام...

حالی این آرامش حلاام خیلی عالی است

خیلی...نام عنوان صلاحی هم به نام‌هایی در

دقتی به دقت اضافه شد که دیگر نیستند...یک بار

دارالاموات است و او چندین وقت از روزگار

حالا در این روزگار آنک می‌دود به

چشمشام و من می‌خواهم از او بخوانم...شعر

مجبورم راجعاًم...

صب زوداوقی که بادو کیوچه صدان

می‌پادایم و فوری دورایم کینادایم زنتا

آی نسیم سجری به دل پاره دارم چن می‌خُری؟

زهره نیلی

اینجا همه چیز ساده، زیبا و کودکانه است؛ سرشار از رنگ، نور، شعر و شور، دانش آموزان بسیاری همراه با آموزگاران خود به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، سالن حجاب آمده‌اند تا با حضور در جشنواره روز جهانی کودک فرق شادی و لذت شوند و در دنیای شیرین کودکی غوطه بخورند. تقاضی کنند، سرود بخوانند و دوست داشتن و مهر ورزیدن را در آیشناشنند و به او نزدیک تر شوند. محسن حمواله، دبیر جشنواره روز جهانی کودک در ارتباط با این جشنواره و اهداف برگزاری آن می‌گوید: «ما توجه به این که اسامی نیز چون سال گذشته روز جهانی کودک و ماه مهر با ماه مبارک رمضان همزمان شده است بر آن شدیم تا بخشی را به نمایش اختصاص دهیم و بچه‌ها را با دعا، آداب و رسوم ماه رمضان و قصه‌های قرآن آشنا کنیم، به همین خاطر از مربیان آگاه و با تجربه کانون کمک گرفتیم که این گونه موارد را در قالب قصه و تقاضی به کودکان آموزش دهند تا جنبه بند و اندرز نداشته باشد و بر ذهن و روان بچه‌ها، تاثیر بیشتری بگذارد».

وی توجه به حقوق کودک و آشنا کردن بچه‌ها با حق و حقوقشان را یکی دیگر از اهداف جشنواره می‌داند و می‌گوید: «کودکان برای داشتن زندگی بهتر و برقراری ارتباط منطقی تر با دیگران، نیازمند دانستن حقوق و تکالیف خود هستند. از این رو کانون پرورش فکری از سال ۸۲ تا به حال در قالب جدول، مسابقات راهبانی و... به آشنا کردن بچه‌ها با حقوق اولیه خود پرداخته است».

از سالی که دیوارهایش را تقاضی کودکان سرزمین زیتون پوشانده گذرمی‌کنم و پایه دینیایی لریز و اشعار و شعری می‌کارم. حمید پیرهادی، مسئول غرفه انشادات کانون در گوشه‌ای استاده و با دقت و حوصله مراحل گوناگون نشر کتاب را از ویرایش و حروفچینی متن تا چاپ و انتشار اثر برای کودکانی باز می‌گوید که نه از اصطلاحات فنی سر در می‌آورند و نه سخن گفتن از این مراحل در طاقت حوصله آنان می‌گنجد. نمایش پیرهادی نیز به این نکته پی می‌برد که گفته خود را بکارت کرده و به معرفی محصولات جدید کانون در حوزه نشر می‌پردازد و با خود می‌اندیشد چه خوب بود اگر می‌توانستیم این مراحل را در قالب فیلم و عکس به کودکان بی‌موزیم و به کلام».

۱۲ عنوان کتاب فیلم که شنکول و منگول، جدیدترین آنهاست، کتاب‌های بریل و قالی ایران زمین، گنج می‌مان نوشته حسن حکمت‌زاده توجه تو راه خود جلب می‌کند. پیرهادی می‌گوید: «انشاد کتاب فیلم و آثاری به خط از طرح‌های آقای حمیدرضا شده‌آبادی دیگر انشادات (کانون) است که مورد توجه خوانندگان و دیگر ناشران قرار گرفته و استقبال خوبی از آن شده است. همچنین کانون بر آن است تا به انتشار سفره‌های دار و سارا در ایران بپردازد و کودکان را با دینی‌ها و هنرهای گوناگون ایران آشنا کند که از این مجموعه کتاب‌ها، در جلده که به چاپ‌های استان همدان و کرمان می‌پردازد منتشر شده و در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته است».

وی با اشاره به چاپ کتاب‌هایی برای گروه سنی ۵ و ۶ می‌گوید: «مخاطبان این گروه سنی عموم مردم هستند و کتاب‌هایی چون با سوره دلان نقاش و قالی ایران زمین و... در این گروه گنجانده شده و مخاطب عمومی را در بر می‌گیرند».

در گوشه دیگری از سالن غرفه‌ای به چشم می‌خورد که در دیوار آن رانقاصی‌های زیبایی پوشانده و تکف آن را رنگ‌های پاپیروس فرش کرده است؛ غرفه‌ای که نام کانون توسعه و همایزی بر سر در آن نصب شده است.

پری سیدماضی، مدیرمهد کودک مهر مادر، یکی از دلایلی حضور خود و دیگر مدیران مهدهای کودک در

آشنایی با قصه‌های قرآنی و مراحل چاپ و نشر آنها

کودکان در جشن تولد کتاب

مشاوره و روان‌سنجی کودکان، از مهجورترین غرفه‌ها هستند. به سرع مریم نادری مسئول غرفه مشاوره و روان‌سنجی کودکان می‌رویم و علت حضورشان در جشنواره کودک، تپایش و مهر او را جویا می‌شویم.

نادری می‌گوید: «ما به سنجش هوش و روان کودکان می‌پردازیم به این معنی که از طریق تقاضی (برای پیش‌دستیانی‌ها) و پرسش‌های رایانه‌ای آن را دانش آموزان هوش و مهارت‌های فکری آنان را می‌سنجیم و پس از آن هر کودک را که نیازمند مشاوره بوده به روان‌شناسان خود معرفی می‌کنیم».

البته آنگونه که از شواهد برمی‌آید هیچ کدام از کودکان نیاز به مشاوره و سنجش روانی نشانند

پشت سرمی گذاریم تا به اتاق نسبتاً کوچکی که به مسابقات رایانه‌ای و حل جدول تعلق گرفته، می‌رسیم.

کودکان در حال پاسخ دادن به ۲۰ سوالی هستند که کانون پرورش فکری برایشان در نظر گرفته برای این کار پدر، مادر، مربی و محمدرحمن ذبیحی مسئول پایگاه می‌باشند. در این مسابقات رایانه‌ای کانون می‌گوید: «دو سال است که روز جهانی کودک با نام رمضان همزمان شده و ما را بر آن داشته تا به طرح سوالی متنوع در ارتباط با آیات قرآن و مفاهیم بلند آن بپردازیم، همچنین با مطرح کردن پرسش‌های گوناگون، کودکان را با حقوق ابتدایی و مسلم خود آشنا و به روشی غیر مستقیم اطلاعات گوناگونی را به آنها منتقل کنیم».

«مرکز مطالعات رشد و سلامت کودک، کدک، وابسته به جهاد دانشگاهی نیز در این جشنواره حضور داشت تا مشاوره‌های پزشکی رایج درباره رایگان ارائه کند. رامین مظفری کرمانی درباره چگونگی برنامه‌های این مرکز می‌گوید: «پایگاه‌های مشاوره‌ای رشد و تکامل کودک، بنیایی سنجی، ارزیابی گفتار درمانی، شنوایی سنجی، مشاوره تغذیه به بهداشت دهان و دندان، همه روزه توسط متخصصان برگزار می‌شود».

از پله‌ها بالا می‌آیم با عرسک‌های بچه‌های ایران، خداحافظی می‌کنیم و تا مهر دیگر به انتظار جشنواره‌ای دیگر می‌نشینیم.

فرهنگسرای کودک، در این جشنواره بزرگ‌ترین غرفه را به خود اختصاص داده و با فعالیت‌های متعدد، کودکان را به سوی خود کشانده است، بچه‌هایی که با شور و شوق، پشت میز و منگولی کوچک نشسته و روح بزرگ خود را تقاضی می‌کنند.

فاطمه هلیسانی، مسئول غرفه با اشاره به فعالیت‌های فرهنگسرای کودک می‌گوید: «کارگاه‌های روزگونی برای بچه‌ها در نظر گرفته شده تا تقاضی و سفارگری کنند. عکس بگیرند، کتاب بخوانند و قصه بشنوند، مربیان با تجربه فرهنگسرای نیز در غرفه حضور می‌یابند که موضوعات مختلفی را برای کودکان تعیین کنند تا کودکان در ارتباط با فلسطین، ماه رمضان، روز جهانی کودک و... تقاضی کنند».

همچنین هر روز ساعت ۱۱ تا ۱۲ به همت فرهنگسرای کودک یک مسافری کانون پرورش فکری در برای بچه‌ها نمایش خلاق در سالن آفقی تئاتر برگزار می‌شود. غرفه‌های دینوز با حضور «عمو قیض»، از سالن‌های جذاب و پرطرفدار است. با زاله موف، مسئول این بخش در غرفه نسبتاً خلوت و کم رفت‌وآمد موسسه فرهنگی و هنری صیبا به گفت‌وگو می‌نشینیم و او به فعالیت‌های ویژه کودک دوم در طول هفته کودک اشاره می‌کند و می‌گوید: «ما توجه به شروع ماه مبارک رمضان و در پیش داشتن روز جهانی کودک بر آن شدیم تا با اجرای برنامه‌های زنده و حضور مجریان و عروسک‌های محبوب بچه‌ها با آن به زیبایی غیرمستقیم، درباره ماه مبارک رمضان، روز جهانی کودک و حقوق آنان سخن بگوییم».

وی با اشاره به برگزاری جلسات کارشناسی در شیکه دوم و در ارتباط با برنامه‌های کودک و نوجوان می‌گوید: «شیکه بسیار تلاش می‌کند تا برنامه‌ها در حد سن و درک مخاطب باشد و برای تولید برنامه‌های ویژه کودک و نوجوان از کارشناسان، روان‌شناسان و مسئولان تعلیم و تربیت در این حوزه بهره می‌برد».

غرفه آتش نشانی که در پی آشنا کردن کودکان با سازمان آتش نشانی و رعایت نکات ایمنی است و

این جشنواره را فرهنگ‌سازی در ارتباط با کودکان می‌داند و می‌گوید: «هدر و مادرها باید به این باور برسند که بچه‌ها در مهد و در کنار همسنان و سال‌های خود بهتر می‌توانند خود و توانایی‌هایشان را بشناسند و بر احساسات خود غلبه کنند، همچنین حضور در مهد، هوش هیجانی بچه‌ها را تقویت می‌کند».

وی درباره آثاری که بچه‌ها پدید آورده و در این غرفه به نمایش گذاشته‌اند، بیان می‌کند: «بیشتر این کارها در قالب تقاضی است چرا که تقاضی کردن، آرزوی است تا بچه‌ها بتوانند احساسات خود را بروز دهند، تنها باید آنها را در خلق اثر آزاد گذاشت و هیچ قید و بندی برایشان قائل نشد».

مطاهری نمایش خلاق را یکی از روش‌های بسیار موثر در تقویت خلاقیت کودکان دانسته و می‌گوید: «کودکان، نمایشی را که فی‌البداهه و بدون هیچ متن قبلی اجرامی شود، بسیار دوست دارند و این گونه نمایش‌ها، آنان را با روش‌های جدید آموزشی آشنا کرده و باعث افزایش خلاقیت در آنها می‌شود».

وی یکی دیگر از مشکلات کودکان امروز را هجوم رسانه‌ها و ایجاد شکاف میان آموزش رسمی و غیررسمی می‌داند و معتقد است: «آنچه در کتاب‌های درسی به بچه‌ها آموزش داده می‌شود یا آنچه در درادینو، تلویزیون و رسانه‌ها گفته و نوشته می‌شود، بسیار متفاوت است. برای مثال کودک، خواب، انعام، «اینان» بزره را فرا گرفته و به کار می‌برد، هر چند که این زبان با آموزش رسمی بچه‌ها تفاوت دارد و در هیچ کتاب و نوشته‌ای از آن استفاده نمی‌شود و مانتها می‌توانیم بچه‌ها را از صحبت کردن به این زبان باز داریم و به او اجازه ورود در این بافت باری را ندهیم اما نباید فراموش کرد که رسانه و جلعه، ارتباطی دوسویه با یکدیگر دارند و همان گونه که رسانه‌ها به ویژه تلویزیون بر جامعه تاثیر می‌گذارند، اجتماع نیز بر وسایل ارتباط جمعی اثر گذاشته و آن را تغییر می‌دهد و چه خوب است که فرهنگستان زبان فارسی از بچه‌های پیش‌دستانی نیز عتاق شده و واژه‌گویی را از همان زمان آغاز کند».

نظرآماری از جای خالی آثار عرفانی در ادبیات کودک می گوید

قهر ماهی ها با آب

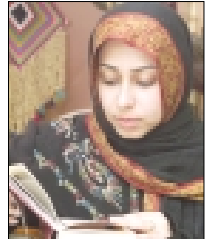
«ترانه‌ای روی زمین افتاده بود. قناری کوچکی آن را برداشت و در گلوی نازک خود ریخت. ترانه در قناری جاری شد. با او در آمیخت. ترانه آب شد. ترانه خون شد. ترانه نفس شد و زندگی. قناری ترانه را سرداد. ترانه از گلوی قناری به اوج رسید. ترانه معنا یافت. ترانه جان گرفت. قناری نیز؛ و همه دانستند که از این پس ترانه، جای قناری است.

ایمان ترانه آدمی ست. قناری بی ترانه می میرد و آدمی بی ایمان، (بال هایت را کجا جاگذاشتی؟ مصفا ۴۰).

بار دیگر عرفان نظرآماری در کتاب های تازه خود (جای یا طعم خدا، بال هایت را کجا جاگذاشتی؟، هر قاصدکی یک پیامبر است و در سینه نهنگی می تپد)، چون دو اثر پیشین، ابلی ناتمام دختران زمین است و «پیامبری از کنار خانه ما رد شده» به عرفان پرداخته و می پندارد: «عرفان، گوهر پنهان همه ادیان و برداشتی شهودی از جهان و هستی است که به انسان کمک می کند تا جسیر بهتر و خوشایندتری از جهان داشته باشد چرا که جهان، دارای معنا و مفهوم است و حضور زنده و پویای آدمی، جزئی معنادار از هستی به شمار می رود.

نظرآماری بر این باور است که همه آدم‌ها در ابتدای تولد به نوعی عارف اند و از دریچه عرفان به جهان می نگرند اما هر قدر که جلو می روند و بر عقلاقت آنها (مقل جزئی که مانع ایجاد می کند و با عشق بیگانه است و گرنه «مقل عقل» با عقل کلی ما عشق یکی بوده و آن را تأیید می کند)، افزوده می شود، از فطرت خویش فاصله گرفته و از کائنات جدا می شوند و روزگار با خدا بودن و با او زیستن را فراموش می کنند.

«خدا بر شاهه های کوچک انسان دست

گذاشت و گفت: یاد می آید تو را با دو بال و دو پا آفریده بودم؟ زمین و آسمان هر دو برای تو بود اما تو آسمان را ندیدی. راستی عزیزم، بال هایت را کجا گذاشتی؟

انسان دست بر شاهه هایش گذاشت و جای خالی چیزی را احساس کرد. آن وقت رو به خدا کرد و گریست. (بال هایت را کجا جاگذاشتی؟ ص ۲۲).

نظرآماری، زیرساخت ها و بن ماهی های فکری ایرانیان را عرفانی می داند و می گوید: «همه انسان‌ها به اندازه درک، شعور و شناخت خود با عرفان آشنا هستند و از خواندن متون عرفانی،

خاطرهای ازلی و ابدی در ذهنشان زنده می شود و به تنهایی خود بی می برند؛ چرا که نیازهای فطری و اساسی انسان ریشه دار بوده و در طول زمان ثابت است و تنها ظاهر زندگی است که با گذشت روزگار تغییر می کند.

وی معتقد است که باید نسل جوان را با عرفان و منابع و متون عرفانی آشنا کرد و این کاری است که خود او از مدت‌ها پیش آغاز کرده و بر آن است تا سخن شاعران و عارفان بزرگی چون عطار و مولانا را ساده، قابل فهم و امروزی کرده و در اختیار انسان هم عصر خود بگذارد و با این روش بین دیروز و امروز پل زده و ارتباط برقرار کند و از این روست که ردیابی ادبیات کلاسیک را در جای جای آثار او شاهدیم؛

«ماهی در آب بود و نمی دانست، شاید آدمی هم با خداست و نمی داند و شاید آن دوری که عمری از آن دم زدم، تنها یک نشانی باشد.» (بال هایت را... ص ۲۹) که یادآور این بیت معروف حافظ است: «بیدلی در همه احوال خدا با او بود و نمی دیدش و از دور خدایا می کرد...»

نظرآماری بر این باور است که عرفان، انسان را از زنجی عمیق و ریشه دار که همانا جدا شدن از خداست می رها کند و او را به ساحل نجات و آرامش می رساند اگرچه گاهی انسان‌ها دردهای خود را به درستی نشناخته و دچار توهم می شوند و به شبه عرفان‌های چون عرفان سرخوستی یا هندوئیسم پناه می برند که دردی از آنان درمان نمی کنند و تأثیرشان سطحی و گذراست.

این شاعر و نویسنده با اشاره به جنبه های مثبت و منفی عرفان می گوید، بعضی می پندارند که عارف کسی است که در پی خود بندند و از اجتماع فاصله بگیرد در صورتی که یک انسان متعقل و طرد شده از اجتماع نمی تواند به جامعه ای که افراد آن چون مهره های زنجیر به یکدیگر پیوسته اند کمک کند.

«کاش» می دانستی که زنجیر بلندی است زندگی که یک حلقه اش درخت است و یک حلقه اش پرند، یک حلقه اش انسان و یک حلقه سنگریزه... و هر حلقه ای در دل حلقه ای

به بهانه روز جهانی کودک و تلویزیون

روز جهانی کودک، مثل خیلی از روزهای دیگر، بهانه ای است تا به همه چیز پرداخته شود. الا کودک و کودکگی. اما چه اشکالی دارد، مگر کودکان را فقط باید در این روز درنماییم!

در این روز همه دست اندرکاران و متولیان رسمی و غیررکودک، امم از پدر و مادرها، مربیان، نویسندگان و رسانه ها مانند تلویزیون به کودکان و دنیای آنها می پردازند و در این میان تلویزیون، تأثیر و جلوه بیشتری دارد.

پخش طولانی و متنوع برنامه های ویژه کودک توقع هر ساله ای است که از تلویزیون می رود و در نهایت حضور یکی دو نفر از نویسندگان در برنامه ها برای اینکه درباره آزارشان یا کودکان صحبت کنند. اتفاقی است که بیش از آنکه مزیتی برای نویسندگان باشد، فرصتی برای رسانه است تا از حضور نویسندگان، شاعران و دست اندرکاران کودک

و نوجوان نزد خانواده ها اعتبار یابد، چرا که حضور نویسندگان خوشنام و دست اندرکاران ادبیات کودک و نوجوان، حلقه پیوندی میان کودکان و بزرگ ترهای نوبی خانه است و در صورت استمرار از عوامل اعتبار گروه کودک و تلویزیون نزد خانواده ها و مربیان البته!

از ابتدای سال جاری گروه کودک شبکه یک سیما، جلوی این فرصت سوزی را گرفته و با دعوت حضور ی با تلفیق از نویسندگان در برنامه ها و معرفی آثار آنها به نویسندگان در اقصی (ص) و موارد دیگر، شرایط را برای برقراری ارتباط خانواده ها و مخاطبان برنامه های کودک با پدید آورندگان ادبیات ویژه آنها فراهم کرده است. چنین سیاستی را می توان نامش از حضور یکی از نویسندگان و مدیران فرهنگی یا سابقه ادبیات کودک و نوجوان در مدیریت گروه کودک و نوجوان شبکه یک سیما دانست که در صورت نهادهی کردن و استمرار چنین سیاستی می تواند فضای جدیدی را در برنامه های کودک ایجاد کند. هر چند که در

سیاست های تلویزیون، برنامه جامعی برای کودکان مشاهده نمی شود که تعریف و تفسیر قابل قبول و جامعی را از کودک امروز و دوران کودکی ارائه دهد. به گونه ای که کودکان در مجموعه های تلویزیونی و برنامه های بزرگسال، عناصری فراموش شده یا تزیینی حس برانگیزند تا انسانی که دوران کودکی خود را تجربه می کند به هر روی کودکان ما در برنامه های کودک و نوجوان تلویزیون، حق آب و گل دارند تا در مجموعه های تلویزیونی بزرگسال و همین طور، پدید آورندگان ادبیات کودک و نوجوان!

در پایان اینکه حضور شاعران، نویسندگان، مترجمان، تصویرگران و دست اندرکاران ادبیات کودک و نوجوان در برنامه های گروه کودک سیما فرصتی است بیشتر برای اختیار تلویزیون و اعتدالی ادبیات کودک و پیوند خانواده ها با کتاب و کودکان که در سراسر جهان روزی را به این نام جشن می گیرند.

یادداشت
بروز برتری

نگاهی به کتاب «زمینی و آسمانی»
این کتاب یک پنجره است

وودی آن جمله معروفی دارد: «من حاضر نیستم در انجمنی عضو شوم که بخواهند من را به عضویت خود در آورند.» این زیر سوال بردن وودی آن توسط خودش، در حقیقت

هدشار به کسانی بود که سعی داشتند چهره منحصر به فردی از او بسازند. وضعیت هنرهای سنتی ما بی شائبه به وضوح وودی آن نیست؛ با این تفاوت که زعمای هنرهای سنتی ما حاضر به زیر سوال بردن خود نیستند! نمی‌دانند وقتی خودشان رازیر سوال می‌برند، در حقیقت برحله‌ای از تحول مثبت در خود ایجاد کرده‌اند.

وضعیت خوشنویسی از این هم بهتر است. سال‌هاست که استادان خوشنویسی به غمزه‌های قلم‌نی بر روی کاغذ دل خوش کرده‌اند و اصلاً حاضر نیستند کمی از بار نوستالژیک این غمزه‌ها را کم کنند. فضای نقد در حوزه خوشنویسی تیره و تاریک است و تا به‌تازگی تا اینکه جایی مباحث تئوریک در این رشته باز نشده است. حالا کتابی وارد بازار نشر شده که سعی دارد این قیصره را جبران کند. کتاب، «ماحصل گفت‌وگوی علیرضا هاشمی‌نژاد با آیدین آغداشلو است. آغداشلو را همه می‌شناسیم. هنرمندی اهل گفت‌وگو و مدرسات. با هیچ کارنگاری سرسنگین برخورد نمی‌کند و همیشه حرفی برای گفتن دارد. شاید همین هاشمی‌نژاد را بر آن داشت که گفت‌وگویی مفصل با او در زمینه خوشنویسی ایران از آغاز تا کنون ترتیب دهد.

این کتاب «زمینی و آسمانی» نام دارد و هاشمی‌نژاد در آن مباحث تئوریک و تحلیلی خوشنویسی را با آیدین آغداشلو در میان گذاشته است. علیرضا هاشمی‌نژاد در دیباچه این کتاب درباره گفت‌وگو با آغداشلو می‌گوید: «در دنیای هنر ایرانی، خوشنویسی قدر و منزلتی ویژه داشته است. اگر اصطلاح هنر ایرانی را برگزیده‌ام از این روست که ایران بخشی از جهان اسلام است و نژاد تمدن اسلامی و خوشنویسی در قرن‌هایی اوج درخشش این نژاد بوده است. پس ارزش شناختن دارد و این پرسش‌هایی که از استاد کرده‌ام، سرآغاز شناختن است.»

البته خوب بود عنوان تخصصی‌تری برای کتاب انتخاب می‌شد. شاید همین عنوان به چندان خاصی باعث شده که کتاب بیشتر با عنوان «گفت‌وگوی علیرضا هاشمی‌نژاد با آیدین آغداشلو» شناخته شود. حرکت فرهنگستان هنر در کمک به نشر قرآن روزی برای انتشار این کتاب قابل تقدیر است. گویا این کتاب در راستای فعالیت‌های فرهنگستان هنر برای برگزاری گروه‌های بزرگ مکتب اصفهان در آذرماه امسال چاپ شده است.

قطعاً این کتاب تمام‌کننده بحث‌های تئوریک و تحلیلی در حیطه خوشنویسی ایرانی نیست؛ با این حال از این لحاظ که پای این قبیل مباحث را به این عرصه باز کرده ارزشمند است. این کتاب تنها یک پنجره است.

زکات و زکا

سجاد جهانگیریان

جای‌خالی کتاب‌های تئوری خوشنویسی در گفت‌وگو با علیرضا هاشمی‌نژاد

خوشنویسی با سر مشق شفاهی

در روزهای پایانی تابستان کتابی منتشر شد که در نوع خود مسأله‌ی جدیدی را در زمینه هنر خوشنویسی مطرح می‌کند. این کتاب که عنوان «زمینی و آسمانی» دارد و جز خوشنویسی را از آغاز تا کنون یا بررسی کرده، در حقیقت متن گفت‌وگویی مفصل علیرضا هاشمی‌نژاد با آیدین آغداشلو است. نشر قرآن روزی این کتاب را با حمایت انتشارات فرهنگستان هنر و دانشگاه شهید باهنر کرمان در ۲۶۵ صفحه همراه با نون‌ونه‌های تصویری منمعد از خوشنویسی ایرانی منتشر کرده است. علیرضا هاشمی‌نژاد که در این کتاب پای صحبت یکی از نقاشان و استاد سرشناس هنروران نشسته، متولد سال ۱۳۲۶. برویس کرمان است و از سال ۱۳۷۶ سابقه تدریس در زمینه خطوط و کتیبه‌های اسلامی، هنر و تمدن اسلامی، هنرهای سنتی و خوشنویسی دارد وی همچنین در حال حاضر دو کتاب «میانی نظری خوشنویسی» و «دیباچیات پایاها» را آماده چاپ دارد.

کتاب گفت‌وگویی شما با آیدین آغداشلو چند روزی است از سوی انتشارات فرهنگستان هنر منتشر شده است. این کتاب نگاهی به خوشنویسی ایران از آغاز تا کنون دارد. چه شما آیدین آغداشلو و برای این گفت‌وگو انتخاب کرده‌اید؟

من در مقدمه این کتاب اشاره کرده‌ام که از سال‌ها قبل (حدود سال‌های ۱۳۶۶ و ۱۳۶۵) وارد فضای خوشنویسی شده‌ام. همان زمان آشنایی من با آیدین آغداشلو به وجود آمد. آغداشلو مقالات متعددی در زمینه خوشنویسی منتشر کرده و تعمق خاصی روی این حیطه دارد. دفتر رفته با هم آشنا شدیم و من کارهای دیگر او را دیدم. فهمیدم که در مباحث تئوریک و تحلیلی مباحث هنرهای سنتی و خصوصاً خوشنویسی اشراق خاصی دارد. او در

عین حال هنرهای مدرن، تاریخ هنر ایران و تاریخ هنر غرب را خوب می‌شناسد و از نظر شناخت آثار هنری کارشناس خوبی است. نهایتاً دیدم در این حوزه‌ای که من می‌خواهم کار کنم، آغداشلو گزینه مناسبی است.

گویا تصمیمات و تخصص شما در زمینه خوشنویسی

تحصیلات من در خوشنویسی نیست؛ اما من درجه‌ممازی خوشنویسی را در سال ۱۳۶۶ اخذ کرده‌ام. در سنتعلیق شاگرد استاد ادوین بوم و در سنتعلیق شکسته، شاگرد استاد یدالله کابلی. نسخ را هم با استاد موحّد کار کردم. در سال ۱۳۶۶ تا ۱۳۸۰ در آنجنم خوشنویسان کرمان تدریس کردم تا اینکه از آنجنم جدا شدم. در حال حاضر در دانشگاه کرمان مدرس و کارشناس هنری هستم.

چه شد اینقدر دیر تصمیم به انجام گفت‌وگویی در زمینه خوشنویسی گرفتید؟

خب من مدت‌ها مشغول فعالیت‌های مطالعاتی خودم و سرگرم پژوهش در زمینه خوشنویسی بودم. البته فکر انجام این گفت‌وگو، سال ۱۳۸۰ در ذهنم شکل گرفت و از سال ۱۳۸۱ هم اولین اقدامات در این زمینه انجام گرفت. سال ۱۳۸۳ این کار جدی‌تر شد. الان حدود دو سال و نیم است که این گفت‌وگو به شکل بیوسه‌ادامه یافته که

تهی‌این روزها به چاپ آن منتهن شد. این گفت‌وگو چه مدت طول کشید و طی چه مراحل آن را به پایان رساندید؟

ما با هم دوست هستیم و من حتی آقای آغداشلو را یک بار به دانشگاه کرمان دعوت کردم و او در آنجا تدریس کرد. در طی این مدت با هم رفت و آمد داشتیم و من هم چندبار برای انجام این گفت‌وگو به تهران آمدم. جلساتی را در تهران در آتلیه شخصی آقای آغداشلو برپا می‌کردیم. من آنراهای گفت‌وگو را پیاده می‌کردم و او هم سوال و جواب‌ها را اصلاح می‌کرد. تا اینکه سرانجام این سوال و جواب‌ها شکل گفت‌وگو به خود گرفت و زیر چاپ رفت.

می‌دانیم که آیدین آغداشلو به عنوان نقاش شناخته می‌شود تا خوشنویس، و کتاب شما هم محور اصلی خوشنویسی است... چرا سراغ افرادی ترقیفید که در درجه اول به عنوان خوشنویس شناخته می‌شوند؟

من این گفت‌وگو را در راستای فعالیت‌های خوشنویسی خودم انجام دادم. فرایندی را برای خودم تعریف کرده بودم که خوشنویسی را چگونه بشناسیم. در دانشکده هنر، واحدهی تدریس می‌کردم با عنوان «خطوط و خواندن کتیبه‌های اسلامی» در طی این درس، مباحث تاریخی و تحلیلی هم مطرح می‌شد. دیدم آیدین آغداشلو باید دربارۀ خوشنویسی اظهار نظر کند. وقتی با هم صحبت کردیم، پی بردم تحلیلی‌های ارزشمندی در این حیطه دارد. حقیقتش به این سلسله پی بردم که آیدین آغداشلو از معدود افرادی است که می‌تواند در این زمینه همراهی کند. من تمام مصاحبه‌ها و مقالات خوشنویسی را از سال ۱۳۵۷ مرور کردم و با توجه به این پیشینه دیدم او می‌تواند به خوشنویسی کمک کند. بقیه اساتید خوشنویسی در زمینه‌های دیگر می‌توانند کمک کنند...

کتاب، باری تئوریک و تحلیلی دارد و در آن مباحث تئوریک و مدرن این رشته مطرح شده. این در حالی است که فضای خوشنویسی بسیار سنتی و بی‌تاریخ است. استاد و شاگردی است. چگونه چنین چیزی را در محیط سنتی خوشنویسی مطرح کردید؟

این را بگویم که ساختار خودهنر و فضای نقدی و بررسی نقادانه در هنرهای سنتی ما بسیار ضعیف است. در هنرهای دیگر هم خیلی قوی نیست. اما در این هنرها کسی به سراغ چنین مباحثی نمی‌رود.

آیا در این کتاب به گرایش‌های نوگرایانه خوشنویسی پرداخته‌اید؟ من برای مثال از ابتکارات منصوره حسینی یاد می‌کنم که در حدود دهه چهل با تلفیق نقاشی و خط، گرایشی با عنوان «تلفیقخط» را باب کرد.

البته می‌بایست به امثال حسین زنده‌رودی و فرامرز پیلارام اشاره کنم که قبل از منصوره حسینی این مباحث را مطرح کردند. ما در این گفت‌وگو بحث نقاشی خط و صورت جدید خوشنویسی را در حد محدود مطرح کردیم.

کتاب هنرهای بحث دارد. به نظر می‌رسد کتاب ایرانی دارد. شما عنوان آغداشلو گذاشته‌اید، در حالی که محور اصلی کتاب خوشنویسی است.

این کتاب بر محور خوشنویسی است. اگر عنوان فرضی کتاب را بخواهیم، می‌باید این عنوان، «خوشنویسی ایرانی از ابتدا تا امروز» است. موضوع

کتاب خوشنویسی است. بی‌شک نیست هنری آغداشلو و آثار او برایتان مهم نبوده است؟

ما به هیچ وجه به مباحث دیگر و جنبه‌های هنری آیدین آغداشلو کاری نداشته‌ایم. به شکلی تخصصی به خوشنویسی پرداخته‌ایم و سوالاتی خارج از این حیطه مطرح نکرده‌ایم. معاینان این کتاب چه کسانی هستند؟

مخاطبان قطعاً تمام خوشنویسان و علاقه‌مندان هنر خوشنویسی هستند که با این مباحث آشنا می‌دارند. البته بحث را خیلی سنگین نگه‌داریم و گفت‌وگو به صورت طبیعی عبیر خود را در پیش می‌گیرد.

راحتی‌های تئوریک و تحلیلی کتاب، مخاطب آن به هیچ وجه. بالاخره در این کتاب از درجه‌ای جدید به خوشنویسی نگاه شده است و ما در این گفت‌وگو مشغولیات ذهنی خوشنویسان و علاقه‌مندان خوشنویسی را مطرح کرده‌ایم. اینها سئالاتی است که همواره وجود داشته، منتها شکل گفت‌وگو به خود نگرفته است. در حقیقت کتاب، پرسش‌های مطرح خوشنویسی را از نگاه دورتر که آیدین آغداشلو اینجا مطرح کرده، بازگو می‌کند. نظر نگاه به عنوان یک کارشناس مطرح شده است.

در بین گرایش‌های منمعد خوشنویسی از قبیل سنتعلیق، شکسته، نسخ و ثلث کدام یک رواج بیشتری دارد و چرا؟

بی‌شک سنتعلیق؛ چرا که خط رسمی‌تر و کاربردی‌تری است. البته هر کدام از این خطوط کتاب و قطع‌نویسی بیشتر از خط سنتعلیق در بیشتر کاربردها مدعیه داشته و حتی در حال حاضر هم این کاربردها حفظ کرده و در کتیبه‌نویسی و کتب مکتوب مدعیه آن استفاده می‌شود. سنتعلیق به دلیل اینکه بین ایرانی‌ها رواج بیشتری دارد، طرفدار دارد.

کتاب واژه
سید زندی

گفت و گو با پوپک عظیم پور، نویسنده «بوکه بارانه و هوله بارانی»

روزی که عروسکها به ابرها چشم دوختند

«بوکه بارانه و هوله بارانی» نوشته پوپک عظیم پور که تحقیقی درباره این باران خواهی و عروسک های نمایشی منطقه کردستان است، همزمان با یازدهمین جشنواره بین المللی تئاتر عروسکی از سوی انتشارات نمایش منتشر شد. همین انگیزه ای شد تا با او درباره این کتاب و تحقیق در زمینه تئاتر عروسکی گفت و گو کنیم که در ادامه می خوانید.

چگونه و از چه زمانی به پژوهش درباره نمایش های آئینی و عروسکی علاقه مند شدید؟
رساله کارشناسی من با عنوان فرهنگ لغات نمایش عروسکی ایران ارائه شد. از همان زمان به غنای نهفته در نمایش های آئینی - عروسکی ایران پی بردم. علاوه بر محتوا متوجه شدم مردم قدیم ایران در اغلب این های خود به عروسک ها با عنوان منشا عمل و تبدیل کردن ذهن به کار باور داشتند. این موضوع در ابتدا صرفا برای کنجکاوی شخصی مورد توجه من قرار گرفت. مدتی به مطالعه در این زمینه ادامه دادم و کم کم با توجه به کارم که تدریس نمایش عروسکی در دانشگاه بود زوم ارائه به جامعه را احس کردم و اکنون این کار تحقیق پیدا کرده است.

فکر می کنید از طریق تحقیق چه کمکی به تئاتر عروسکی خواهید کرد؟
اهداف هنر اساسا فرهنگی و فرهنگ ساز است. ما از سه طریق قادریم این هدف را پیگیری کنیم: پژوهش، آموزش و نمایش. تمامی رشته های هنری و در صدر آنها نمایش و نمایش عروسکی در این سه زمینه قوی و فاعل دارند. این سه فعالیت لازم و ملزوم یکدیگرند. به طور عینی اکنون ما و موضوع مدرسیتم در هر فرهنگ، وابسته به گذشته و میراث ادوار قدیم است. بدون شناخت فعالیت های آئینی گذشتگان چیزی پر محتوا، با هویت و جدی در عصر حاضر منصفه ظهور پیدا نخواهد کرد. در کشور ما حرف رایج به سنت ها و ازجندی آئین های یاد است اما اقدام عملی قابل توجهی مشاهده نمی شود. در پرسش شما اشاره به یک امر کلیدی نهفته است. در رسیدن به یک اقدام عملی باید پژوهش و برنامه ملاحظه قرار گیرد که این موضوع شامل نمایش عروسکی هم هست.

در مقدمه کتاب اخیر به یک مجموعه تحقیق اشاره دارید که آثار گذشته شما تنها جزئی از آنهاست. در مورد بقیه توضیح بفرمایید.

همین طور که پیش تر ذکر کردم این مجموعه حاصل کنجکاوی شخصی بنده در ابتدا و پس از آن ده سال تلاش پژوهش میدانی و کتابخانه ای است. گستره پژوهش ها کل نمایش های آئینی - عروسکی ایران است که در عنوان آن به چاپ رسیده (که، بوکه بارانه) و چهارده عنوان دیگر آماده چاپ است که به مرور در اختیار علاقه مندان قرار خواهد گرفت.

مخاطب اصلی این پژوهش ها کیست؟
مجموعه به گونه ای طراحی شده که هم مخاطبان عام را در برمی گیرد و هم برای استادان و دانشجویان دانشگاه ها و دیگر پژوهشگران قابل استفاده است.

چگونه بوکه بارانه و هوله بارانی را برای چاپ انتخاب کردید؟

تقدم خاصی به ذهن نمی آید. بوکه بارانه جزو کتاب های آماده و حرف چینی شده بود و آئین بوکه بارانه در قدیم در منطقه غرب ایران در گستره جغرافیایی کرمان، لکا ها و لرها مخاطبان میلیونی داشته است که البته اکنون اجرای آن رو به زوال است. شاید مخاطب فراوان و آماده بودن کتاب دو دلیل عمده باشد.

چگونه به فکر پژوهش درباره بوکه بارانه افتادید؟

من از یک معلم کرد عکسی را دریافت کردم که عروسکی بود لباس محلی کردی که تعدادی دختر بچه آن را حمل می کردند. این موضوع به حدود ۱۰ سال پیش بازمی گردد. وقتی متوجه شدم که این عروسک برای نمایش باران ساخته می شود شیفته آن شدم و سعی کردم داستان و نحوه اجرای آن را دریابم. این موضوع در مورد بقیه پژوهش ها هم به نوعی در بنده وجود دارد. شیفتگی نسبت به ماهیت عمل و میتولوژی غنی آنها.

برای این تحقیق چه مقدار منابع میدانی در کنار منابع کتابخانه ای حائز اهمیت بوده است؟
بوکه بارانه به طور محدود هنوز در برخی از نقاط دور افتاده کردستان اجرا می شود. تمامی منابع پیرامون آن ناقص و بدون حتی یک عکس بود. به خودی خود منابع کتابخانه ای صرفا

کنجکاوی کلی خواننده را ممکن است ارضا کند. ماسعی کردیم این را جزو به جزء بازسازی کنیم، اشعار را کامل اعد و ترجمه کنیم و در نهایت با ارائه گزارش تصویری در قالب عکس، اطلاعات بصری خوانندگان را کامل کنیم.

در پژوهش خود از راهنمایی چه کسانی استفاده کرده اید؟
از مطلعان محلی، انجمن ادبی روستای نی در میروان و مردم روستای نی که در بازسازی این صمیمانه ما را یاری نمودند. دستیار پژوهش در این مطالعه آقای بهمن شهنازی بود و تیم تحقیق، لیلا قلی، محمدرضا ایرافند، لیلا رضایی و سیمه شاه محمدی هستند. علاوه بر اینها باید از سرکار خانم هما جدی کار قدرانی کتم بابت راهنمایی بی دریغ ایشان از دوران دانشجویی تاکنون.

آیا این آئین ظرفیت تبدیل شدن به یک نمایش عروسکی مستقل را دارد؟
نمایش عروسکی نمایشی است که با عروسک تجلی می کند. عروسک ها به جای بازیگران و مردم در جهان آماده اند تا آنچه را که ما انسان ها قادر به انجام آن نیستیم انجام دهند و این را عروسک های آئینی ادوار گذشته به ما آموخته اند... بنیان های هنر مدرن بر شاهه های هنر قدیم است.

آیا مراسم باران خواهی در دیگر نقاط کشور به ویژه مناطق کوبوری و نیمه کوبوری به آئین های مثل بوکه بارانه تبدیل شده یا نه؟
کم آبی و کم بارانی در کشور سبب شده تا مجموعه ای متنوع از آئین های نمایی باران ظهور پیدا کند اما همه آنها دارای ساختار عروسکی نیستند و صرفا موضوع مشترک دارند.

چه موضوعاتی امروز می تواند به عنوان اولویت های تحقیقی در زمینه تئاتر عروسکی ایران مطرح شود؟
بنده در مورد تخصص و رشته ای که به آن اشتغال دارم می توانم اظهار نظر کنم و تصور می کنم در این زمینه ریشه پژوهش ها بهتر است متوجه آئین ها باشد. ابتدا به دلیل اینکه آئین ها در حال زوال هستند و در چند سال آینده آثاری از آنها باقی نخواهد ماند و دوم به دلیل هویت بخشی آنها.

یادداشت

یادداشت
رضا آشتنه

باران خواهی عروسکهای ایرانی

«بوکه بارانه و هوله بارانی» یک تحقیق موجز درباره عروسک های باران خواهی کردستان است که توسط پوپک عظیم پور نوشته شده است.

او در این تحقیق از جایی شروع می کند که معرفی می کند. زمینه سازی اسطوره شناسانه او باعث می شود که تحقیق جنبه علمی و مردم شناسانه به خود بگیرد و فراتر از یک تحقیق درباره نوعی آیین یا نمایش عروسکی محلی تبدیل به کنکاش چندبعدی شود.

دانشت ارتباط انسان با آب و باران در طول تاریخ بسیاری از حقایق تلخ و شیرین را برای ما روشن می سازد و همچنین شکل گیری آیین ها بنا بر ضرورت های مادی و معنوی و برطرف سازی نیازهای انسانی به شناخت درونی از خویشتن کمک مضاعفی می کند. انسان در طول تاریخ به آیین ها شکل و جهت داده است و هنوز هم از آنها به عنوان ابزاری آرام بخش بهره مند می شود.

این تحقیق موجز در کمتر از ۵۰ صفحه حقایق زیبایی را برپیمان آشکار می کند و همین می تواند بستر سازی مناسبی برای شکل و محتوا بخشیدن به آثار هنری در زمان حاضر باشد. اگر آثار هنری امروز از عمق و غنای لازم بی بهره اند مطمئنا فاصله ای بین هنرمند و درون او دیده می شود. تقلید از دیگران و بی بهره ماندن از دانشتهای فرهنگی مانع از بروز آثار اصیل و ابتجایی خواهد شد. بنابراین کاربردی بودن تحقیق پوپک عظیم پور فقط از جنبه اطلاعات تحلیل های تاریخی و اسطوره شناسانه اهمیت پیدا نمی کند، بلکه از آن می توان به راحتی در استخراج تکنیک ها و داستان ها و غنابخشیدن به محتوای آثار هنری (نمایش) بهره مند شد.

مطمئنا آئین شکل نمایشی قابل تعین و ناملی دارد و بر ضرورت های درونی انسان تأکید بسیار دارد و از همه مهمتر به تزکیه و آرام بخشی روح و روان انسان هالالت عملی خواهد داشت. به عبارت بهتر فرآیند ارتباط و تاثیر پذیری از یک نمایش در این نوع آیین ها به شکل قابل اعتدادی وجود دارد و همین بر لزوم استفاده از آئین ها و تبدیل آنها به تکنیک های نمایشی تأکید بیشتری می کند.

پوپک عظیم پور از پی نویس، ذکر منابع و آلبوم عکس و تصویر غفلت نمی کند تا بهترین ارتباط را با خواننده خود برقرار کند. او در سدد برآمده تا بهترین اطلاعات و تحلیل ها را بگذارد تا راحت تر به درک و دریافت این نوع آیین باستانی برسد و اگر قرار باشد از آن در آیین کار در کتاب فراموش شده باشد. زمینه عکس های پایانی در قطع کوچک و بدون شرح و توضیح آن طور که باید و شاید مکمل مشروح مطالب کتاب نمی شود. شاید در چاپ بعدی این مشکل برطرف شود تا عکس نیز به عنوان یک رسانه قوی و موثر دلالالت بیشتری بر شرح و توضیحات درون تحقیق داشته باشد. همچنین طرح های داخل کتاب نیز با توجه به سیاه و سفید بودن آنها در قطع بزرگ تری ارائه شود تا تصویر گویندگی در ذهن خواننده برای لمس و باور گفته های متن شکل بگیرد.

دکتر منوچهر صابانی در دیداری

عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی

یادداشت

شاید برپیرایه

نماید. طرح چند

واقعت عمده در

نحوه فلسفه‌ورزی ما

در عصری که انسان

گریزی از فهم جهان

پیرامونی‌اش ندارد.

فلسفهٔ این فهم بزرگ در جغرافیای پویشانی ذهن ما ایرانیان که داعیه تمدنی چندین و چند هزاره را به یک می‌کشم، کم‌کم دارد رنگ از رخسارهٔ می‌پاود. نمی‌دلم و نمی‌خواهم بگویم چرا رنگ یافته که طرح این بحث واقع‌گراانه چیزی به یافته‌های پیشینی ما نخواهد افزود و دیگران-از اساتید و علمای فلسفه و روان‌شناسی و جامعه‌شناسی گرفته تا طلبه و دانشجو-حتی مردم عادی اهل کتاب- آفتدار این

چرایی را تکرار کرده‌اند که به بحثی نخب‌نمایدند شده

است بنابراین به سادگی باید گفت که: بگذریم.

این گذشتن از ماهو و زیادی دارد و به تعبیری

صحیح‌تر آفتدار پیچیده است که اگر دانشجو یا

خبرنگاری- که چنین و یافتن حرفه‌اش است-

دست و قدم در راه کشف بگذارد و به دنبال یافتن

پاسخی هر چند کوتاه باشد هزاران پرسش بی‌پاسخ

دیگر چهوه نه‌نهد.آمیزشان را به رخ خواهد کشید.

سوال اما این است تک‌دلیلی و امکان در فرهنگ

اسلامی،نشان این سینا یا اسفار،ملاصدرا یا پدید آورد

و تک‌دلیلی‌زمینه در فرهنگ غرب مصنفات دکارت و

نقدهای سه‌گانه کانت را موجب شده؟

طبعاً پاسخ‌های دم‌دستی فراوانی وجود دارد

که این تولد تفکر زمینه‌های اجتماعی فراوانی دارد

و قس علی‌هذا... و این شد پاسخ پرسش چرا ما

نمی‌توسیم از نیز در شکل‌ی جعل شده باید چنین

طرح کرد: چرا نمی‌اندیشیم؟ می‌خواهم این

پرسش را با سوالی دیگر مورد بحث قرار دهم: مگر

فرزند زمانه خویش بوده‌ایم که دعوی اندیشیدن

داشتیم و حرفی برای گفتن؟ یکی می‌گوید

«چون موضوع ندانسته‌ایم؛ موشمی که مسوق به

سابقه نبوده و طبعاً نمی‌توان تفکر را به شیوه‌ای

جغرافیایی تقسیم بندی (و به تعبیری جغرافیایی

مرزبندی) کرد چرا که به باوی کودکان مانده است

و بی‌معنایی‌اش واضح، مگر نیاموخته‌ایم که هر

تفکری یا انسانی‌است و بپایش آن مفید به فایده

است و غربی و شرقی نیز نمی‌شاسد و یا مردود

است و قابل بحث نیست. بماند بحث ارزش

داوری که هیچ‌گاه در طول تاریخ تفکر و تأمل

بی‌طرفانه نبوده و هر گونه ارزش‌داوری مشتب

از یکسوگرایی بوده و دانشجو را از دسترسی به آن

تفکر بر سخر داشته است. نمونه بازشش قرون

وسطی است.

علاوه بر این، بحث، شش دیگری نیز دارد: ما

فرزند زمان خویش نبوده‌ایم، البته ممکن است

کتاب

خرده‌گویش‌ها در عصر زبان تک‌ساختی

معرفی کتاب «بررسی خرده‌گویش‌های منطقه قصران»

زبان‌شناسی از جمله حوزه‌هایی است که در ایران جز بحث توری،

پیشرفت چشمگیری نگرده‌است و به جرات می‌توان گفت که اغلب کتاب‌های

موجود در این حوزه برگرفته از کتاب‌های تئوریک زبان‌شناسان مطرح جهان

از جمله فریدان دوسوسور، آلدو مارینو و دیگران هستند. ترجمه‌هایی که

می‌توانست در این باره برای پژوهش‌های میدانی زبان‌شناسان وطنی هموار کند، اما

ظاهراً تلاش زبان‌شناسان مترجمی که این دسته از کتاب‌ها را به فارسی

برگردانند، نمره چندانی نداشته و شاید سالی یک یا دو کتاب زبان‌شناختی که

به شیوه‌ای انضمامی تئوری‌های علم

زبان‌شناسی را در گستره جغرافیایی ایران به کار

گرفته باشد، در ایران منتشر می‌شود و کتاب اخیر

دکتر کیثی ذبیح از جمله آنهاست.

دکتر ذبیح در کتاب «بررسی

خرده‌گویش‌های منطقه قصران به انضمام

واژه‌نامه قصرانی» با نگاهی تحلیلی ابتدا

دستگاه‌های زبانی و سپس برخی ویژگی‌های

آوایی، دستوری و واژگانی این خرده‌گویش‌ها

را مورد بررسی قرار می‌دهد و سرانجام به

یکرزه زبانی خرده‌گویش‌های منطقه قصران (الوامانات) می‌پردازد.

کتاب حاضر از سویی به دلیل نابودی غیرقابل انکار

خرده‌گویش‌ها (به تعبیر زبان‌شناختی) در عصر مدرن، پرداختن به

این گویش‌ها و خرده‌گویش‌ها اهمیت خود را بیش از پیش

می‌نمایاند چرا که انسان امروز اساساً در عصر مدرن کم‌کم به

سنت و سویی می‌رود که شاید بتوان تعبیر تک‌زبانی‌ساختی شدن

زبان را بدان اطلاق کرد.

باری گفت‌وگو با گویشوران (یا مردم بومی) از جمله مسائلی است

که کار پژوهش را برای زبان‌شناسان سخت می‌کند و سرانجام آنچه بر

اهمیت کتاب حاضر می‌افزاید شاید واقعیت وجودی خرده‌گویش‌هایی

است که کم‌کم در فرهنگ فرامنطقه‌ای استحصالی می‌شوند و مناسفانه کمتر

کتابی درباره این خرده‌گویش وجود دارد. کتاب بررسی خرده‌گویش‌های

منطقه قصران به انضمام واژه‌نامه قصرانی» را فرهنگستان زبان و ادب

فارسی به قیمت ۷۸۰۰ تومان روانه بازار کرده است.

برخی از مدرسان و استادان فلسفه به طعنه مدعی

شوند که صاحب این قلم چیز تازه‌ای نگفته و نباید

حرف تازه‌ای زد... اما آیا به این حرف قدیمی

ترجمه‌ی جدی و امروزی شده؟ متفکر مشروط به

شرایط اجتماعی عروشد است و فرزند زمان

خویش و طبیعی‌است که طول بکشد تا از این عقب

انفادگی فکری گذرد کنیم. جالب‌تر اینکه طرح

فرزندزمانه خویش بودن امروزه چنان مورد حمله

زعمای فکری قرار می‌گیرد که هراس از

عقب‌ماندگی جای خود را به ترس از سپردن

می‌دهد. برای مثال وقتی بر این اعتقاد که باید

اندیشه‌های غربی را شناخت بافتشاری می‌شود،

گروهی دم از غرب‌زدگی متفکران وطنی می‌زنند و

براحتی معلم ساده‌ای چون من و برخی دیگر را

منهم به غرب‌زدگی می‌کنند (که کرده‌اند) چرا؟ چون

کانت ترجمه کرده‌ام و از انسان در اندیشه این

فیلسوف آلمانی سخن گفته‌ام، این درحالی‌است که

بر سبب‌ها هر منطقی، ابتدا باید دشمن را شناخت (اگر

غرب دشمن است) تا برای مقابله با دسیسه‌های آن

تدبیری اندیشید. جالب‌تر اینکه کسانی معلم‌های

فلسفه غرب را به غرب‌زدگی منهم می‌کنند که

موبایل در جیب، مقابل مینیوتورهای کامپیوترشان به

مظاهر دنیای مدرن می‌تازند!

از سوی دیگر مسأله نااندیشی ما ریشه در

کم‌کاری دارد و طبعاً بر این کم‌کاری عوامل بسیاری

مترب است. ما فیلسوفان شفاهی این تمدن مکتوب

بوده‌ایم.

استادان بسیاری را می‌شناسم که گفت‌وگو یا

روزنامه‌ها و رادیو و تلویزیون را خوش‌تر می‌دانند از

تولید فکری. طبعاً نامل کار آنهاست اما چرا این

تاملات به چنین تاملاتی بدل می‌شود؟ شاید بتوان

پاسخی شکسته بسته بر این پرسش بزرگ یافت.

از سویی جرات نوشتن نداریم. نه به لحاظ

سیاسی بلکه به همان دلایل کاملاً فرهنگی که

مصادق این مثل معروف است که می‌گوید: هر که

از ماست، از ماست و هر هر که از نیست بر ماست.

فهر کرده‌ایم انگار با تفکر غیر خودمانی در حالی که

آنها (غری‌ها) خوب می‌شناسند تفکر ما را که در مقام

مقلبه یا آنها برآمده‌ایم.

به سادته‌ترین بیان حتی در ترجمه نیز به شکلی

نظام‌مند، عمل نگرده‌ایم، گاه ترجمه‌های متعددی

از یک متن صورت می‌گیرد و گاه یک یا دو مهم چنان

مورد غفلت قرار می‌گیرد که دچار یک‌سوگرایی

می‌شویم و تفکر یک فیلسوف را فقط با استناد به

یک یا دو اثر می‌سنجیم. در حالی که زائپی‌ها،

چنین‌ها و حتی اصحاب فرهنگ و فلسفه جدید

غرب از قرن مفدهم میلادی به (بعد) از ترجمه

خویش این ترجمه نیز محصول یک بحث علمی و

عمومی‌است که مجموعه آثار فیلسوفانی نظیر

دکارت، کانت، هگل، مارکس و دیگران ترجمه

شده تا پژوهشگر بتواند با استناد به تمام اندیشه‌های

یک فیلسوف آن‌را ارزیابی کند.

طبعاً آنچه که عنوان شده، پدیدآورترف که هر

کار فکری مستزم پشتوانه علمی و عمومی‌است.

بسیاری از استادان و مدرسان دانشگاه‌را

می‌شناسیم که برای معیشت خویش سرود کم‌بین

دانشگاه‌های مختلف مانده‌اند و گاه تن به کارهایی

می‌دهند که با کار فکری در تعارض است.

باید کاری کرد...

تفکر پیشاسقراطی

معرفی کتاب «حکمت در دوران شکوفایی فکری یونانیان»

اینکه پشت سر مهم یونانیم و دیواره گوینم که نیچه فیلسوف

بزرگی است و با تفکر دویژنوسوسا این تمام تفکر عصر مدرن،

تحت الشعاع آنتشخان جنون فلسفی این فیلسوف آلمانی است،

چیزی به یافته‌ها و دانسته‌های ما افزوده نخواهد شد.

در نظر نیچه حکمت یعنی شادمانی و طرب فلسفی به تعبیری

شاید نزدیک‌تر به آراو آثار او، آرمی باید از خواب تابی، برآفته و

پیدا شود چرا که اساساً دانایی چون بختگی در ذهنیت انسانی سایه

آکنده است.

نیچه سقراط را فیلسوف بزرگی

نمی‌دانست (با دوست ندانست که بداند)

چرا که به باور او سقراط با بی‌رحمی تمام،

آمده‌اده را چنان دچار بختک آگاهی

ساخت که در هزار سال بعد بالای آگاهی

و خرد ناب‌معلوم شد.

دو هزار سال بعد از سقراط، آدمی در

بند نهیلیسمی گرفتار می‌شود که گریزی

از این دست و نیچه این نهیلیسم را ناشی

از پنداری سقراطی می‌داند. هم از این روست که شکوفایی فکری

در عصر یونانیان به باور نیچه یعنی عهد ناس و هراکلیتوس و

پارمیندس و...

او در کتابی که اخیراً ترجمه کامییز گوتن به چاپ دوم رسیده

است، با روکردی انتقادی، سیر و روند حرکت فکر و اندیشه فلسفی

را در یونان قدیم بازمی‌نمایاند و از این باب می‌توان گفت باوگفتی

که کتاب «یا به عیارش بهتر رساله» «حکمت در دوران شکوفایی

فکری یونانیان» در اولین دوره حیات فکری نیچه نگاشته شده اما به

لحاظ طرب‌نابا، در اولین دوره حیات فکری نیچه نگاشته شده اما به

هر چند که این رساله در عین ارزشمندی مغفول بوده است. با این

وجود می‌توان چاب مجده این رساله را پس از سه سال با ترجمه

کامییز گوتن خواند. دویاره با نچین به شکلی مشکوک به سقراط

تگر نیست. این کتاب در هزار نسخه و با قیمت هزار تومان از سوی

انتشارات علمی و فرهنگی منتشر شده است.

امیر حسین شرافت

عالم‌جواد کارشناس مسائل فرهنگی جهان اسلام، به‌ویژه حوزه کتاب و نشر و متمدن انگلستان است. از او دو کتاب منتشر شده است. کتاب اول با عنوان «عجولت در اسناد حقوق بشر در فرهنگ اسلامی» است که برکز مطالعات حقوق بشر در قاهره به چاپ رسانده و کتاب دوم با عنوان «سو نداشت عراق پس از نشیه» است که انتشارات المنکبته‌العصریه به‌مداد آن را منتشر کرده است. از وی همچنین مقالات زیادی پیرامون مسائل عراق، حقوق بشر، فرهنگ اسلامی، مسائل شیعه و نیز مسائل دموکراسی تلویزیون و در نشريات عربی منتشر شده است. وی به نازکی سویی به ایران داشته است. در فرست پیش آمده با او از وضعیت کتاب و اندیشه شیعی، دراهای علمی برای تخریب شیعه و سنی، آثار فکری ایرانی شایسته ترجمه و استقبال غربی‌ها از محصولات فکری ایرانی گفت‌وگو کردیم.

گفت‌وگو با غانم جواد، مولف و کارشناس مسائل فرهنگی جهان اسلام

گنجینه شیعه؛ پنهان از چشم جهان

به عنوان یک کارشناس و صاحب‌نظر در حوزه نشر و کتاب جهان اسلام، وضعیت کتاب و اندیشه شیعی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
وضعیت کتاب و فکر شیعی در ایران در مقایسه با برخی کشورهای عربی بسیار خوب است، به جز فرهنگ ایرانی و شیعی، فرهنگی بسیار غنی و ژرف است. به‌ویژه در بعد عرفانی آن، اما مانع اصلی که جلوی انتشار این فرهنگ در کشورهای عربی را می‌گیرد، مسأله زبان است، به همین خاطر، ایرانیان دارای وظیفه سنگینی در ترجمه این فرهنگ به زبان عربی به منظور خلق یک جریان فرهنگی اسلامی فعال هستند.

شما در معرفی شاخص‌های فرهنگ مکتوب ایرانی، به‌طور مشخص از آثار عرفانی نام بردید. اگر ممکن است در این زمینه بیشتر توضیح دهید و در صورت امکان مشخص کنید که نگاه و برداشت دنیای عرب و جهان غرب از عرفان ایرانی چیست؟
مسئله، فرهنگ ایرانی فرهنگی کهن و دارای ابعاد فلسفی و عرفانی وسیع و گسترده‌ای است. ایرانیان اسلام شناسند تا عرفان و معاصم والای آن را هم موفق شدند. البته ایرانیان تلاش قابل‌ذکری در شناساندن فرهنگ، اندیشه و میراث غنی خویش به دنیای عرب و غرب نکرده‌اند. اگر هم کاری در این زمینه‌ها کرده‌اند به صورت کوتاه مدت بوده است. به عنوان نمونه من نشریه‌ای در ایران دیدم که درقم منتشر می‌شد، این نشریه که به دو زبان عربی و انگلیسی است، به معرفی کتاب‌های چاپ شده ایرانی می‌پردازد، اما متأسفانه وقتی سراغ شماره‌های جدید آن را گرفتم، گفتند به خاطر برخی مشکلات در حال حاضر چاپ نمی‌شود، من مطمئن هستم

مرکزیت شیعی را بر دوش ایران گذاشت. جوامع شیعی مسلولیت را بر دوش ایران گذاشت. جوامع شیعی در دنیای اسلام دارای فرهنگ‌ها و ویژگی‌های گوناگونی هستند و همه باید در راستای ارائه تصویری زیبا از شیعی تلاش کنند. آنچه در ایران می‌گذرد مهمی در این راه محسوب می‌شود اما نباید به آن اکتفا کرد و همه باید نقش خود را ایفا کنند. تلاش نقیض مقاومت خوب‌الله در لبنان، تصویری بسیار زیبا و آبرومند از شیعی ارائه داد و این قابل‌گام‌ها در ارتقا بخشیدن به موقعیت شیعه در جهان اسلام کمک بسزایی می‌کند.
کدام آثار فکری ایرانی شایسته ترجمه و ارائه به جهان است و دیدگاه نخبگان عرب به این آثار چگونه است؟

آثار ایرانی در بعد عرفانی یکی از مهم‌ترین آثار است که جهان و به‌ویژه غرب به دید تحسین به آن می‌نگرد. ولی متأسفانه تلاش‌های جدی از طرف ایران در معرفی این آثار صورت نمی‌گیرد به عنوان مثال، ترجمه آثار مولانا را به عربی یک دانشگاه مصری در زمینه ایرانی به عهده گرفت. اندیشه معاصر ایرانی در زمینه مفهوم دولت، روابط دولت با جامعه، مرجعیت شیعه و اندیشه جامعه‌شناسی شیعه و همچنین مباحث فلسفی، بسیار غنی و پربار است. این محصولات فکری و فلسفی نیاز به جنبش وسیعی برای ترجمه دارد. اگر هر سال معرفی این آثار صورت گیرد و نه گویه‌ای که ترجمه حداقل ۲۰ کتاب در این موضوعات را در پی داشته باشد کافی بلند در راه شناساندن اندیشه و فرهنگ غنی ایرانی خواهد بود.
استقبال غربی‌ها از محصولات فکری ایرانی چگونه می‌تیند؟
بسیار عالی، جهان به ایران به عنوان مرکز شیعی جهان می‌نگرد، آنان برای جامعه شیعه ایرانی و تحولی که در این کشور رخ می‌دهد اهمیت بسیار فائقند. این اهمیت در گوشه و کنار دنیای غرب متجلی است. به عنوان مثال، تدریس زبان فارسی در دانشگاه‌های انگلیس، بخش سدی و نوار اشعار شعری نامی ایران از قبیل حافظ، سعدی، مولانا و...

کوه‌های های تازه در بوستان کتاب قم

چالش‌های فکری نظریه ولایت فقیه کتابی از مصطفی جعفری‌شده فرد است که در آن تبیین ولایت فقیه را به عنوان نظریه فراگیر فقه شیعه در باب دولت، نوازند. پاسخ به پرسش‌هایی می‌داند که نقیض اهتمام است. وی در این کتاب پرداختن به مهم‌ترین پرسش‌ها، آنها را در سه بخش مورد بررسی قرار داده است.
بوستان کتاب قم به‌تازگی مجموعه چهارجلدی احیای باطن، را که از سوی مهدی مجلسی تدوین شده، به چاپ رسانده است. این مجموعه دربردارنده فراوانی از سیره چهارده معصوم(ع) است که به شکل داستان برای نوجوانان گردآوری شده‌اند.
ژرژ برسدان آثار برهمنی با عنوان همسر داری، با زین این‌تشریح به چاپ بست و دوم رساله و ژان راکو، راکو، را در ردیف آثار پژوهش خود قرار داده است. لیبی در این کتاب با عثیت به ضرورت تصحیح مشکلات و مسائل همسر داری و زندگی مشترک را استفاده از آیهت روایات مورد بررسی قرار داده و راهکارهای لازم برای سلامت خانواده ارائه کرده است.
در بین حال اخصاصه خوبی‌ها نوشته‌گویی از حسن زلی است که در آن به تشریح و توضیح ویژگی‌ها و دلایل پراخه است. کتاب پروبی و خوشبختی که داستان‌هایی از زندگی مقام معظم‌عالی است. شرح‌تفسیری آن را که در روزنامه هم به چاپ شد. شازدهم سید است. تری آن اثر، چه‌محتلفی از شخصیت دیه‌تلاقی نقل شده است.
بوستان کتاب چاپ دوم و ترجمه و شرح نهج‌الایمان از محمد دشتی را نیز عرضه کرده

سجاد صاحبان زند

کتاب رمضان در فرهنگ مردم چگونه شکل گرفت؟

صهانطور که می‌دانید بخش عمده‌ای از فرهنگ ما ایرانیان به مباحث دینی، مذهبی و آیینی ارتباط دارد که از این ماه مبارک رمضان از نشان ویژه‌ای برخوردار است. فرهنگ مردم در این ماه علاوه بر آنکه آداب و رسوم درخوری را مورد توجه قرار می‌دهد و به سنتی مذهبی و شرعی می‌پردازد، خود یک برنامه کامل زندگی است. شما اگر راه‌رویه که به این ماه عزیز نگاه کنید، می‌بینید که بسیار پربار و شمر نعمت است. اما داستان کتاب «رمضان در فرهنگ مردم» به سال‌ها دهه چهل برمی‌گردد. من در آن

آشتی کنان کلرخ اندازان... در مورد مراسم آشتی کنان و کلرخ اندازان کمی بگویید.

مردم ما ماه مبارک رمضان را نوعی بهار می‌دانند به همین دلیل نمی‌خواهند هیچ کس از برادر مومنین کینه‌ای به دل داشته باشد. از طرفی از برخی از شهرهای ایران مثل بزه مردم معتقدند اگر کسی با برادر دینی اش فخر باشد خداوند ثواب کامل روزه را به او عطا نمی‌کند. روی همین اصل آنها معتقدند که مردم باید در این ماه تراستی‌های گذشته خود را به فراموشی سپارند. این کار گاهی توسط ریش سفیدها و کبیس سفیدها و گاهی توسط خود فرد انجام می‌شود.

و کلرخ اندازان؟

مراسم کلرخ اندازان به آخرین روزهای ماه شعبان اختصاص دارد. در این روزها مردم برای گشت و گزار به دامان طبیعت می‌روند تا به نشانی بپردازند. آنها برای اینکه خود را آماده ماه رمضان کنند تا در این روزها بیشتر به طاعت و عبادت بپردازند، این روزها را به نوعی جشن می‌گیرند. البته این روزها در قزوین با عنوان گل بستادن، در شیراز با عنوان کلرخ اندازان نام گرفته و در هر جای این مملکت ممکن است عنوان خاص خود را داشته باشد.

گفتید که یکی از بخش‌های کتاب به پیشواز از ماه رمضان اختصاص دارد. در مورد بخش‌های دیگر بگویید.

در بخش‌های دیگر به مسائلی مثل شروع ماه مبارک رمضان پرداخته می‌شود. مردم طی تشریفات و مناسک خاصی سعی می‌کنند هلال ماه را ببینند. آنها با قرآن، آیین و تسبیح به پشت‌بام می‌روند. از طرفی در بیشتر مناطق ایران این باور وجود دارد که باید در هنگام دیدن هلال ماه رمضان، آب آیین و قرآن در مقابل فرد باشد تا ماه برایش عطرش بین باشد و همچنین این باور وجود دارد که اولین فری که بعد از دیدن هلال ماه وارد خانه می‌شود باید فری خوش‌بین باشد، مثلا یکی از پیچه‌های خانه را بیرون می‌فرستند تا ورود این طفل بی گناه ماه را پایشان میمون‌تر کند.

احمد وکیلان سال‌هاست که در حوزه فرهنگ مردم به پژوهش مشغول است وی کتاب‌هایی از جمله «مثل ما و انسانه‌های ایرانی»، «رمضان در فرهنگ مردم»، «تأثیرات ادبیات رسمی شرق بر فرهنگ و ادب اروپا» و «حضرت علی (ع) پدر فقه‌های امامانه» را منتشر کرده است. وی همچنین کتاب «محرّم در فرهنگ مردم» را آماده چاپ دارد. گفت‌وگویی زیر در مورد کتاب «رمضان در فرهنگ مردم» با صورت گرفته است.

آداب مردم در ماه مبارک رمضان در گفت و گو با احمد وکیلان

آشتی کنان در میهمانی خدا

و موارد دیگر؟

آداب و مناسک مردم در ماه رمضان گسترده است. ابتدا گریه هنگام افطار و سحر از جمله این آیین‌هاست. مثلا این باور در مردم ما وجود داشته که آنها سه شب سوره مبارکه یاسین را طه را می‌خوانند و به سوره انعام می‌گردند تا آنها را هنگام سحر یباز کند. صدای تقاره، طبل و شیپور، بوق، حجام، صدای عروس و... هم به کار می‌روند. هنگام سحر، شخص افطار هم از موارد مختلفی استفاده می‌شده است. مثلا به نیوزهای گاو گلی نگاه می‌کردند. هر گاه نمی‌آشتند، گل را از گاو تشخیص دهند می‌گفتند که وقت افطار رسیده. این موارد در عین سادگی بسیار قابل توجه و کاربردی نیز هست.

اطلاعات شما در این کتاب فقط به صورت میدانی تهیه شده است؟

در بخشی از موارد نیز خودم به تحقیق پرداخته‌ام. به طور مثال در مورد فرهنگ مردم شیراز، خود دوست به فعالیت‌ها و پژوهش‌های مردم در بخشی بر تحقیقات کتابخانه‌ای انجام دادم. مثلا به کتاب‌های لغت، دایرةالمعارف و... سر زدم و سعی کردم توضیحات لازم را در کتاب بیاورم. از جمله مردم فرهنگ مردم در ماه رمضان چه چیز؟ در عمده اول بسیاری از فرهنگ مردم کشور آمده است. در نتیجه گرچه ممکن است از استان‌هایی به طور خاص اسم برده نشده باشد اما هیچکدام استان‌ها نیز به طور مستقیم در فرهنگ تقاطعی که آمده به چاپ رسیده است.

به همین دلیل برای آنکه دچار کار تکراری نشویم، تاکنون اقدامی برای چاپ جلد دوم این کتاب انجام نشده است. نکته‌ای دیگر را در نظر داریم که به نظر مهم‌ترین آیه و قرآن جمع آوری آداب و رسوم مردم در ماه مبارک رمضان در کشورهای اسلامی است. به نظر می‌رسد که این کتاب جزو آن لزوم‌اتی است که جایش به شدت در جامعه فرهنگی ما خالی است. بسیاری از جنبه‌های فرهنگی ما با ایران مسلمان ما شباهت دارد و به همین دلیل جمع آوری این فرهنگ به نوعی می‌تواند به فرهنگ ملی ما نیز کمک کند. امیدوارم که شرایط این کار فراهم شود.

تاکنون کاری در این زمینه انجام داده‌اید؟

کمی در مورد تاجیکستان و تا اندازه‌ای در مورد فرهنگ مردم افغانستان کار کرده‌ام. امید است بتوانیم که این پژوهش بسیار وسیع است و باید با کمک یک گروه دیگر پژوهش انجام شود. ما باید نیروی‌نامه‌ای تدوین کنیم تا با کمک محققانی که در کشورهای دیگر فعالیت می‌کنند، آداب و رسوم آنها جمع آوری، ترجمه و سپس تدوین شود. کاری که در مورد رمضان در فرهنگ مردم صورت گرفته. این کار را نمی‌توان به صورت فرود انجام داد. از طرفی این دایرةالمعارف می‌تواند به چند زبان چاپ شود و در کشورهای دیگر نیز مخاطب داشته باشد.

در قسمتی از کار می‌توانید از کتاب‌های چاپ شده در دیگر کشورها استفاده کنید، این طور نیست؟

شاید هم که در برخی از کشورها فرهنگ از فرهنگ مردم را جمع کرده‌اند. البته کار نشان به شدت پراکنده است و نمی‌توان با این اطلاعات ناقص ویرانکننده دست به کتاب فرهنگ مردم زد. باز هم به کتاب «رمضان در فرهنگ مردم» ارجاع می‌دهم. این کتاب از ۱۰۰۲ بخش تشکیل شده که همان‌طور که گفته می‌شود می‌تواند مثل استقبال از ماه مبارک رمضان، دیدن هلال ماه، تشخیص سحر، اصنام و مناسک سحر، آداب و اعمال روزه‌داران و... مربوط می‌شود. اگر ما بخوایم با این شیوه یا به شیوه مشابهی کتاب دایرةالمعارف مثل اسلامی را انجام دهیم، نیاز به پژوهش وسیعی داریم که با منابع موجود عمقی نیست.

آیا آیین و مناسک که در فرهنگ مردم در ماه رمضان آمده، هنوز هم برگزار می‌شود؟

برخی پله، مثلا «تهوریهایی» هنوز در بسیاری از شهرها برگزار می‌شود. در این مراسم که گفته می‌شود از سحر اسلام و نمود داشته، گروهی از چهار دور هم جمع می‌شوند و از اول تا ۱۵ ماهه به سرودخانه‌های می‌روند و با خواندن قرآن و اشعار از مساجد یا قبض می‌گیرند. آداب دیگری مثل «گاو گوشه» در پوشش یا سخنوری در تهران تا چند سال پیش هنوز برگزار می‌شد. مثلا در رسم «سخنوری» افراد یک قهوه‌خانه از سخنوران قهوه‌خانه دیگری دعوت می‌کردند و یک مسابقه آیینی ترتیب می‌دادند. آنها تا نزدیک سحر برای هم شعر می‌خواندند و رقابت می‌کردند. جوان‌ها هم از این اشعار شاعران طرح آشنایی شدند.

الان به چه کاری مشغول هستید؟

بیشتر وقت معطوف به فضائنه فرهنگ مردم است. این روزها سال پنجمی است که منتشر می‌شود همان طرز که خودتان می‌دانید کار نشریه کار در قلمت فارس و دشواری است. از کار کتاب هم غافل نیستیم. این روزها هم مردم در فرهنگ مردم را به امداد پژوهش فرهنگ مردم صدا و سیما داده‌ام که امیدوارم به زودی منتشر شود. بسیاری از متن‌ها محرم را که در حال از بین رفتن است در این کتاب گردآوری کرده‌ام. به نظر این قصبه از ضروریات جامعه ماست که با فرهنگ غنی اسلامی و ایرانی خود آشنا باشیم و در حفظ و نگهداری آن بکوشیم. متأسفانه یکی از مشکلات جامعه کنونی ما این است که به گذشته خود توجه چندانی ندارند و این نکته سبب می‌شود که ما با مشکلات زیادی مواجه شویم. ما نباید پیوندهای خودمان را با گذشته‌مان بگشاییم. بریدن از هویت تاریخی و مذهبی، ما را با جاده پر دست‌انداز آینده رویه‌ور خواهد کرد.

قصه‌های قرآنی چه دستاوردی برای ادبیات مدرن دارند؟

نسیم قرآن، ادبیات امروز را ورق می‌زند

قرآن از همان لحظه که در غار حرا بر پیامبر نازل شد، تأثیرگذار بوده بر جان و روح آدمی. عبور سالیان از تأثیرش نکاسته. هر کس به فراخور نیاز خویش از آن بهره جست، نشان، خطاطان، ادیبان و در نهایت جسمناگران، شاعران و نویسندگان امروز چطور؟ پرویز بیگی حبیبا، نویسنده، فیروز زتوری جلالی، موسیقی‌گرارودی، میراحمد میراحسان، عبدالجبار کاکایی و میرجلال‌الدین کزازی به این سوال پاسخ گفته‌اند.

جدلا یکی زمان

میراحمد میراحسان سخنان ذهن خویش را ورق می‌زند، نخستین نکته‌ای که بر زبان می‌آورد پنهان ماندن تأثیرپذیری برخی از نویسندگان از آیات قرآن است. جلال آن احمد، یکی از این افراد است. فردی تعلیم یافته در فرهنگ مذهبی، مانند سایر روشنفکران از غرب گرایش می‌یابد، سرخورد می‌شود و در محله بعد تحت تأثیر ادیبانی مانند قطار و بهیگی قرار می‌گیرد و بعد به قرآن بازمی‌گردد. در این سیر می‌رسیم به شاعرانی که جوان‌ترها یا صوره آنها آشنایی دارند، طاهره سفازراده، قیصر امین پور، مصطفی مستور و عبدالجبار کاکایی. اما میراحمد میراحسان در آثارش جقدر از قرآن تأثیر پذیرفته؟ آنچه روی من تأثیر گذاشته، جدلا یکی زمان قرآن است. نمونه عالی استفاده از این جدلا یکی را می‌شود در آثار حافظ دیده.

بازتاب در ادبیات کین

قرآن در ادب کهن چه بازتاب‌هایی داشته است؟ میرجلال‌الدین کزازی پژوهشگر ادبیات فارسی به این سوال پاسخ می‌دهد، دانستان‌های قرآنی و کهنه در ادب کهن ایران بازتاب داشته است. یکی در کتاب‌هایی که در گزارش قرآن نوشته شده و در شیوه دیگر، نویسندگان از داستان‌های قرآنی بهره بردارند تا بتوانند اندیشه‌ها و دیدگاه‌های قرآنی را بگسترانند. این بازتاب در ادب کهن گریبانه عرفانی ایرانی و در سروده‌های سخنورانی مانند مولانا سبائی و عطار، گاهی به شیوه تلمیح بیان شده است. اما در ادب امروز ایران، این دو شیوه چندان مورد توجه قرار نگرفته. اغلب نویسندگان امروزی این داستان‌ها را بدون توجه به ساختار هنری به کار گرفته‌اند. اما علت ماندگاری آنها در استفاده صحیح از زبان هنری است که خلق شاعران را جلودان را سبب شده است.

کزازی در پاسخ به این پرسش که چرا نویسندگان معاصر به تلمیح و قصص قرآنی پی‌نورده‌اند، می‌گوید: «برخورد این نویسندگان با داستان، برخورد هنری و زیباشناختی نیست، به سخن دیگر، نویسنده باید آنچنان با این داستان‌ها پیوند گرفته و بدان‌ها خوگیر شده باشد که داستان‌ها به هیولای ناخوارسته بر قلب او وارد شوند. درست به همان شیوه‌ای که در متن‌های کهن پارسی می‌بینیم. اما نویسندگان امروز به شیوه آگاهانه به این داستان‌ها می‌پردازند.

تفسیر شاعرانه

موسوی گرمارودی یکی از انهایی است که از تأثیر قرآن بر شعارش گفته‌اند. او نیز از تأثیرپذیری ادبیات از قرآن می‌گوید. بعد از اسلام، هیچ شاعری نداریم که قرآن در شعرش تأثیر نگذاشته باشد. شاعرانی وجود داشتند که قرآن برایشان یک نمونه بود. حافظ، یکی از شاعرانی است که بیشترین تأثیر را از قرآن

باشد از عبدالجبار کاکایی، ادیب، درست لحظه آخر به ماریسید انسان به عاشقانه ترین ماجرا رسید حوا درنگ کرد زمین سبب سیرخ شد آدم سکوت کرد قیامت فرارسید

وژن نسیم و خویش قرآن

به گفته عبدالجبار کاکایی، ادبیات سنتی به طور طبیعی از قرآن متاثر شد و محمدحسین شهریار به عنوان نماینده ادبیات کلاسیک جدید در ایران شناخته می‌شود و هنوز مخاطبان خاص خود را دارد.

در ادبیات سنتی، شاعر علاوه بر شعر گفتن، حکمت هم می‌دانست و دانش، بینش و پژوهش، پشتوانه آثار او بود اما در دوران مدرن برای عراج کردن بقایای اندیشه و تبدیل آن به دستگامی برای نمایش زبان تلاش شده است. اینها به محتوای شعر مدرن صدمه زده و به همین نسبت، تأثیرپذیری از قرآن و نفوس مذهبی هم کمتر شده است. کاکایی معتقد است تأثیر قرآن را باید در ادبیات دینی و در آثار سفارزاده، موسوی گرمارودی، علی معلم، سید حسن حسینی، قیصر امین پور، علیرضا قزوه و افرادی که طالب اندیشه‌های قرآنی هستند جست. او در چند جمله، حرف آخر را می‌زند: اما در معرض وزش قرآن هستیم چه از متن قرآن، چه از طریق کسانی که از قرآن تأثیر پذیرفته‌اند.

به حدی که برخی محققان گرفته شعرا می‌گویند شاعران دیگر می‌گویند، وی می‌افزاید، شاعران دیگری هم به این حوزه نزدیک شده و درک کرده‌اند که مانند قرآن، هم حرف خوب بزنند و هم خوب حرف بزنند. هر سرور و آیه از قرآن از لحاظ

روباخت و ژرف ساخت، معنای والای دارد تا حدی که شاعران معاصر هم از آن تأثیر پذیرفته‌اند.

مهامند با زندگی

قصص قرآنی در آثار نویسندگان و شاعران جای گرفته‌اند. داستان حضرت یوسف به تعبیر قرآن، زیباترین قصه است. در ادب پارسی نیز بیشتر به آن پرداخته شده است. وقتی سخن از عشق پاک است از این داستان متاثر می‌شویم و یکی از بهترین نمونه‌های آن را می‌توان در «هفت اورنگ» جامی مشاهده کرد.

داستان‌های ابراهیم (ع) و مریم (س) نیز بر خلق آثار ادبی تأثیرگذار بوده‌اند. اما آنچه باعث شده تا نویسندگان به این قصص متماثل شوند، تطابق داستان‌ها با زندگی امروز بشر است. حیوط آدم (ع) نیز توجه بسیاری را به خود جلب کرده و شاید یکی از بهترین نمونه‌های آن، شعری

منعی سرشار خلایق

پرویز بیگی حبیبا آفادی در این مورد می‌گوید: «تأثیر ادبیات کهن در شعرا معاصر را می‌توان به عیان دید. این تأثیرپذیری هم در تلمیح و اشاره و داستان‌ها و ارزش‌های ادبی گذشته وجود دارد. هم در شیوه و نگاه شاعر، از خمسه نظامی و شاهنامه و از آثار سنایی، مولوی، حافظ، سعیدی و رودکی یاد می‌کنند که بین مایه‌های شعر امروز را تشکیل می‌دهند. معتقد است شاعرانی که به

متون گذشته مراجعه می‌کنند، آق‌های تازه‌ای به روششان کشوده می‌شود. او درباره تأثیر قرآن بر ادبیات، می‌گوید: «ادبیات گذشته، متأثر از آیات قرآن است، قرآن دارای فصاحت، بلاغت، هارمونی و توالی منطقی و آهنگین است. از نظر قصص هم قابل تامل است و منبع سرشاری برای خلایق که هنوز هم بر از تاژگی است.»

تأثیر ادبیات کین در اشعار معاصر

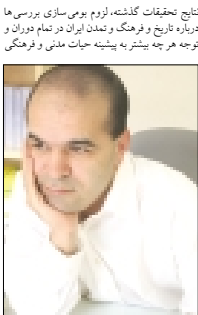
می‌توان به عیان دید. این تأثیرپذیری هم در تلمیح و اشاره و داستان‌ها و ارزش‌های ادبی گذشته وجود دارد. هم در شیوه و نگاه شاعر، از خمسه نظامی و شاهنامه و از آثار سنایی، مولوی، حافظ، سعیدی و رودکی یاد می‌کنند که بین مایه‌های شعر امروز را تشکیل می‌دهند. معتقد است شاعرانی که به متون گذشته مراجعه می‌کنند، آق‌های تازه‌ای به روششان کشوده می‌شود. او درباره تأثیر قرآن بر ادبیات، می‌گوید: «ادبیات گذشته، متأثر از آیات قرآن است، قرآن دارای فصاحت، بلاغت، هارمونی و توالی منطقی و آهنگین است. از نظر قصص هم قابل تامل است و منبع سرشاری برای خلایق که هنوز هم بر از تاژگی است.»

ایرهوشنگ آدوی

گر چه این امر به سبب منقضیات غیر انتضای بودن فصلنامه‌ها طبیعی جلوه می‌نماید اما دستدرارانی نیز از روی علاقه و به سبب دفعه‌های درونی خود فصلنامه تولید و منتشر می‌کنند.بررسی‌های نوین تاریخی از نوع فصلنامه‌هایی بوده که با هزینه شخصی به چاپ می‌رسد.

معمولا فصلنامه‌هایی از این دست با پشتیبانی مالی موسسات دولتی و در جهت برآوردن اهداف علمی آن موسسه‌ها تأسیس می‌شوند، انگیزه اصلی خود را از ایجاد چنین فصلنامه‌های بیان‌کنند.
نگاهی گذرا به پیشینه فعالیت‌های علمی و فرهنگی دهه‌های اخیر در ایران بیانگر این است که همواره در کنار مجلاتی که از سوی دانشگاه‌ها و موسسات و سازمان‌های علمی - پژوهشی منتشر می‌شدند، نشریاتی نیز وجودداشتند که با همت و پشتکار رجال علمی و فرهنگی کشور یا به عرصه وجود گذارند و به سهم خود برای سالیانی چند جایگاه درخوری برای عرصه نتایج پژوهشی‌های محققان واخیار و گزارش‌های فرهنگی پدیدآوردند. نشریاتی نظیر یادگار، یخما، وحید و... از جمله مهم‌ترین این مجلات بودند که عمدتا با بهره‌گیری از سرمایه‌های مادی و معنوی محققان و بزرگان علمی کشور انتشار می‌یافتند. در کنار آنها - همچنان‌که اشاره شد-دانشگاه‌ها وبنیادهای علمی هم بنا به ضرورت‌های پژوهشی خود غالبا امکاناتی را برای انتشار مجلات تخصصی در نظر می‌گرفتند که برخی از این نشریات نیز توانسته‌اند سهم برجسته‌ای در پیشبرد فعالیت‌های پژوهشی محققان داشته باشند،اما همان‌طور که می‌دانیم، تقریبا همواره، سازمان‌های دولتی به دلیل ساختارهای بوروکراتیک خود، تغییرات احتمالی مدیریتی، بر خورداری از جایگاه‌های رسمی و مسائلی از این دست به محدودیت‌هایی دچار بوده و هستند که بعضا نشریات خصوصی به واسطه استقلال اداری و مدیریتی از آن محدودیت‌های دور می‌مانند. هر چند مشکلات مالی عدیده و عدم بازگشت سرمایه که از دشواری‌های رایج در حوزه نشریات تخصصی به‌شمار می‌رود، معضلی است که باعث می‌شود کار انتشار نشریات خصوصی برخلاف مجلات موسسات دولتی با کندی پیش برود و گاهی هم به توقف بینجامد. به هر حال هدف از انتشار فصلنامه بررسی‌های نوین تاریخی، فراهم آوردن فضای مناسب‌تر برای پرداختن به تحقیقات تاریخی تازه‌تر و گسترده‌تر است. فصلنامه بررسی‌های نوین تاریخی امیدوار است بتواند برحسب نیازهای چون ضرورت دائم بازنگری در

اقدام ایران‌زمین وپایاسی به تلاش وزحمات بزرگان دانش، به سهم خود فضای مناسب برای توسعه عالمانه این موضوعات فراهم‌کند.

بی‌تردید انتشار چنین فصلنامه‌ای از نهی، تدوین و آماده‌سازی مطالب گرفته تا چاپ و نشر مشکلات خاص خودش را دارد؛ لطفا در این‌باره بگویید.

دشواری‌ها و موانع فعالیت‌های پژوهشی و انتشار آنها در قالب کتاب یا نشریات پر شمار و گوناگون‌اند دلته بیشتر اهل فرهنگ یا آنها کاملاً آشنا هستند. آنچه در مورد مجلات تخصصی به‌طور عمده می‌توان بر آن دست گذاشت، گذشته از مساله تأمین هزینه‌ها، چگونگی گردآوری مقالات، تدوین و دسته‌بندی آنها، ویرایش و آماده‌سازی آنها برای انتشارات و ضرورت به کارگیری دقت بسیار در انتخاب و انتشار مقالات موضوعی است که باعث می‌شود کار انتشار یک نشریه تخصصی به صورت فصلنامه در غالب اوقات از انتشار یک روزنامه که مطالب آن می‌باید به صورت روزانه تهیه و آماده شود هم دشوارتر باشد.

نصوری می‌کنید اگر حیطه موضوعی مطالب فصلنامه را محدودتر می‌گرفتید، نشریه شکل تخصصی‌تری به خود می‌گرفت، به عنوان مثال شما بخش اول مطالب‌تان را به مقالات آلمنی، اختصاص دادید، آیا یک فصلنامه قادر خواهد بود کل گستره تاریخ را دربرگیرد؟ معمولا فصلنامه‌های تاریخی به حوزه و پاره خاصی تقسیم می‌شوند؛ مثل فصلنامه تاریخ معاصر، تاریخ اسلام و ...

همان‌طور که می‌دانید در حال حاضر نشریات تخصصی متعددی در حوزه تاریخ وجود ندارد و نشریات تاریخی‌ای که به‌طور خاص صرفا در مورد یک مقطع تاریخی منتشر می‌شوند و مجلاتی که به تاریخ به صورت عام پیرزاند، نیز تقریبا بسیار اندک هستند. ضمن آنکه باز گذارندن حوزه پژوهش‌های تاریخی علمی در یک فصلنامه به گونه‌ای که شامل تمام ادوار و مقاطع تاریخی ایران و جهان باشد، تصادفا با تحقیقات محدودتر

به لحاظ مقطع تاریخی ندارد و موضوعات و پربه‌های تاریخی خاص می‌توانند به صورت ویژه‌نامه در این مجلات مورد توجه قرار بگیرند. کما اینکه در فصلنامه بررسی‌های اندیشه سیاسی، تاریخ معاصر و تاریخ ایران پیش از اسلام را با پاری دوستان و هم‌راهان منتشر می‌کنیم و در این راستا شماره‌های آئی بررسی‌های نوین تاریخی به‌طور عمده به مباحث تاریخ اقتصادی اختصاص یافته‌است.

هر چند لازم به ذکر است که به دلیل عدم نهادینه شدن چنین پژوهش‌هایی در ایران و فقدان تلفقات کافی و مطلوب در این حوزه‌ها، گردآوری مقالات تحقیقی نوین با معیارهای رایج در هر یک از این حوزه‌ها کار زمانبر و دشواری است که امید داریم با پاری محققان و خصوصا پژوهشگران جوان بتوانیم گام‌های درخوری برای نهادینه کردن این موضوعات در حوزه‌های پژوهشی تاریخی داخل کشور برداریم.

به علاوه توجه داشته باشیم که نشریات تخصصی‌ای که به یک مقطع تاریخی خاص می‌پردازند، نظیر فصلنامه تاریخ معاصر ایران یا فصلنامه تاریخ و بنا بر این، در حقیقت نشریه یک پاره‌سسه پژوهشی هستند و بنا بر این طبیعتی است که مباحث خود را به یک موضوع خاص اختصاص دهند

تکلیف‌شماره‌بندی و آئینده بررسی‌های نوین تاریخی چگونه‌است؟

غالبا در مورد نشریات تخصصی و علمی روزگار بدین صورت است که پس از انتشار تخصصی‌تر و تقسیم‌بندی شده ، انتشار شماره‌های آئی در پیش گرفته می‌شود.

از این رو همان‌طور که اشاره شد- در فصلنامه بررسی‌های نوین تاریخی نیز در صدهفتم تا دوازدهم مباحث و مقاطع خاصی را به صورت یک پرونده مشخص در دستور کار قرار دهیم. این کار به خصوصی با توجه به جای

خالی برخی موضوعات تاریخی همچون مباحث تاریخ اقتصادی و اجتماعی و عرصه پژوهش‌های تاریخ ایران و ضرورت پرداختن هر چه بیشتر به برخی مقاطع تاریخی با براساس معیارها و دیدگاه‌های نوین، از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است و در عین حال چنین فعالیت‌هایی به دلیل تاخری، به زمان و زحمت زیادی احتیاج دارند. از این رو

امیدواریم تا دست کم بتوانیم گام‌های اولیه ولی اساسی را در این راستا برداریم. بدین لحاظ برای ایجاد زمینه تحقیقات نوین در مورد تاریخ ایران پیش از اسلام، یک بخش باستان‌شناسی نیز در این فصلنامه فراهم شده است تا به تدریج با بهره‌گیری از نتایج پژوهش‌های باستان‌شناسی، گام‌های بنیادی‌تری برای شناسایی پیشینه فرهنگی و تاریخی ایران به ویژه دوران پیش از هخامنشیان که در حوزه تاریخ عمیقا مهجور مانده است، برداشته شود.

سایر آثار داریوش اکبرزاده حلفه فهرست طولانی شکر و سپاس نویسنده از اطرافیان خوداست که امیدواریم در آثار بعدی اکبرزاده نیز شاهد چنین رویه‌ای باشیم.

اقتصاد، گمشده تاریخ

معرفی کتاب

کتابتیه‌های فارسی میانه

گردآورنده گان: داریوش اکبرزاده - محمود طاروسی
ناشر: نقش هستی، ۲۰۰۰تخته، ۱۳۸۵-۲۳۸ صفحه
مهره باصویر، ۵۵۰۰تومان.

دکتر محمود طاروسی از اساتید قدیمی زبان‌های باستانی در

کشورمان است. وی در دهه‌های پیشین ریاست گروه زبان‌های باستانی شیراز را برعهده داشت و هم‌اکنون در دانشگاه تربیت مدرس تهران مشغول تدریس است. از این رونوشته شدن نام دکتر داریوش اکبرزاده پیش از نام دکتر طاروسی می‌تواند نشان از این داشته باشد که کتاب می‌یاست بیشتر حاصل تلاش وی باشد. این کتاب شرحی است درباره ۲۵ کتیبه و یادداشت مربوط به

زبان پهلوی ساسانی، گرچه هر یک از این کتیبه‌ها پیش‌تر توسط محققان و باستان‌شناسان به ویژه غربی مورد مطالعه و رمزگشایی واقع شده‌اند و از این بابست گردآورنده کار جدیدی انجام نداده است، اما گردآوری مجموع آنان در شکل یک کتاب می‌تواند مورد استفاده دانشجویان و سبب سهولت کار پژوهشگران باشد.

کتیبه‌هایی که در کتاب موردتوضیح قرار گرفته‌اند از این قرار است: کتیبه‌های اردشیر در نقش رستم، شاپور در نقش رجب، شاپور در ساجی‌ای‌آباد، شاپور در تنگ‌برق، شاپور در پیشاپور، شاپور در نقش رستم، هیرفرد در نقش رستم، نرسمه در پایکوبی، نرسمه در پیشاپور، شاپور دوم در ناق بستان، شاپور دوم درمشنگین شهر، شاپور سکاکنان، شاپور سوم در تاق بستان، کتیبه سلوک، کتیبه‌های مهرنرسه در فیروزآباد، کازرون یک امیدانکه، کازرون دوازدهپاچه پریشان، کازرون سه، کازرون چهار، باغ اردی، کلات همین، شاه اسماعیل، تنگ جلنو، تنگ چشمی، تنگ کرم، قلبد، آبنون، تخت طاروسی استخر، کتیبه‌های

مصطفی محمدی

عبدالعلی دستغیب، منتقد ادبی و از برگزیدگان همایش چهره‌های ماندگار سال ۱۳۸۴ است. او یکی از منتقدان جدی ادبیات داستانی است. نویسنده‌گان ادبیات داستانی به همان اندازه که به نگاه علمی و روشنگرانانه دستغیب احترام می‌گذارند، از اینکه اثری از آنها به دست دستغیب برسد که قابلیت نقد توسط او را بیاید، ارزشی بر اثر خود می‌یابد. دستغیب از همه مکاتب ادبی دنیا و حتی فرقه‌های غیر رایج آگاهی دارد و شاکه‌کارهای داستانی و آثار نقد را به خوبی می‌شناسد. چندی پیش در یکی از نشریات از قول وی نوشته شده بود: «رومان در ایران به همه ظرفیت‌های خود دست نیافته است.» از آنجا که رمان دفاع مقدس در حوزه همین تحلیل دستغیب واقع می‌شود، گفت‌وگویی به همین منظور و برای تحلیل این ادعا با او ترتیب دادیم که می‌خوانید.

گفت و گو با عبدالعلی دستغیب درباره ادبیات دفاع مقدس

کتاب‌هایی که از سنگر می‌رویند

پیکر است که در قالب نقل داستان در اکثر آثارش متجلی شده است. چیزهایی که من تاکنون از ادبیات معاصر ایران خوانده‌ام، همه چیز بوده جز رمان. هنوز کسی نتوانسته این گیاه را از گور بلند کند.

درباره جنگ، کمی با نامل بیشتر باید ادعا کنم که یکی - دو تا اثر از نویسندگانی همچون احمد دهقان که سفر به مدار صفر درجه نوشته و محمدرضا کاتب در اثر هیس، همگی از حاشیه میدان‌ها گزارش شده، ولی داستان کوتاه جنگی بوده، جنگی نبود آقای مجید قیصری با آنکه در حدود یکصد صفحه است از آن داستان‌هایی است که می‌توان برای نویسنده‌اش آیدهای درخشان را پیش پنی کرد. به نظر می‌رسد این داستان قابلیت آن را دارد که بتوان از آن یک فیلم خوب ساخت.

نکته بارز و ویژگی این اثر این است که به رمان‌های خارجی قناعت نکرده و به جنبه‌های روان‌شناختی و رفتاری جنگ نیز توجه کرده است. من احساس می‌کنم این جوان در میدان آمده یعنی در جنگ حضور داشته و صفحات داستان، همان صحنه‌های عینی وی از نبرد است.

اما در میان این آثار که در حال حاضر نوشته شده، رمان هیس آقای کاتب، به نظر من یک اثر درجه یک و پست‌مدرنیستی است. واقع‌گرایی من این کتاب شگفت‌انگیز است که چقدر عاطفی نوشته شده است. در کنار این، در آثار دفاع مقدس کسانی همچون سیدمهدی شجاعی زنونزی جلالی که سال‌ها جنگ را از نزدیک با خدمت در جبهه دریایی لمس کرده‌اند، کارهای خوبی - به مقایسه با قبیله - نوشته‌اند که تاثیر و کشش قابل توجهی را در خواننده ایجاد می‌کند.

بیانگر واقعات محض دوران جنگ است، می‌بینیم و با انقلاب کبیر فرانسه که رخدادهای خود را در رمان‌های پس از وقوعش نمایان می‌سازد. در مورد واقعه جنگ تحمیلی، آیا فکر نمی‌کنید که چون اثری در حد شگفت‌انگیز این واقعه پدید نیامده این ادعا صورت می‌گیرد؟

من باید ابتدا نظر خودم را تصحیح کنم و بگویم که در ایران نه فقط در مورد جنگ، بلکه در کل ادبیات داستانی، رمان به تعریف دقیقش پدید نیامده است. ما هنوز رمان نداریم البته امیدوارم داشته باشیم، چرا که مقدماتش فراهم شده و چیزهایی نوشته شده که از نظر محلی، هنری در آن به کار رفته و کمپایش تاثیر خوبی نیز در جامعه داشته است. پس آنچه تا حالا به‌طور کلی در فضای ادبیات داستانی نوشته شده، رمان نبوده است. ما در قطعه آغاز رمان نویسی هستیم.

فکر می‌کنید این ضعف به تکنیک و دانش ما بازمی‌گردد یا نه، ما از نظر محتوا و سوز و نغمی نیستیم؟

در دهه شصت و هفتاد هنر در ایران به همین‌طور هفتاد در ایران به آن برمی‌خوریم، اینها یک داستان‌های کوتاهی است که گاهی تا مرز دو هزار صفحه هم پیش می‌رود، ولی رمان نیست. عموماً اینها جنبه توصیفی دارد؛ یعنی مثلاً رمان کلیدر آقای دولت آبادی، برداشتی از دن آرام شولوخوف روسی است و اطلاعات آن، یعنی طرح و کلاس داستانی آن، از رمان‌های خارجی گرفته شده است.

با تحلیل معابد، اثر مرحوم احمد محمود که نوعی دیگر از تاثیرپذیری و الگوپذیری از رمان‌های اروپایی است. تا می‌رسیم به اسماعیل فصیح که یک سری توصیف‌ها و شرح گزارش‌های بی‌در و

مطلوب نیست. بنابراین رمان‌های امروزی برداشتی از نویسندگان اوایل قرن بیستم مثل رومن رولان است که نوعاً رمان‌های حماسی می‌نوشته، همانند رمان‌های آمریکایی لالین که فاکتور آن را ابداع کرده بود.

آزاد و رومان‌نویسان دیدند که دیگر مثل دوره گذشته مستشان بازنویس و بیشتر آثارشان به شعر شبیه است. مطلق دیگری که وجود دارد این است که باید حلاله رخ داده باشد، سبک سنگین شده باشد، استاد مدارک و در اختیار نویسنده قرار گرفته باشد، مدت زمان لازم بگذرد و عواملی ایچین دست به دست هم بدهند تا نشود اثری درخور توجه و متناسب با آن واقعه خلق کرده، چنان‌که در ادبیات روسیه پس از حمله تاتلارن و یا جنگ جهانی اول، ما آثاری جامع از آدم‌های جنگ و کردار آنان که به صورتی وسیع

درست و دمه پیش و در اوج جنگ ایران و عراق، یکی از منتقدان گفته بود که بیشتر آثار بزرگ جنگی در دنیا سال‌ها پس از فروکش کردن آتش تیر به چاپ رسیده است آیا این نظر موافقت؟ اجازه بدهید صحبت را از جای دیگری شروع کنیم. نشتی برای بررسی رمان در دهه اخیر بوده که من در آنجا گفتیم مهر رمان در اروپا که مرکز رمان است به سرآمده و دلیلتش هم از یک واقعیت تاریخی نشأت می‌گیرد که پس از نیمه نخست قرن بیستم، دیگر رمان به آن صورت که در گذشته بود به‌دید نیامد و آنچه امروز هست، به شعر و نظم نزدیک‌تر است تا رمان. پس از جنگ جهانی دوم و دوره نویسنده‌گانی همچون ویلیام فاکتور که رمان به اوج خودش رسیده بود، نویسندگان متوجه شدند که رمان نویسی به شیوه کلاسیک دیگر

دبیر اجرایی دهمین جشنواره کتاب سال دفاع مقدس عنوان کرد:

ساختار ادبی؛ بیشترین امتیاز

می‌شود هر دوره نسبت به دوره‌های قبل کارهای بخت‌تر، روش مندر و علمی‌تری انجام شود و جنبه‌های نگهداری نیز در کار لحاظ شود.

اثر در اختیار موضوع دفاع مقدس در جنبه‌های فرهنگی و ارزشی آن قرار گیرد. وی افزود: در حوزه ادبیات نیز شأن ادبی اثر و رعایت فنون و آرایه‌های ادبی دارای نمره بسیار بالایی است. فروغی گفت: «بحث‌های طرح، ساختار، شخصیت‌پردازی، خلافت و نوآوری، پرداخت داستانی، نثر و زبان در بررسی کارهای داستانی تقریباً ۸۰ درصد کل امتیازهای کتاب‌های داستانی را به خود اختصاص می‌دهد و تنها ۲۰ درصد ارزیابی اثر به محتوا توجه دارد که آن هم به دلیل انتخاب اثر در موضوع دفاع مقدس است.

وی یادآور شد: «بنابراین به ادبیات اثر توجه مناسب می‌شود اما مهم آن است که بالاخره ادبیات

دبیر اجرایی جشنواره کتاب سال دفاع مقدس گفت: «بحث‌های ساختار، خلافت، نوآوری، پرداخت داستانی و نثر در بررسی یک اثر تقریباً ۸۰ درصد کل امتیازهای آثار را به خود اختصاص داده است.»

به گزارش خبرگزاری فارس محمد قاسم فروغی دبیر اجرایی دهمین جشنواره کتاب سال دفاع مقدس درباره داوری آثار رسیده در بخش‌های مختلف جشنواره کتاب سال دفاع مقدس گفت: «اصولاً در گروه‌های مختلف داوری برای انتخاب بهترین کتاب دفاع مقدس ویژگی‌ها و اصولی برای قضاوت و داوری کتاب‌ها مورد اتفاق داوران و همچنین دبیر علمی کار قرار می‌گیرد که این اصول برآمده از نظر جمعی داوران

یادداشت

دکتر علی اکبر جلالی

استاد دانشگاه علم‌وسنت، محقق در زمینه فناوری اطلاعات

رایانه‌برایتان کتاب می‌خواند

شهرهای الکترونیکی یکی پس از دیگری در حال شکل‌گیری هستند که پیشرفت کشورهای توسعه یافته و بعضی کشورهای در حال توسعه در این باره اقدامات وسیعی را شروع کرده‌اند، به عنوان مثال سنگاپور یک شهر

کاملاً الکترونیکی است که بیش از ۸۵ درصد امور آن به صورت دیجیتال اداره می‌شود، همچنین تورنتوی کانادا و

با شهرهای زیادی در ایرلند جزو این دسته شهرها هستند. آفریقای شرقی می‌دهد تا ماه چهارم سال ۲۰۰۶ پیش از آن ۱۳ درصد بریتانیا در آمریکا جزو کاربران اینترنت شده‌اند و نسبت به خرید روی خط و استفاده از سرگرمی‌های اینترنتی ثرائی یافته‌اند، همچنین تا ماه چهارم همان سال بیش از ۴۰ میلیون آمریکایی گفتند که اینترنت به میان راه‌های مختلف پر کاربرد همه این شهرها روی یک محور کار می‌کند و آن شهروند الکترونیکی است. طبق تعریف، شهروند الکترونیکی به کسی گفته می‌شود که بتواند همه امور زندگی خودش را از طریق رایانه و اینترنت انجام دهد. به عنوان مثال توانا با کمک رایانه فیلم‌های اینترنتی را گاز و پرداخت کند در دانشگاه ثبت نام کند، از پرکنش وقت بگیرد، بلیت مسافرت تهیه کند و همه اموری که به وسیله یک حرکت رفت و آمدی انجام می‌شود را سامان دهد.

برای شهروند الکترونیکی کردن که ECDLمشابه همان ICDL است، افراد این سیستم هفت مهارت و امر و تنها سه مهارت آموزش داده می‌شود که نقش سوادآموزی برای رایانه را دارد.

شهروندان الکترونیکی در شهرهایی زندگی می‌کنند که همه خدمات به صورت دیجیتال ارائه می‌شوند. شهروندان الکترونیکی به انتشارات دیجیتال نیاز دارند، همچنین روزنامه‌های محلی، خبرنگارهای داخلی و همه انتشاراتی‌هایی که برای اطلاع‌رسانی و فعالیت‌های فرهنگی در حال گسترش هستند باید در قالب دیجیتال مورد شهروندان الکترونیکی باید بتوانند اخبار و اطلاعات مورد نیازشان را از اینترنت دریافت کنند. این نوع رسانه‌ها، رسانه‌های دیجیتال هستند که با چهره شکل متن، تصویر، ویدئو و صدا مطالب خودشان را به مخاطبان ارائه می‌کنند. حتی افراد بسیاریه با یک کلیک روی عکس، مطالب پریشان خوانده می‌شود. سهولت دسترسی به مطالب سبب شده است تعداد کاربران انتشارات دیجیتال نسبت به انتشارات کاغذی افزایش یابد، رابطه مستقیمی بین شهروند الکترونیکی و انتشارات دیجیتال وجود دارد که هر دو پر کاربردتر می‌شوند. هر چه تعداد انتشارات دیجیتال افزایش می‌یابد و چاق‌تر می‌شود آن بیشتر می‌شود بر تعداد شهروندان الکترونیکی نیز افزوده می‌شود اما نیز باید درصدد باقیمت تا در کشورمان به افزایش شهر الکترونیکی بسیاری از خدمات شهری را به مردم عرضه کند. اما همچنان تا رسیدن به یک شهر الکترونیکی فاصله‌ها وجود دارد.

بحث شهر الکترونیکی در همدان، بشهر و کمپایش

دیجیتال نیسیم در حالی که می‌تایم انتشارات دیجیتال سبب مرده‌جویی فراوان در هزینه‌ها خواهد شد. اما هر چه سریع‌تر باید بحث شهرها، شهروندان و انتشارات الکترونیکی را جدی بگیریم.

خوشبختانه اقداماتی در این زمینه انجام شده است، در مقطعی بحث تبدیل کیش به یک شهر الکترونیکی مطرح شد و قرار بود اداره همه امور در آن از جمله گمرک، بانک‌ها و... و در شکل الکترونیکی باشد که هنوز جواب نداده است. بعدها بحث شهر الکترونیکی مشهد مطرح شد که بیشتر از شهر الکترونیکی کیش پیش رفت. حداقل دارای سند راهبردی توسعه شهری شد و می‌تواند توسط سایت شهر الکترونیکی بسیاری از خدمات شهری را به مردم عرضه کند. اما همچنان تا رسیدن به یک شهر الکترونیکی فاصله‌ها وجود دارد.

بحث شهر الکترونیکی در همدان، بشهر و کمپایش

شهرهای دیگر مطرح شد که سایت شهر الکترونیکی همدان از طبقه موفق تر عمل کرده است. آخرین موعوضی که شهرداری، شورای شهر تهران همین طور شورای عالی فناوری اطلاعات در پی آن هستند. ایجاد شهر الکترونیکی تهران است. اگر تهران بتواند به یک شهر الکترونیکی تبدیل شود، حداقل بین ۱۰ تا ۱۳ میلیون از جمعیت کشور راحت‌تایر قرار می‌دهد. از آنجا که تهران پایتخت است، تاثیرش روی بقیه بخش‌های جامعه بیشتر است.

برای ایجاد این شهر باید شهروندان تهرانی را به شهروندان الکترونیکی تبدیل کرد در این صورت همه آنها می‌توانند در شبکه نقش مهمی ایفا کنند به این ترتیب که مثلا اداره انتشارات به عهده خود آنها باشد و نظراتشان را در وبلاگ‌های شخصی و رسانه‌های خبری منتشر کنند.

فرآیند یکپارچه منطقی (RUP) چیست؟

وقتی این سوال را مطرح می‌کنید، جواب‌های متفاوتی را می‌گیرید. این جواب‌ها بستگی به کسی دارد که سوال از او پرسیده شده است و همچنین به زمینه سوال نیز بستگی دارد. آنچه باعث پیچیدگی RUP می‌شود، سه مورد خیلی متفاوت است. اول آنکه RUP یک روش توسعه نرم‌افزاری است که از خاصیت تکرارپذیری نسبت می‌کند. همچنین روشی مبتنی بر معماری و مورد کاربرد گسترده، تدریج این روش کتاب‌ها و مقالات مختلفی نوشته شده است ولی جامع ترین اطلاعات را می‌توان در خود محصول RUP پیدا کرد که حاوی رهنمودهای مطرح، مثال‌ها و الگوهایی است که سرتاسر پروژه زندگی توسعه سیستم را پوشش می‌دهد.

دوم، RUP یک فرآیند ساخت یافته و مشخص مهندسی نرم‌افزار است. این روش به طور واضح مشخص می‌کند که چه کسی مسئول چه چیزی است و چگونه کارها را انجام می‌دهد. و چه موقع آنها را انجام خواهد داد. RUP همچنین یک ساختار کاملاً معلوم و شرح داده شده‌ای را برای چرخه زندگی یک پروژه RUP تهیه می‌کند. ضمن آنکه نقاط عطف و تصمیم‌گیری مورد نیاز را به وضوح به یکدیگر مرتبط می‌سازد.

اما سوم، RUP یک محصول فرآیندی است که یک چارچوب فرآیند تطبیق‌پذیر را برای مهندسی نرم‌افزار فراهم می‌کند. محصول فرآیند سفارشی کردن درخواست مشتری و تلف و وسیعی از فرآیندها و نیز فرآیند یکپارنده‌ای که می‌تواند از داخل آن تشکیل شود، حمایت می‌کند. این

زندگی آنلاین

با کتاب شهروند الکترونیکی

کتاب شهروند الکترونیکی (خودآموز مهارت‌های زندگی آنلاین) از سوی نمایندگی بیاد ICIDL در ایران به عنوان منبع اصلی برنامه درسی e-citizen معرفی شد.

به سفارش روابط عمومی مجتمع فنی ایران این کتاب به قلم مهندس متواضع از سوی موسسه فرهنگی هنری دیاجران چاپ شده است و هم‌اکنون در دسترس عموم قرار دارد. برای تهیه این کتاب می‌توانید به غرفه‌های شهروند الکترونیکی مستقر در فروشگاه‌های زنجیره‌ای شهروند (شعب پونک، بهرود و بیهقی) و همچنین کتابفروشی‌های معتبر سراسر کشور مراجعه کنید.

یکپارنده‌ای می‌تواند برای حمایت از تیم‌های بزرگ و کوچک ساخته شود. محصول RUP شامل چندین فرآیند خارج از چارچوب یکپارنده‌ای‌ها و دیدگاه‌های فرآیندی است که راهنمایی برای تحلیل‌گران، توسعه دهندگان، آزمایش‌کنندگان، مدیران پروژه، مدیران یکپارنده‌ی، تحلیل‌گران داده‌ها و سایر اعضای تیم پروژه است و چگونگی توسعه نرم‌افزار را مشخص می‌کند. RUP در طیف وسیعی از شرکت‌ها و در بخش‌های مختلف صنعتی به کار می‌رود. در کتاب آموزش فراگیری آسان فرآیند یکپارچه منطقی (RUP) اصول اولیه‌ای در RUP استفاده می‌شود تا امکان موفقیت توسعه نرم‌افزار را ساده‌تر کند. مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت و همچنین به رویکرد مهم و قابل‌تعمق تکرار که برای کاربرد چندین اصولی استفاده می‌شود نیز اشاره خواهد شد.

تمرکز و هسته روش RUP اصول اساسی متعددی نهفته است که توسعه و پیشرفت موفق تکرار را حمایت کرده و موضوع مهم و اساسی مامویت RUP را بیان می‌کند. در این باره در فصل دوم کتاب صحبت شده است. فصل ششم کتاب، مفاهیمی را در ارتباط با مرحله کتوبن که اولین مرحله از مراحل چهارگانه دوره زندگی RUP است، در اختیار مخاطبان قرار می‌دهد. بسیاری از افراد جالبیدی که به روش RUP روی می‌آورند، در دنیای پر از فعالیت و رهنمود آن غرق می‌شوند. زیرا آنها با توجه به گستردگی فعالیت‌های موجود در RUP، اقدامی‌دانند که سعی دارند چه کاری را انجام دهند. روش RUP واقعاً بسیار ساده است. کافی است اطمینان داشته باشید که از اهداف هر مرحله تصویر روشنی در اختیار دارید و در نظر داشته باشید که این اهداف خوبی برای مسأله شما چه معنایی خواهد داشت. درک اینکه می‌خواهید در هر مرحله چه کاری انجام دهید، دره یک‌کاری مؤثرتر روش RUP پروژه خودتان را شما کمک خواهد کرد.

کتاب آموزش فراگیری آسان فرآیند یکپارچه منطقی (RUP) که توسط مهندس امیرمهدی هدایت‌فرالیف و ترجمه شده است ۳۰۰۰ جلد نیز از دارد. این کتاب توسط موسسه فرهنگی هنری دیاجران تهران به چاپ رسیده است که ۳۲۰۰ تومان قیمت دارد.

هنرورایانه

نخستین نشریه تخصصی کامپیوتر و هنر با عنوان «هنر و رایانه» منتشر شد.

مطالب این شماره نشریه فنی و مهندسی، پژوهشی، خبری و آموزشی «هنر و رایانه» شامل مقالات و گزارش‌های علمی است که به بحث‌های متنوعی مثل کاربرد کامپیوتر در سینما، انقلاب در گرافیک، پلاژیور، کتون تصاویر در عکاسی، عکس برداری از پرندگان، بست توصیه برای ارتقای کیفیت تصویر در عکس و... می‌پردازد. در بخش کاربرد کامپیوتر در سینما می‌توانید:

«آموزش کامپیوتر در ساخت فیلم‌های سینمایی جایگاه بسیار ویژه‌ای پیدا کرده و به عنوان وسیله‌ای تاثیرگذار باعث صرفه‌جویی در وقت و هزینه‌های ارتقای کیفیت و ایجاد نوآوری‌های فراوان در این هنر شده است.

بنابراین، ساخت جلوه‌های ویژه مانند آتش‌سوزی، انفجار، مه، ویران شدن یک شهر توسط زلزله یا ایجاد جذابیت برای تماهای که در شرایط معمولی جذابیت نزدانی ندارند، با افزایش چند نکته آیر یا چند درخت و یا نمایاندن جزئیات یک ساختمان به گونه‌ای هنر مندان با حتی خلق بناهای بسیار جذاب و خیره‌کننده به صورت مجازی و نمایش آن بر پرده سینما، دیگر پر هزینه، پردرصد، وقت‌گیر و خطرناک نیست. در حالی که در گذشته صرف‌نظر از خطرها و دردسرهای کار، بیش از نیمی از بودجه فیلمی بزرگ، صرف جلوه‌های ویژه آن می‌شد. امروزه یک کاربر معمولی کامپیوتر شخص، به کمک یک دوربین فیلمبرداری، یک کامپیوتر و اتصال به شبکه اینترنت از چنان امکاناتی برای ساخت فیلم برخوردار می‌شود که کارگردانان سابق تنها می‌توانستند رویای آن را در سر ببورند.

امروزه با بهره‌گیری از کامپیوتر، علاوه بر ایجاد جلوه‌های تصویری می‌توان موسیقی الکترونیکی و جلوه‌های صوتی را که در صنعت فیلم سازی یکی از بزرگ‌ترین نوآوری‌های ممکن است، ساخت. علاقه‌مندان عرضه می‌شود.

پرواز گر به فرصت طلب

تاملی در طنز سعدی

محمد تقوی

سعدی یک اسم شش کیلمتری دارد که به علت ضیق وقت و ضیق جا از آن صرف‌نظر می‌کنیم. سعدی هم مثل خیلی از شعرا در کنار آثار نظم و نثرش، بخشی را هم از آن به «هزلیات» و «حقیقت» اختصاص داده است. اما طنز سعدی به این آثار محدود نمی‌ماند. سعدی طنز است و قلم را به ملاحظه می‌چرخاند. حتی در میانه یک غزل پر شور عاشقانه، سعدی زبان طنز را از یاد نمی‌برد. «سعدی چون جوش می‌بری، نزدیک او دیگر مروای بی‌بصر، من می‌روم؟ او می‌کشد قلاب را...».

در میان آثار منثور «اصحبه الملوک» بهره‌وفزری از طنز سعدی برده است، اما اثری که بیشتر خواننده می‌شود، گلستان است. کتابی کوچک که حکمتی و عقیم در گُلش پنهان است. در اینجا هم سعدی ظرافت‌های طنزآمیز را در روایت حکایات کوتاهش و نقل ابیات آبدارش به کار می‌بندد.

کتاب خودش می‌آیه

به زودی انبوس کتاب به محله شما هم می‌رسد. به تئیل گفتند: بردوشی سایه، بی‌بستت می‌سوزد، می‌ریخت می‌شوی و روی دست خوادهد محترم می‌مانی و زنی توانی همسر درخوری پیدا کنی، البته همسر اگر بچره خوب هم باشد، اثری ندارد. در هیچ سنتی و در هیچ نسخه‌ای ذکر نشده که همسر آدم، حتماً باید درخور باشد. ای‌الحال! چنانچه کرم خند آفتاب ندارد، بهتر است توی سایه بری.د. اما می‌داید تئیل در مقابل این پیشنهاد خیرخواهانه چه جوابی داد؟ تئیل گفت: بی خیال باش! این همه راه برود توی سایه؟ سایه خودش می‌پای دیشاید بخواد مدواحه که نداری داش؟ صاحب این قلم، نه دانی او سبیب قلم (=دمم) از روی کولم گذاشتم و محل مورد نظر را به سرعت ترک کردم و به سایه گریختم. غرض اینکه وقتی این همه کتابخانه در گوشه و کنار شهرها هست و مردم برای تفریح هم سری نمی‌زنند، چه باید کرد؟ پدر، مادر، ما مهم هستیم، روان‌شناسان کودک می‌پالاست فریاد می‌زنند! اگر یک کتابخانه کوچک، چند قسمه کتاب توی خانه‌ای باشد، چه هایی که در آن خانه بزرگ می‌شوند. در آینده کتابخوان می‌شوند. حتی اگر آن کتاب‌ها برای بچه‌ها قابل خواندن نباشند. حالا یکی که به ذهن مسئولان رسیده، انبوس کتاب است. قرار است مسئولان سایه را بردارند و به سرغ تئیل بزنند. انبوس کتاب، به شایخ نه دم، هیچ‌کدام را ندارد. اما چه‌ها هراز تا کتاب دارد که هر کدامش می‌تواند معجزه‌ای در زندگی یک نوجوان

راستی چرادر ایران رمان طنز رند نمی‌کند؟

لطیفه‌گویی با قیافه‌جدی

به اینجا رسیدیم که رمان طنزآمیز در مملکت ما متولد نمی‌شود و ادبیات طنز آنچنان جدی گرفته نمی‌شود. آنچه‌ای که مسقط الرأس برسان بوده، تاریخ بلندبالیای آن طنزازی پشت رمان ندارد. این جور که خودشان می‌گویند «دن کیوشوت» را آغاز زبان نویسی و پایان «مانس» می‌دانند. از قضای روزگار این دن کیوشوت و نوکرش سانچو آدم‌های بی‌دست و پا و مضحک‌ه هستند. دن کیوشوت را که می‌خوانید، اغلب مواقع با زهر خندی داستان را دنبال

پرواز گر به فرصت طلب

اگر کتابی آکنده از بند و بالدرز و نصیحت، اینقدر اقبال می‌یابد، دلیل را باید در خود کتاب جست. نثر سعدی در گلستان نثر نری است که ترکیبات و توصیفات را هر آینه در مقابل چشم خواننده، جان می‌بخشد. کلمات و عبارات، یکدیگر را در میان می‌گیرند و همدیگر را تداعی می‌کنند. اما مهم‌ترین عامل موفقیت سعدی شاید همین سرزندگی و شادایی و زبان طنزآمیز است. وقتی می‌خواهد از حرص و طمع شکایت کند می‌گوید: «گرچه مسکین اگر برداشتی لخم کجشکت. از زمین برداشتی، با این توضیح که مشاهره همان حقوق ماهیانه است، این حکایت را بخوانید: «ناخوش آوازی به بانگ بلند قرآن همی خواند. صاحبلی بر او یکذشت. گفت: تو را مشاهره چند است؟ گفت: هیچ. گفت: پس این زحمت خود چندین چرا همی می‌گفت: از بهر خدا می‌خوانم. گفت: از بهر خدا بخوان!» نمونه معجزه‌آسایی از نوع و ایجاز سعدی را در این حکایت می‌بینیم شاید اگر هر کس دیگری بود، حداقل نصف خط‌های معرفی هر کدام

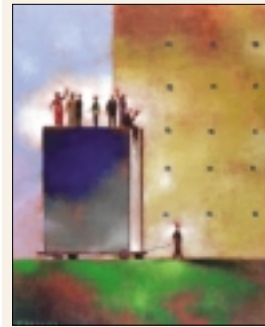
باشد. کتاب‌ها بیشتر برای این گروه سنی است. تا حالا یکی از این انبوس‌ها به راه افتاده و به زودی به نای دیگر هم توی محله‌های شهر راه می‌افتند: سه روز اول هفته در یک محله و سه روز آخر در محله‌ای دیگر. اگر باز هم کتاب نخوابیم، همتانم بدجوری می‌لنگد.

تپه‌فرهنگی

کم کم ما هم داریم صاحب باغ بالا می‌شویم. ای خدا، یعنی می‌شود؟ قدیم‌ها وقتی می‌خواستند، یکونند فلاش عابدی سرشارش را دره، می‌گفتند فلاش باغ بالا دارد. قبول دارید که هیچ تروی سرشارش از کتاب نیست! باغ کتاب قرار است روی تپه‌هایی که بالا هم هست، احداث شود. بنابراین دور نیست که ما هم صاحب باغ بالا و ثروتی هفتگفت شویم. خدا را چرا دیدند؟ این تپه‌ها از چهار طرف به انسان‌های مدرس همت، جهان‌گروک و رسالت ختم می‌شوند و بنابراین بهترین مکان برای احداث باغ بالا هستند. حالا چرا اسمش را باغ گذاشتند؟ یکی برای این که به ما سوزد. باندند. دومی هم برای اینکه کتابخانه را روی تپه نمی‌سازند. تپه برای گرگم به هوا و الکت دولک هم جای مناسبی است. اما کتابخانه را چه عرض کنیم. برای کتابخانه هم بد نیست. اما اگر بخواهم بر روی یک تپه محترم یک باغ احداث کنیم. باید تپه را اختیار کاربری بدیم. چگونه؟ این گونه، تپه‌ها کاربری فرهنگی پیدا کردند. همه چیز برای احداث باغ مناسب بود که ناگهان یکی گفت: الان می‌گم، سیز سرو زیمان بودها، یاد رفش! اسرانجام پس از همه پارتیزت‌ها و سن می‌های ممکنه، زمینی به مساحت ۶۰ هزار متر در دو بیست‌ه‌ا، به عنوان باغ کتاب در نظر گرفته شد. در دویست‌ه‌ا، شهردار کلنگ را بر زمین کوفت. خاکبردارهای ه انجام شد. کمیته راهبردی تشکیل شد. این کمیته ۵۰ جلسه تشکیل داد. سران را در

از شخصیت‌های حکایتش می‌گذاشت. اما در روایت سعدی، یکی ناخوش آوازه و دیگری «صاحبلی» است. اطلاعات بیشتری لازم ندایم و با نویسنده‌ای، چریدست رویه‌روایم که زواید را به کلی پیراسته است. آنچه از شعرا پیش امیر دزدان رفت و نمانی بر او بگفت. فرمود تا جامه از او بکنند و از ده به در کنند. مسکین برهنه به سرما همی رفت. سکان در قفا وی افتادند. خواست تا سنگی بردارد و سکان را دفع کند. در زمین یخ گرفته بود. عاجز شد. گفت: «این چه مردمانند! سگ را گشاده‌اند و سنگ را بسته‌اند! امیر از غرقه بدید و بشنید و بختنید. گفت: ای حکیم، از من چیزی بخواه. گفت: جامه خود می‌خواهم...».

طنز ماجرا وقتی بیشتر نمایان می‌شود که ببینیم چنین حکایتی را سعدی در کدام فصل از فصول هشت‌گانه گلستان گنجانده است. حکایت در باب «در فواید خاموشی» آمده است. شاعر در انتهای حکایت، نکویخت می‌شود. «امیر دزدان را بر او رحمت آمد و جامه باز فرمود و قباوستینی بر او مزید کرد و درمی‌چند. این پایان ماجراست و سعدی نتیجه‌گیری خاصی هم نمی‌کند. وقتی از فواید خاموشی سخن می‌گوید، از جمله می‌گوید بهتر است از دردمسر مدح ناکاران بگریزی. او برای تضمین و تصدیق مدعیانش این بیت را می‌آورد:

ناورم. خیلی کارها انجام شد. حالا چرا باغ کتاب با این همه جان‌فشانی‌ها، هنوز افتتاح نشده است؟ رئیس سازمان فرهنگی-هنری شهراری تهران، اگر می‌تواند تا به حال افتتاح رسمی نشده به این دلیل بوده که طرح، طرح مهمی است.

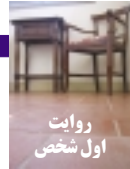
یا فعلت راه از اراقب اصفهانی که حدود ۱۰قرن با ما فاصله دارد، تا همین امروز هنوز هم لطفه‌گویی و لطفیه‌سازی، از طرف‌ترین و شیرین‌ترین هنرهای ایرانیان بوده است. حالا بگذریم که لطفیه‌های تاریخ مصرف دار همیشه برطرف‌ناتر و کم‌ودام تر هستند. طنز در نظر عموم یعنی جوک! و اگر می‌بینید عید زاکانی، این قدر معروف است و کتاب‌هایش مثل آتش رشته در شب‌های ماه رمضان، فروش می‌رود و چاپ‌های متعدد آن تکافوی نیاز خوانندگان نیست. فکر می‌کنید چه دلیلی دارد؟ چرا عید به اندازه تا به‌ه هم‌روزگارش، حافظ مشهور خاص و عام است؟ شک نکنید یک دلیلش این است که عرض می‌کنم: مردم وقتی کتاب کلیات عید را باز می‌کنند، همان چیزی را پیدا می‌کنند که می‌خواهند. یعنی یک سری جوک‌های پامزه و کمی تا قسمتی غیر منظره‌آ! البته عید هم هنرش را داشته و نبض مشنری دستش بوده و کتاب کلیات او در حقیقت سوپرمارکتی از طنز و هزل

طنز

«امیدوار بود آملی به خیر کسان/ مرا به خیر تو امید نیست شر مرسان». با این حال فضیلت صداقت را بالاتر می‌نشد. درست است که شاعر، آتشبه کرده و امیر دزدان را برای مداحی انتخاب کرده است. اما اگر همین شاعر گمراه، صداقت پیشه کند، از آن مخصوصه رهایی یافته و مورد عنایت و مرحمت هم قرار می‌گیرد.

پس سعدی اگر چه سیدش بر از بند و بالدرز است، باین همه نگاه‌های عمیق و چند بعدی به مقوله اخلاق دارد و با تسلط حیرت‌انگیزی که به رسانه‌اش دارد، به اوج رهایی از شاعرانگی می‌رسد.

هزل سعدی هم فقط به مجموعه‌ای از نام «هزلیات» محدود نمی‌شود. نمونه درختانی از هنر سعدی را در این حکایت می‌خوانیم. وقتی به موضوعی تروپیک می‌شود که جز در حفا از سخن نمی‌رود آن‌گاه است که هنر سعدی به میانه می‌آید. گلستان اثر آپرومندی است و کلمات ترکیب در آن جایی ندارد. این محدودیت‌ها دست شاعر را بسته و در پیچه‌های نوع او را گشوده است؛ بخوانید، یکی را از بزرگان باقی مخالف در شکم پیچاند گرفت و طاعت صیغ آن ندانست و بی اختیار از او صادر شد. گفت: ای دوستان، مرا در آنچه گویم اختیاری نبود و پرمی بر من نوشتند و راحتی به وجود من رسید. شما هم به گرم معلور دارید.»

روایت اول شخصی

شگرفی های زبانی قرآن کریم

مسعود انصاری و محقق وین پژوه

نشر رسانش در تفارک انتشار پژوهش بنده درباره شگرفی های زبانی و علمی قرآن با عنوان سرعیان در شگرفی های قرآن است. کتاب حاضر در دو بخش کلی (هر کدام حدود دو بیست صفحه) شگرفی های زبانی قرآن و قرآن و دانش روز سامان یافته است. علاوه بر این دومین بخش از دانشنامه حقوق در آینده ای نه چندان دور تحویل انتشارات محراب فکر خواهد شد. من در این پژوهش همکار دکتر محمدعلی طاهری

بوده ام. این بخش از دانشنامه عنوان حقوق جزا و جرم شناسی را بر روی جلد خواهد داشت و چنانکه اهل تحقیق در جریان انتشار این دانشنامه بوده اند بخش اول با عنوان دانشنامه حقوق خصوصی سال گذشته در سه مجلد توسط همین ناشر روانه بازار نشر شده بود و اگر فرصتی باقی باشد و عمری، قصد داریم در بخش سوم به حقوق بین الملل و در بخش چهارم حقوق عمومی را مورد پژوهش قرار دهیم. البته کار پژوهشی بخش دوم دانشنامه تمام شده و در حال بازبینی نهایی است.

از این دو عنوان که نگاریم در حال پایان دادن به کار تصحیح و تحشیه کتاب تفسیر کتاف نوشته محمود زمخشری هشم هرجند که زمخشری (قرن پنجم و ششم هجری) یکی از برترین نمایندگان مکتب معتزله به شمار می رود اما تفسیر کتاف بیشتر به ذیل رویکردهای و بلاغی مشهور اهل تحقیق است. درباره این کتاب هنوز با جلی صحبت نکرده ام.

تاریخ مشروطه برای نوجوانان

محمود حکیمی نویسنده کودک و نوجوان

کتاب تاریخ فاجاریه از تاریخ معاصر، مراحل آخر چاپ و انتشار خود را می گذراند که این شاه‌الله به زودی از سوی نشر نامک منتشر خواهد شد. دو فصل از این کتاب به تاریخ مشروطیت و مطبوعات آن دوران اختصاص دارد. جلد دوم تاریخ معاصر به تاریخ پهلوی مربوط می شود که نگارش آن پایان یافته اما قرار است قبل از شروع حرفه‌پنوی، یکی از پژوهشگران آن را به دقت بخواند و درباره محتوای آن اظهار نظر کند.

از دیگر آثار تاریخی من که قرار است به زودی برای نوجوانان منتشر شود، کتاب زندگانی میرزا حسن خان رشیده پایه‌گذار مدارس نوین ایران است. که انتشارات قلم، آن را در سری پیشگامان آزادی منتشر خواهد کرد.

اسم‌ال به ماسیت یکصدمین سال مشروطیت، در یکی از نشریات، مجموعه مقالاتی تحت عنوان ارواحنوین مشروطه خواهد برای جوانان نوشته که اکنون مشغول ویرایش مجدد آن مقالات هستم و آن شاه‌الله ناشر محترم انتشارات آن را برعهده خواهد گرفت. بر این باور هستم که نوجوانان و جوانان عزیز ما بیش از هر زمان دیگری به مطالعه کتاب‌های تاریخی نیاز دارند.

پیوند ادبیات و فلسفه

دکتر ضیاء موحد

مجموعه مقالات ادبی - فلسفی این سال‌ها را در هیات کتابی که هنوز عنوانی برای این انتخاب نشده به نشر هرمس سپرده‌ام و هم‌اکنون کتاب حاضر در حال حرفه‌پنوی است. اغلب این مقالات تنوریک هستند و به مسائل نظری در نقد ادبی، ارتباط ادبیات و فلسفه و مهم‌تر از همه به نظر فلاسفه جدید و رویکردهای علمای بلاغت قدیم درباره استعاره می پردازد. البته باید عنوان کنم که گاه برشورد انضمامی نیز با این نظریه‌ها شده و برای نمونه تاویل چند اثر از احمد شاملو نیز در کتاب آمده است. تصور می‌کنم که در بهترین شرایط، انتشار کتاب حاضر تا نمایشگاه بیستم به طول مروراید نیز در تدارک چاپ دوم کتاب شعر و شناخت است که به احتمال قریب به یقین تا پایان سال منتشر خواهد شد. علاوه بر این چندی است دوستان ناشر امروز دارند تا یک مجموعه از شعرهای چند سال اخیر را برای چاپ آماده کنم که فعلا میسر نشده است.

ترجمه از ابن عربی و نجم الدین کبری

دکتر قاسم انصاری، متن پژوه

دو کتاب تحت عنوان: «جهان انسان شد و انسان جهانی» ترجمه «التدبیرات الالهیه فی اصلاح مملکت الانسانیة» از شیخ الدین ابن عربی و «تسیم جمال و دیباجه جلال» ترجمه «فوانع الجمال» و «فوانع الحلال» از شیخ نجم الدین کبری را آماده چاپ دارم و قرار است کتابخانه طهوری و انتشارات علمی آنها را به طبع و نشر برسانند و اکنون سرگرم ترجمه و توضیح کتاب «الخیال عند ابن عربی» تالیف دکتر سلیمان العطار، استاد دانشکده ادبیات دانشگاه قاهره - هشم تا خدا چه بخواند.

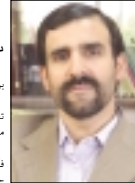
بحران هویت در روسیه معاصر

دکتر مهدی سنایی، استاد علوم سیاسی و روابط بین الملل دانشگاه تهران

اثری از جیمز بلینگتون، روسیه‌شناس مشهور آمریکایی و رئیس کتابخانه کنگره آمریکا به فارسی برگردانده‌ام با عنوان ارومیه در جست‌وجوی هویت. بلینگتون در این کتاب رویکردی فرهنگی - هویتی به روسیه معاصر دارد و برای تشریح تحولات سیاسی این کشور به بررسی جریان‌های فکری، فرهنگی و روندهای هویت‌ساز در روسیه می پردازد.

یکی از عواملی که مرا به برگردان این کتاب ترغیب کرد این بود که اساساً شناخت ما از روسیه و جریان‌های فکری و فرهنگی این کشور بسیار اندک است و از سوی دیگر همین شناخت اندک ما بیشتر بر اساس چارچوب‌های سیاسی صورت گرفته است از این رو تصور می‌کنم که بررسی شکل‌گیری روندهای سیاسی در چارچوب فرهنگی و فلسفی روسیه می‌تواند گره‌گشا باشد. نویسنده در این کتاب تلاش می‌کند به پرسش‌های نظری بحران هویت در روسیه بپردازد؛ بحران‌های دو دهه اخیر چه تأثیری در ذمیت فرهنگی و بالطبع هویتی مردم روسیه داشته است؟ عناصر من علاوه بر رویکردهای و توضیحات فراوانی که بر کتاب حاضر نگاهش‌ام، مقدمه تقریباً مفصلی نیز بدان افزوده‌ام که خود جای بحث و بررسی دارد. کتاب حاضر را موسسه ایراس در دست انتشار دارد.

علاوه بر این بنده در آراس گروهی از پژوهشگران در تفارک انتشار دانش‌نامه‌ای هستم با عنوان «دانش‌نامه آسیای مرکزی» که تصور می‌کنم توضیح درباره آن را باید به فرصتی بهتر موکول کرد چرا که اساساً بحث این دانش‌نامه بسیار مفصل است و در حوصله این ستون و این صفحه نیست.

پرواز مرغ باران بر فراز صحنه تئاتر

بری صابری، نمایشنامه‌نویس

چند ترجمه و یک نمایشنامه از خودم را برای انتشار به نشر قطره سپرده‌ام و منتظر چاپ آنها به مرور زمان هستم. اولین کتاب نمایشنامه مشهور کالیگولای آلر کامو است که در طی سال‌های گذشته از زبان فرانسه به فارسی برگردانده بودم و از سهراب سپهری نیز خواسته بودم تا برگردان برخی از شعرهای این نمایشنامه را بازرسانی کند و اولین با مهارت تمام این محبت را در حق من و مخاطب فارسی زبان این نمایشنامه کرد.

اثر بعدی، نمایشنامه مشهور شش شخصیت در جست‌وجوی نویسنده نوشته لوتیچی پیراندلو است و دو نمایشنامه نیز از آنژان کخوف به فارسی برگردانده‌ام با عنوان مرغ دریایی و باغ آبلال.

نمایشنامه‌ای را نیز از لورکا ترجمه کرده‌ام که بازرسانی شعرهای آن را بدالله رویایی انجام داده است و سرانجام آمده با چطور از شرش خلاص شویم اثر اوزن بونسکو، تا جایی که به یاد دارم اثری که برای چاپ به نشر قطره سپرده شده همین‌هاست اما نمی‌توان به‌طور قطعی گفت، رسانش را نخواهد قصد چاپ این ترجمه‌ها را نداشته و اما یک نمایشنامه نیز به قلم خودم به نشر سپرده‌ام که حدود هفت-هشت سال پیش نوشته شده با نام مرغ باران. این نمایشنامه از داستان شاهنامه آغاز می‌شود و با مرغ باران نیما به پایان می‌رسد. به هر حال باید منتظر بود و نتیجه کار را دید.

تدوین فرهنگ ریف در شعر فارسی

دکتر عبدالرضا مدرسی زاده، مدرس زبان و ادبیات فارسی

همزمان با آغاز سال تحصیلی جدید، چاپ ششم «فارسی همگانی» اینجانب (ویرایش سوم) را نشر مطبوعات دینی برای دانشجویان دانشگاه‌ها به بازار نشر روانه کرده است که افزون بر رفع برخی کاستی‌هایی که خود به آنها پی برده بودم با همکاران فاضل یادآور می‌شده، برخی مئون نظم و نثر دیگر نیز به کتاب اضافه شده است و چهار فهرست آیات و احادیث، نام‌ها، جای‌ها و کتاب‌ها نیز به متن جدید این کتاب افزوده شده است.

مجهیز تصحیح و تنظیم دیوان اشعار جلال و ابداحت الاسلام عبدالله مدرسی زاده را نیز در دست انجام دارم که تا پایان سال روانه بازار نشر خواهد شد. از کارهای در دست انجام دیگر، تدوین فرهنگ ریف در شعر فارسی است که گزارش کار آن را به زودی در مقدمه خواهم کرد.

